

Міністерство освіти і науки України

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Навчально-науковий інститут фінансів, економіки та менеджменту

Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування

**ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ В КОНТЕКСТІ ОБЛІКОВО-
АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ
ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА**

(за матеріалами товариства з обмеженою відповідальністю «Савинці»)

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

Ступінь вищої освіти «Бакалавр»

401-ЕО 17049 КР

Розробила студентка групи 401-ЕО
Черник А.Р.

Керівник кваліфікаційної роботи
Верига Ю.А.

Рецензент: головний бухгалтер
КП «Полтавський обласний
санаторій для дітей з порушенням
опорно-рухового апарату
Полтавської обласної ради»
Грінченко М.О.

Засвідчую, що в цій роботі немає
запозичень із праць інших авторів
без відповідних посилань
Черник А.Р.

Підтверджую достовірність даних,
використаних у роботі
Верига Ю.А.

Допустив до захисту
Завідувач кафедри

Птащенко Л.О.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1 ЕКОНОМІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	5
1.1. Загальна характеристика підприємства: організаційно-управлінська структура та види діяльності	5
1.2. Організація бухгалтерського обліку на підприємстві	14
1.3. Аналіз основних економічних показників ТОВ «Савинці»	22
РОЗДІЛ 2 СУТНІСТЬ ТА МЕТОДИКА СКЛАДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	36
2.1. Сутність, мета, завдання, класифікація фінансової звітності	36
2.2. Методика складання Балансу (Звіту про фінансовий стан)	44
2.3. Особливості формування Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід).....	52
РОЗДІЛ 3 РОЛЬ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ДЛЯ ПОТРЕБ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ	60
3.1. Нормативно-правове забезпечення фінансової звітності	60
3.2. Аналіз майнових показників фінансової звітності підприємства.....	68
3.3. Аналіз платоспроможності та фінансової стійкості ТОВ «Савинці»..	76
ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ	84
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ.....	86
ДОДАТКИ.....	91

				401-EO	17049	KP	
	П. І. Б.	Підпис	Дата	Фінансова звітність в контексті обліково-аналітичного забезпечення управління діяльністю підприємства (за матеріалами товариства з обмеженою відповідальністю «Савинці»)			
Розроб.	Черник А.Р.						
Перевір.	Верига Ю.А.						
Н. контр.	Верига Ю.А.						
Затверд.	Птащенко Л.О.						
				Стадія	Арк.	Акрушів	
				2	2	82	
				Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування			

ВСТУП

Зміни, які відбуваються у світовій економіці є постійними та стрімкими. Впровадження нових підходів до ведення бухгалтерського обліку та формування фінансової звітності це безперервний процес. Відбувається оновлення самого поняття фінансова звітність, її призначення, сутності, способів подання і методів заповнення. Сучасні процеси комп'ютеризації, глобалізації та діджиталізації рухають вперед і світові економіку та призводять до невідворотних змін.

Ключовим завданням сучасної фінансової звітності є надання точної, правдивої, достовірної та неупередженої інформації про фінансовий стан підприємства в цілому та по окремих показниках.

Саме завдяки аналізу фінансової звітності управлінський персонал оцінює фінансовий стан справ на товаристві, аналізує динаміку кожного показника та приймає правильні та своєчасні рішення продиктовані зовнішньою ринковою або внутрішньою економічною ситуацією.

На сьогоднішній день відбувається максимальне зацікавлення методами і підходами до формування фінансової звітності, які використовують європейські та світові підприємства.

В Україні поступово відбувається перехід зокрема великих товариств на міжнародні правила ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності.

Тобто, формування фінансової звітності за світовими стандартами дозволяє вітчизняним підприємствам з легкістю виходити на міжнародний ринок та бути там конкурентоспроможними.

Однак, діючі норми складання фінансової звітності також становлять високий інтерес серед обліковців, оскільки правильне складання фінансової звітності потребує певних знань та досвіду, а також вимагає відповідального ставлення та достовірного відображення даних.

Оскільки, на основі інформації, що відображена у фінансовій звітності керівництво підприємства прийматиме рішення, щодо подальших напрямів своєї діяльності, розраховуватиме власні ресурси та можливості для виходу на нові ринки збуту, а також розроблятиме стратегію діяльності на майбутні періоди.

Метою написання кваліфікаційної роботи є дослідження підходів та методів складання і подання фінансової звітності в контексті обліково-аналітичного забезпечення управління діяльністю підприємства.

На сьогоднішній день фінансова звітність є не лише невід'ємною частиною бухгалтерського обліку, а й також стала ключовим елементом управлінського обліку.

Фінансова звітність сформована на основі даних бухгалтерського обліку є базою для аналізу процесу управління товариством.

При виконанні кваліфікаційної роботи були виконані наступні завдання:

- дослідження економічної характеристики підприємства;
- вивчення організаційно-управлінської структури товариства та основних видів його діяльності;
- ознайомлення з підходами до ведення та організації бухгалтерського обліку;
- розрахунок основних техніко-економічних показників діяльності;
- вивчення економічної сутності, мети, завдань та класифікації фінансової звітності;
- аналіз існуючої методики складання та подання Балансу (Звіту про фінансовий стан);
- розгляд особливостей формування Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід);
- особливості нормативно-правового забезпечення фінансової звітності;
- дослідження майнових показників фінансової звітності;
- проведення аналізу платоспроможності та фінансової стійкості показників підприємства.

Об'єктом дослідження є фінансова звітність, її сутність та методи до складання і подання

Предмет дослідження - Товариство з обмеженою відповідальністю «Савинці».

Кваліфікаційна робота складається з вступу, трьох розділів, висновків і пропозицій, додатків.

РОЗДІЛ 1 ЕКОНОМІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ НА ПІДПРИЄМСТВІ

1.1. Загальна характеристика підприємства: організаційно-управлінська структура та види діяльності

Аграрний сектор України – це комплекс, що включає в себе такі компоненти як наявність сприятливих природних умов, забезпеченість ресурсами, технічні можливості сформовані під впливом розвитку наукової бази та наявність високо-освічених та професійних спеціалістів.

Україна завжди була, більшою мірою, аграрною державою, оскільки мала всі умови не для штучного формування такого напряму розвитку, а для підтримання наявних природних умов, що були сформовані століттями на території де географічно розташована наша держава.

Головними факторами для розвитку сільського господарства стали родючі ґрунти та сприятливий клімат, що переважає на більшій частині території України.

На даний момент, сільське господарство є перспективною галуззю та дозволяє займати лідируючі позиції на світових ринках серед продукції рослинництва та тваринництва.

Крім того, сільське господарство являє собою великий комплекс, що становить рушійну силу для розвитку вітчизняної економіки, дозволяє самостійно забезпечувати себе продукцією, бути продовольчо-незалежною країною, забезпечувати добробут населення та формувати нові робочі місця.

В сукупності, сільське господарство становить систему технологічно та організаційно взаємопов'язаних між собою галузей, які в сукупності формують збалансовану, високо-функціональну та завершену структуру, яка має на меті стабільне вирощування продукції рослинництва та тваринництва [34].

Однією з двох головних галузей сільського господарства є рослинництво. Головними напрямками діяльності в галузі рослинництва є вирощування та обробка культурних рослин в подальшому для виготовлення готової продукції рослинництва. Також, дана галузь забезпечує населення – продуктами

харчування, галузь тваринництва – кормами, інші галузі – сировиною, що відображено на рисунку 1.1.

Рисунок 1.1 – Забезпечення різних галузей продуктами рослинництва

Головне завдання тваринництва – це розведення сільськогосподарських тварин для виробництва продукції. Продукція тваринництва теж призначена як для населення – продукти харчування такі як: м'ясо, молоко, яйця, різні молочні продукти, так і для інших галузей, а саме легкої та харчової промисловості – сировина тваринного походження.

Однак, на міжнародному рівні, Україна займає лідируючі позиції саме завдяки рослинництву. Зернове господарство, є не лише основою продовольчого фонду країни, забезпечує кормову базу для тваринництва, створює резерви зерна, а ще й формує чималу частку експортного потенціалу держави.

На разі, Україна представляє собою великого світового виробника й експортера насіння соняшнику та всіх продуктів його переробки, а також має перспективи зайняти лідируючі позиції серед виробників цукру не лише серед європейських країн, а і на світовому ринку.

Досліджуване товариство з обмеженою відповідальністю «Савинці» - теж здійснює свою діяльність в галузі сільського господарства, а саме - рослинництві та тваринництві.

ТОВ «Савинці» було засноване у 2003 році. Діяльність свою провадить на території Полтавській області, Миргородського району, в селі Савинці, за адресою вулиця Миру, будинок 95.

Головна мета з якою було засноване аналізоване товариство – це отримання прибутку шляхом здійснення процесу виробництва, постачання та торгівлі, виконання робіт та надання послуг, як на території України так і за її межами.

Основні види діяльності товариства з обмеженою відповідальністю «Савинці» відображені на рисунку 1.2.

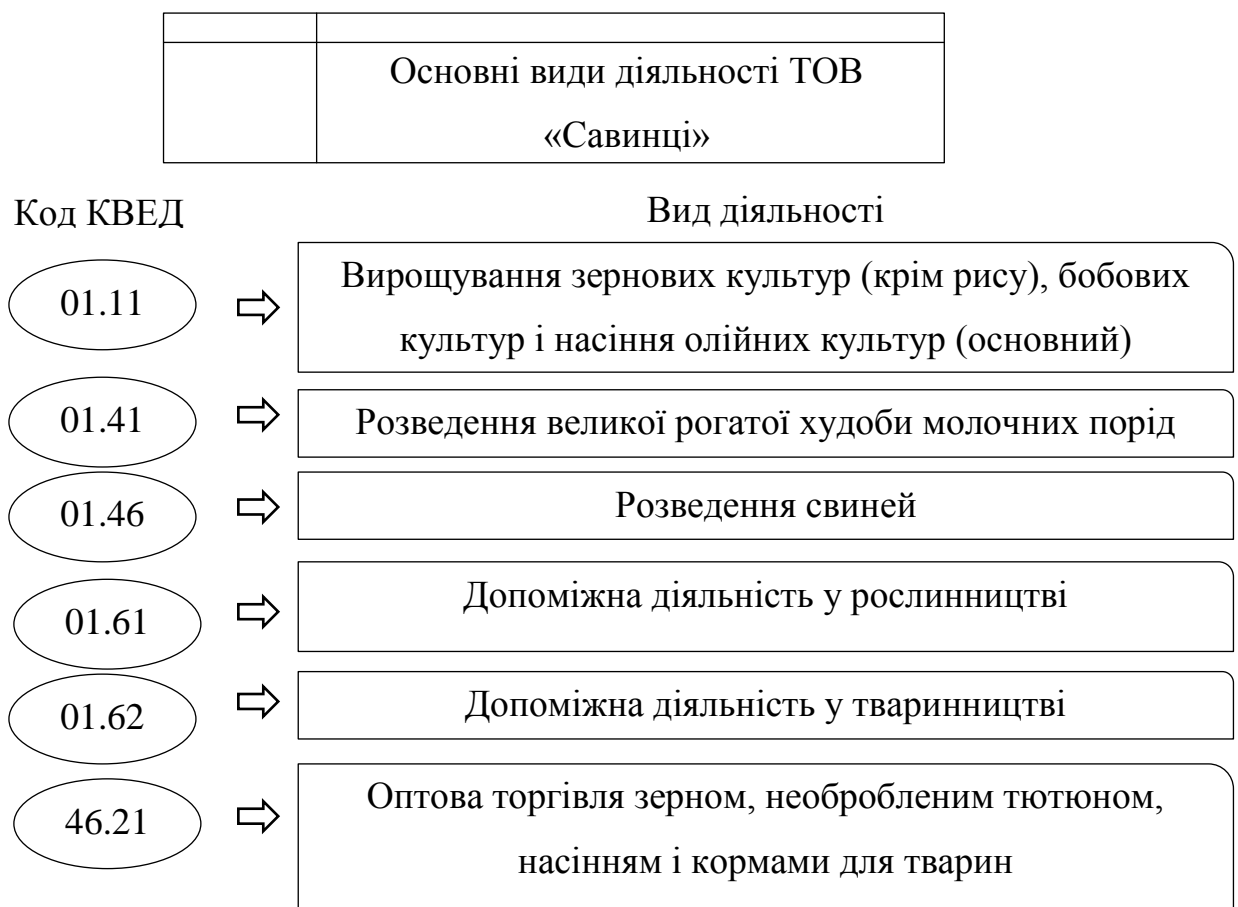

Рисунок 1.2 – Основні види діяльності ТОВ «Савинці»

Крім того предметом діяльності аналізованого товариства є наступні види діяльності, що відображені в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1.

Предмет діяльності ТОВ «Савинці»

№	Предмет діяльності ТОВ «Савинці»
1	Сільське господарство, мисливство та надання пов'язаних із ним послуг
2	Вирощування однорічних і дворічних культур
3	Вирощування овочів і баштанних культур, коренеплодів і бульбоплодів
4	Вирощування інших однорічних і дворічних культур
5	Вирощування багаторічних культур
6	Відтворення рослин
7	Оптова торгівля зерном, насінням та кормами для тварин
8	Вирощування зернових та технічних культур
9	Виробництво (вирощування), переробка та збут (реалізація, поставка, продаж тощо) сільськогосподарської продукції
10	Вивчення, випробування та впровадження у виробництво сортів та гібридів сільськогосподарських культур вітчизняної селекції
11	Виробництво, реалізація та використання насіння і садивного матеріалу. Оптова торгівля насінням
12	Розведення великої рогатої худоби молочних порід
13	Розведення іншої великої рогатої худоби та буйволів
14	Розведення овець і кіз
15	Розведення свиней
16	Допоміжна діяльність у сільському господарстві та після урожайна діяльність
17	Допоміжна діяльність у рослинництві
18	Оброблення насіння для відтворення
19	Виробництво пестицидів і агрохімікатів, оптова, роздрібна торгівля пестицидами і агрохімікатами та інші види діяльності, передбачені статутом

ТОВ «Савинці» провадить свою господарську діяльність на площі землі в 6 477,00 га. та вирощує наступні види рослин і займається розведенням тварин, що відображено в таблиці 1.2.

Основні показники врожайності зернових культур та кількісні показники тваринництва ТОВ «Савинці» за 2019 - 2020 роки

Показники	Площа, га	Врожайність, ц	Зібрано, т
1	2	3	4
2019 рік			
Зернові культури			
Пшениця озима	683,8	49,17	3362
Кукурудза	2889,04	94,44	27283,4
Ячмінь озимий	160,72	41,86	672,7
Ячмінь ярий	260,6	41,42	1079,3
Технічні культури			
Соя	1957,46	28,89	5656
Соняшник	558,4	31,39	1752,7
Тваринництво			
Виробництво молока		18711 (ц)	
ВРХ		950 (голів)	
Розведення коней		7 (голів)	
Розведення свиней		1670 (голів)	
2020 рік			
Зернові культури			
Пшениця озима	666,7	55,64	3709,5
Кукурудза	2899	78,81	22846,6
Ячмінь озимий	168	42,97	721,9
Ячмінь ярий	296,9	46,37	1376,8
Технічні культури			
Соя	1487,8	20,05	2982,4
Соняшник	616	29,56	1820,9
Рапс озимий	156,6	32,81	513,8
Тваринництво			
Виробництво молока		37002 (ц)	
ВРХ		686 (голів)	
Розведення коней		6 (голів)	

До складу майна досліджуваного товариства належать основні фонди та оборотні кошти, а також інші цінності, що відображені в балансі.

До складу майна, що перебуває у власності аналізованого підприємства, належить майно, що відображено на рисунку 1.3.

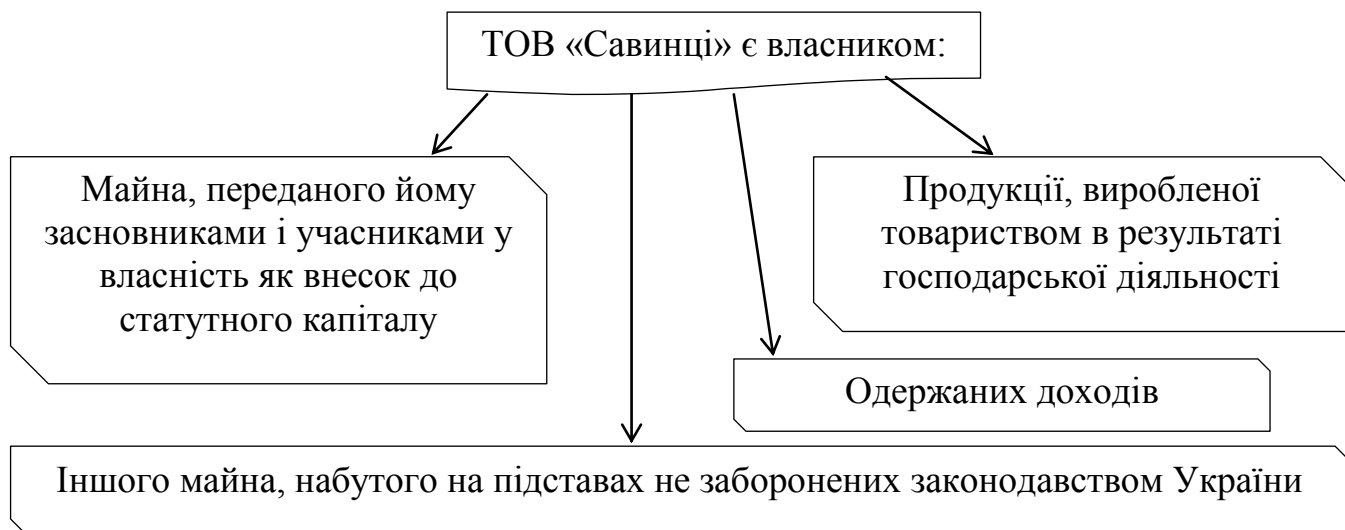

Рисунок 1.3 – Майно, власником якого є ТОВ «Савинці»

У кожного товариства існують власні джерела створення та набуття майна. Досліджуване товариство з обмеженою відповідальністю «Савинці» сформувало власну сукупність майна за рахунок наступних джерел, що відображені на рисунку 1.4.

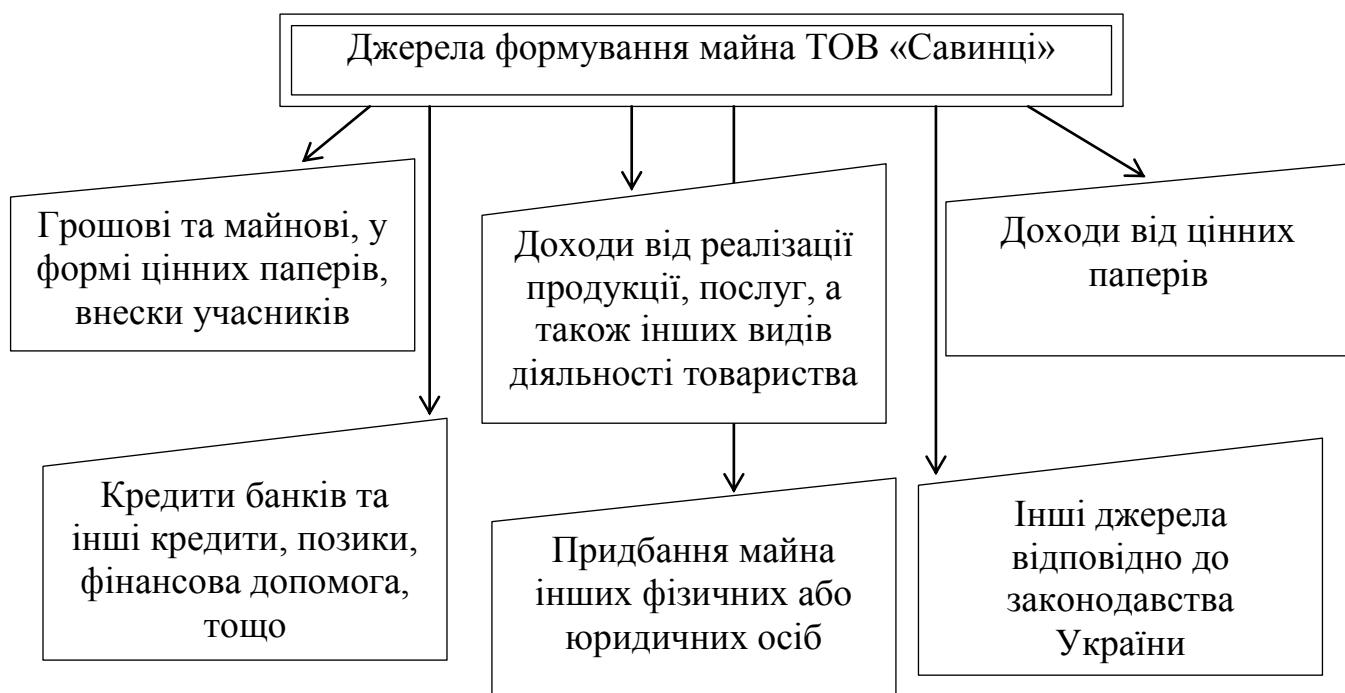

Рисунок 1.4 – Джерела формування майна ТОВ «Савинці»

Розмір статутного капіталу досліджуваного суб'єкта господарювання складається з номінальної вартості часток його учасників, що виражені в національній валюті України.

Розмір статутного капіталу товариства з обмеженою відповідальністю «Савинці» на момент його заснування у 2003 році становив – 2 888 969,73 грн.

Однак, статутний капітал може змінюватися, в процесі діяльності підприємства. Оскільки аналізоване товариство було сформоване засновниками, то дані про склад його учасників та розміри їхніх часток у статутному капіталі містяться в реєстрі та визначається рішенням загальних зборів учасників.

Крім вартісного виміру частки кожного учасника товариства вираховуються у відсотковому значенні. Проте такий відсотковий перерахунок має відповідати співвідношенню номінальної вартості частки у статутному капіталі.

Учасники можуть робити внески у статутний капітал підприємства у вигляді грошей, цінних паперів, іншого майна. Всі внески, здійснені у негрошовій формі мають отримати грошову оцінку, яка затверджується рішенням загальних зборів учасників.

Учасники товариства з обмеженою відповідальністю «Савинці» мають право:

1. Брати участь в управлінні товариством, або ж шляхом участі в загальних зборах учасників або іншим способом, що не суперечить законодавству України.
2. Брати участь у процесі розподілу прибутку та мати змогу отримати частину даного прибутку у вигляді дивідендів.
3. Отримувати інформацію про господарську діяльність та стан справ підприємства.
4. Висувати на розгляд пропозиції, щодо подальших напрямків діяльності.

Також, кожен учасник товариства має ряд зобов'язань, а саме: дотримуватися статуту ТОВ «Савинці», виконувати рішення прийняті загальними зборами, виконуватися свої зобов'язання перед підприємством, не розголошувати дані, що становлять собою комерційну таємницю та конфіденційну інформацію, яка стосується діяльності суб'єкта господарювання.

Організаційна структура управління ТОВ «Савинці» відображена на рисунку 1.5.

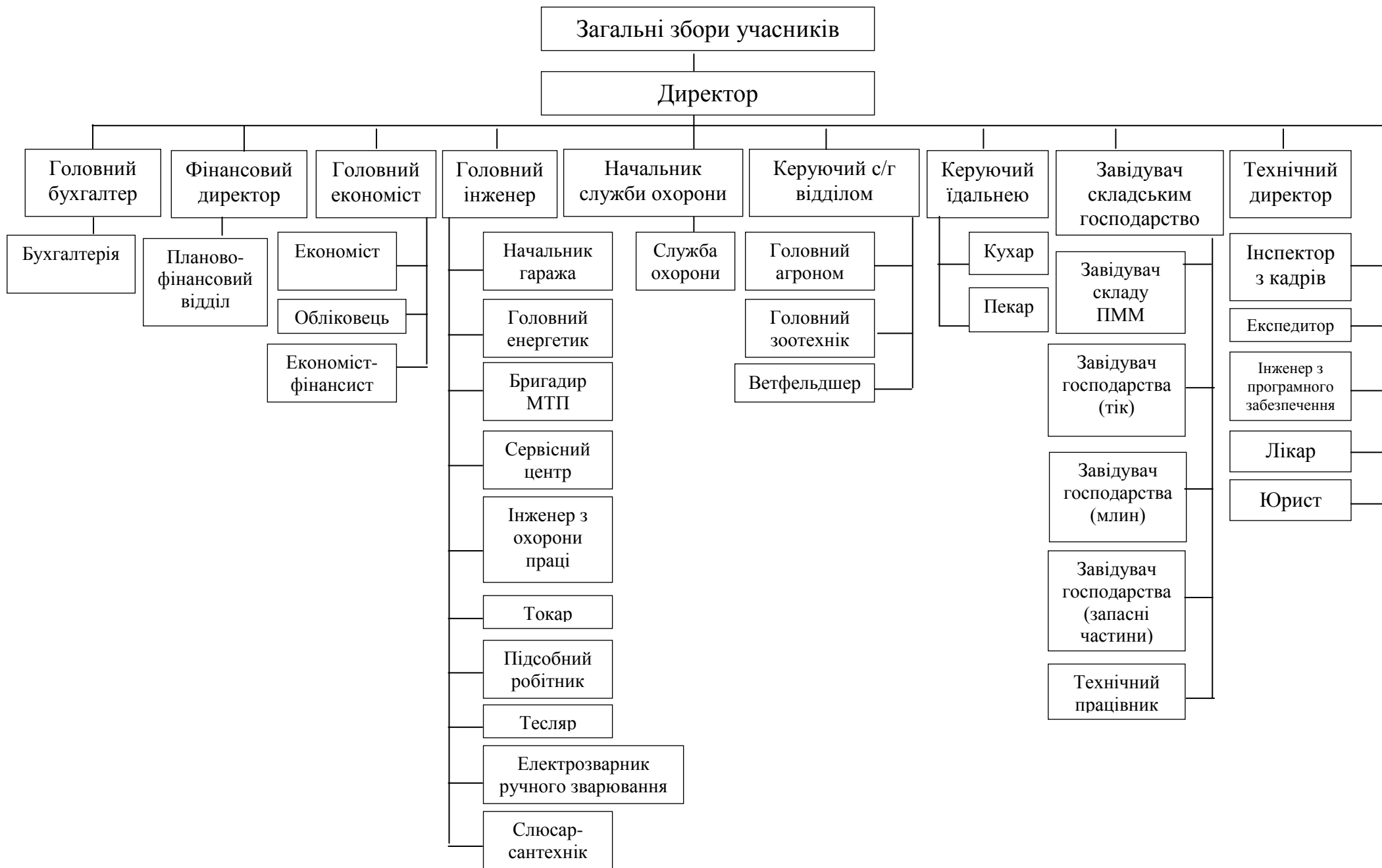

Рисунок 1.5 – Організаційна структура управління ТОВ «Савинці»

Вищим органом управління досліджуваного товариства є загальні збори учасників, виконавчим органом вступає директор (Додаток А).

До виключної компетенції загальних зборів учасників ТОВ «Савинці» належить:

- формування основних напрямків діяльності підприємства;
- внесення змін до статуту;
- зміна розміру статутного капіталу;
- затвердження розміру грошової оцінки у разі здійснення негрошового вкладу учасником;
- розподіл часток між учасниками;
- створення, обрання, призначення, усунення, звільнення, припинення повноважень виконавчого органу – директора, та встановлення розміру винагороди;
- розподіл чистого прибутку та збитків, визначення термінів та порядку виплати дивідендів.

До виключних повноважень директора ТОВ «Савинці» належить:

1. Здійснювати дії від імені товариства.
2. Представляти інтереси товариства у відносинах з іншими юридичними та фізичними особами.
3. Розпоряджатися майном, балансова вартість якого не перевищує 50 000,00 гривень, а також, розпоряджатися грошовими коштами, а суму, що не перевищує 50 000,00 гривень, та приймати рішення, щодо укладання угод, за виключенням угод на суму понад 50 000,00 гривень.
4. Вирішувати поточні питання, які стосуються господарської діяльності, фінансування, обліку, звітності, зовнішньоекономічної діяльності товариства.
5. Видавати доручення, накази, приймати на роботу та звільняти працівників та інші повноваження, що передбачені статутом товариства.

Отже, товариство з обмеженою відповідальністю «Савинці» має достатньо розгалужену та деталізовану організаційно-управлінську структуру, яка дозволяє охопити всі сфери діяльності, деталізувати кожен етап виробництва, налагодити відмінний взаємозв'язок між структурними підрозділами, їх керівниками та молодшим персоналом та сприяє високоефективному веденню справ.

1.2. Організація бухгалтерського обліку на підприємстві

Бухгалтерський облік – це компонент без якого не може обійтися діяльність жодного сучасного підприємства, установи чи організації.

Головне завдання сучасного бухгалтерського обліку, в умовах швидкоплинних змін та інновацій, - це вчасно, швидко та в найкоротші терміни надати зацікавленим особам товариства, а саме: менеджерам, інвесторам, учасникам, акціонерам, керівництву, необхідну та правдиву інформацію для прийняття точних, виважених і актуальних управлінських рішень [33].

Тобто, бухгалтерський облік є ключовим елементом таких бізнес процесів, як:

1. Формування економічної політики підприємства.
2. Управління компанією.
3. Планування всієї фінансово-господарської діяльності товариства.

Тобто, бухгалтерський облік об'єднує між собою працівників трьох ключових підрозділів будь-якої компанії, незалежно від напрямку діяльності, таких як: фінансовий, економічний та управлінський відділи.

За своїм значенням, організація бухгалтерського обліку являє собою впорядковану систему взаємопов'язаних між собою дій спрямованих на формування бухгалтерської системи, яка складається з: формування облікових регістрів; створення первинних носіїв облікової інформації; розробку облікової політики підприємства; організацію самого процесу обліку на товаристві [37].

Критерії від яких залежить організація системи бухгалтерського обліку представлені на рисунку 1.6.

Рисунок 1.6 – Критерії організації бухгалтерського обліку на підприємстві

Побудова системи бухгалтерського обліку належить до компетенції власників чи засновників компанії. Саме вони і нестимуть, в майбутньому, відповідальність за правильність організації такої системи, її функціональні можливості, взаємодію з іншими підрозділами. А також за діяльність спрямовану на фіксацію фактів здійснення господарських операцій, що відбуваються на підприємстві у первинних документах, правильність зберігання цих документів, реєстрів та звітності [31].

Організація структури бухгалтерського обліку здійснюється на початковому етапі формування підприємства і діє з моменту його заснування і до ліквідації.

Структура бухгалтерської служби товариства з обмеженою відповідальністю «Савинці» відображена на рисунку 1.7.

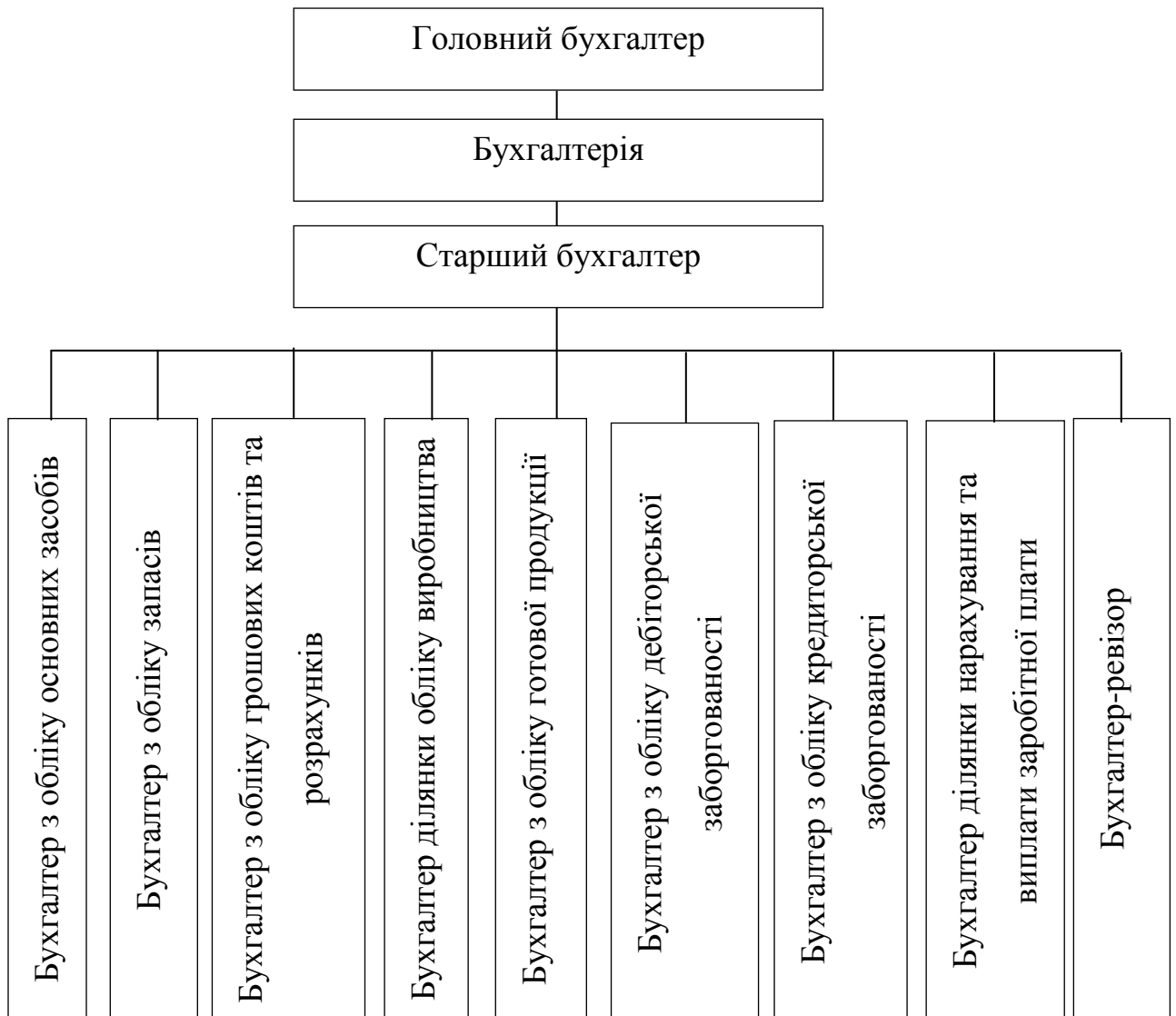

Рисунок 1.7 – Структура бухгалтерської служби ТОВ «Савинці»

Згідно вище зазначеної структури на досліджуваному підприємстві керівництво бухгалтерською службою здійснює головний бухгалтер. Йому підпорядковуються всі працівники бухгалтерії на чолі з старшим бухгалтером на якого покладені обов'язки контролю за діяльністю всіх бухгалтерів.

У складі бухгалтерської служби ТОВ «Савинці» налічується вісім бухгалтерів, що поділені за напрямками діяльності та один бухгалтер-ревізор.

Головний бухгалтер приймається на роботу за наказом директора товариства та підпорядковується йому безпосередньо. Звільнення головного бухгалтера також належить до виключної компетенції директора.

Основні завдання та обов'язки головного бухгалтера досліджуваного підприємства відображені на рисунку 1.8.

Крім того, головний бухгалтер має ряд прав, наступного характеру (Додаток Е):

- у межах своєї компетенції здійснювати підписання документів;
- діяти від імені підприємства, представляти його інтереси у взаємовідносинах з іншими установами, підприємствами та організаціями;
- контролювати діяльність підрозділів та працівників в питанні дотримання порядку обліку, зберігання та витрачання грошових коштів та товарно-матеріальних цінностей, а також стосовно раціонального використання фінансових, матеріальних та трудових ресурсів;
- вносити на розгляд керівництва пропозиції, щодо подальшої діяльності товариства.

Головний бухгалтер несе чималу відповідальність перед підприємством на якому провадить свою діяльність, а саме: щодо невиконання чи неналежного виконання своїх посадових обов'язків; за недостовірність даних, що надаються керівництву компанії та органам державної влади; за розголошення комерційної таємниці; за заподіяння матеріальної шкоди підприємству; за порушення правил внутрішнього розпорядку, інструкцій охорони праці та пожежної безпеки.

В ході своєї професійної діяльності головний бухгалтер має взаємодіяти з керівниками всіх структурних підрозділів підприємства з фінансових питань господарської діяльності, а також з інспектором з кадрів з питань, що стосуються прийняття на роботу та звільнення працівників.

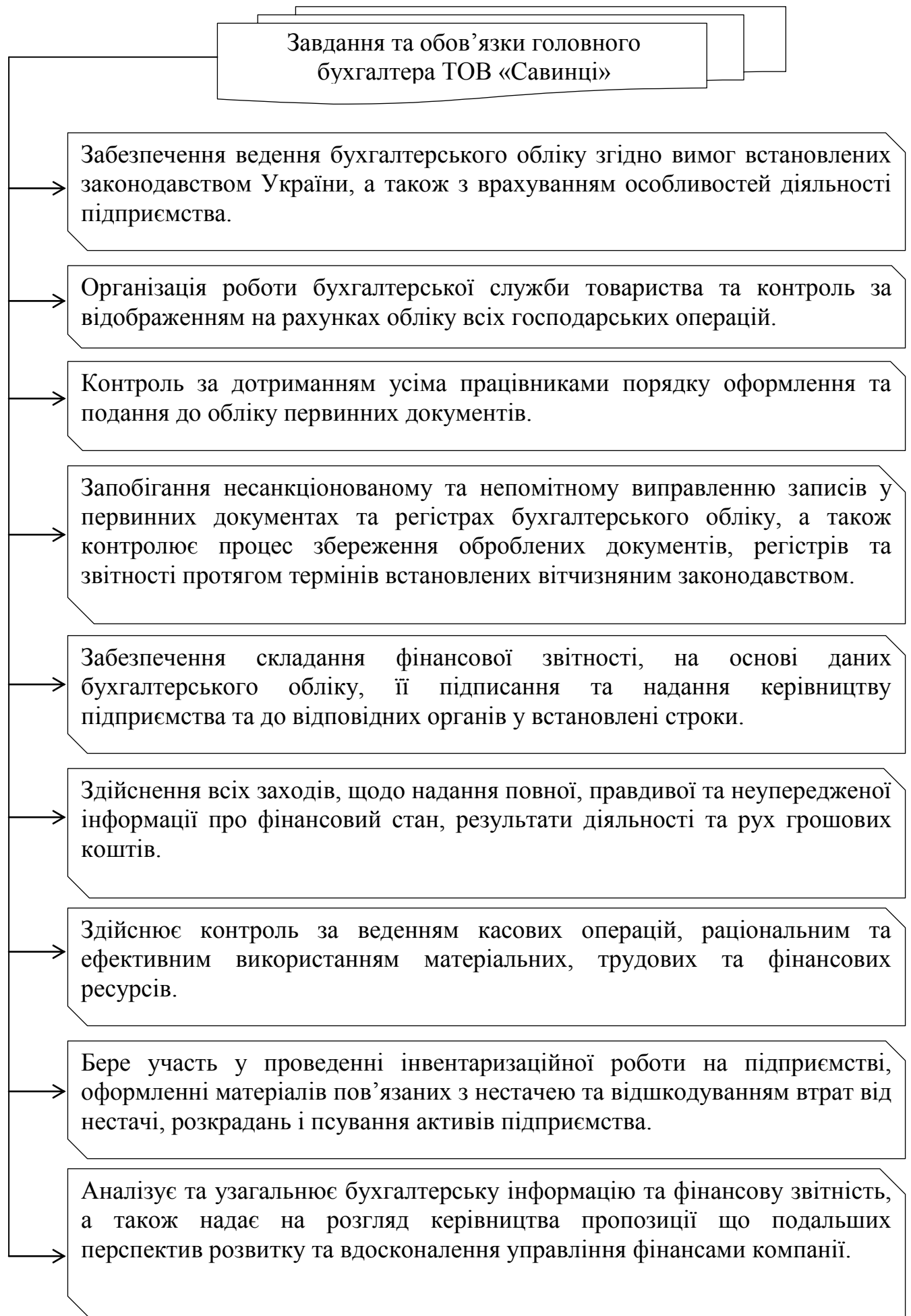

Рисунок 1.8 – Завдання та обов'язки головного бухгалтера ТОВ «Савинці»

Головний бухгалтер здійснює керівництво бухгалтерією аналізованого-суб'єкта господарювання, до складу якої входять бухгалтери різних ділянок обліку, а саме:

1. Обліку основних засобів.
2. Обліку запасів.
3. Обліку грошових коштів та розрахунків.
4. Обліку процесу виробництва.
5. Обліку готової продукції.
6. Обліку дебіторської заборгованості.
7. Обліку кредиторської заборгованості.
8. Обліку нарахування та виплати заробітної плати.
9. Ревізії та контролю.

Всі працівники бухгалтерської служби ТОВ «Савинці» підпорядковуються безпосередньо головному бухгалтеру. Прийняти на посаду бухгалтера та бути звільненим з неї всі бухгалтери можуть лише за поданням головного бухгалтера та за рішення директора товариства.

Бухгалтери керуються у своїй діяльності чинним законодавством України, статутом підприємства, наказом про облікову політику, інструкціями з бухгалтерського обліку та звітності України, наказам, рішеннями та розпорядженнями керівництва компанії, а також власними посадовими інструкціями.

Кожен бухгалтер має право відмовитися приймати документи від інших працівників, що оформлені не у відповідності з інструкцією про документальне забезпечення, вимагати від керівництва забезпечення створення необхідних умов для виконання свої посадових обов'язків та вносити пропозиції щодо покращення умов праці та роботи підприємства в цілому та бухгалтерської служби зокрема.

Не залежно від ділянки обліку, бухгалтер, несе відповідальність за невиконання своїх посадових обов'язків та за розголошення комерційної таємниці.

Основні завдання та обов'язки бухгалтерів різних ділянок обліку ТОВ «Савинці» наведені на рисунку 1.9.

Рисунок 1.9 – Завдання та обов'язки бухгалтерів ТОВ «Савинці»

Товариство веде наступні види обліку, а саме:

- облік результатів діяльності;
- оперативний;
- бухгалтерський;
- статистичний.

Дані види обліку здійснюються на підприємстві згідно з діючими нормами вітчизняного законодавства, організація обліку документів на досліджуваному підприємстві здійснюється відповідно до наказів та розпоряджень директора.

Встановлено операційний рік, який починається 1 січня та закінчується 31 грудня. Річний звіт та баланс ТОВ «Савинці» складається не пізніше ніж через 1 місяць після закінчення операційного року. До даної звітності додається висновок ревізійної комісії аудиторський висновок чи висновок будь-якого іншого контролюючого органу та подається на затвердження загальних зборів учасників.

Посадові особи органів управління аналізованого суб'єкта господарювання несуть відповідальність встановлену законодавством України за достовірність даних, що представлені у річній фінансовій звітності.

Для контролю фінансової діяльності досліджуваного товариства, за рішенням загальних зборів учасників може призначатися проведення аудиторської перевірки.

Статутом ТОВ «Савинці» також передбачено, що на вимогу учасника чи учасників, яким належить 10 і більше відсотків статутного капіталу, може бути проведено аудит фінансової звітності. Здійснення такої аудиторської перевірки проводиться шляхом залучення аудита чи аудиторської компанії, яка не пов'язана з діяльністю підприємства, що підлягає перевірці, з посадовими особами та учасниками товариства (Додаток А).

Витрати пов'язані з даною аудиторською перевіркою несе учасник чи учасники, що були ініціаторами такого виду контролю, шляхом укладення договору з аудиторською компанією із зазначенням обсягів послуг з перевірки.

Директор підприємства, отримавши один примірник договору про проведення аудиторської перевірки повинен забезпечити аудитору доступ до всіх необхідних документів.

Згідно наказу про облікову політику, що діє в товаристві з обмеженою відповідальністю «Савинці», досліджуване сільськогосподарське підприємство відповідає вимогам звичайного (немалого) підприємства, сплачує фіксований податок, бухгалтерський облік ведеться згідно:

1. Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» [6].
2. Національних (положень) стандартів бухгалтерського обліку [7,8,9,10].
3. Плану рахунків бухгалтерського обліку, активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємства [14].
4. Методичних рекомендацій, інструкцій, розпоряджень та внутрішніх документів підприємства [13].

Облік на підприємстві здійснюється за журнально-ордерною формою обліку.

Первинний облік здійснюється за затвердженими формами, графік документообігу розроблений бухгалтерською службою подається на підпис головному бухгалтеру. Основні засоби відображаються в обліку за початковою вартістю придбання чи виготовлення або за справедливою вартістю, якщо надходження відбулося іншим способом. За потреби може бути здійснена переоцінка вартості основних засобів.

Нарахування амортизації основних засобів здійснюється виходячи з нормативного строку експлуатації. До малоцінних предметів відносяться об'єкти вартістю до 1000,00 гривень. Обліку процесу виробництва ведеться на рахунку 23 та на рахунках 9 класу в розрізі господарських підрозділів та існуючі об'єкти обліку. Витрати на ремонт основних засобів включаються у витрати виробництва і розподіляються між окремими об'єктами виробництва пропорційно.

Поточна дебіторська заборгованість за товари, роботи і послуги здійснюється за чистою реалізаційною вартістю, яка при відображенні в балансі зменшується на суму створеного резерву. Собівартість незавершеного виробництва визначається на підставі даних аналітичного обліку.

Отже, система організації бухгалтерського обліку, що створена керівництвом досліджуваного підприємства та затверджена відповідним наказом про облікову політику сприяє ефективному, правильному та достовірному відображенню даних про здійснені господарські операції в обліку.

1.3. Аналіз основних економічних показників ТОВ «Савинці»

В сучасних ринкових умовах провадження господарської діяльності новітні підприємства зустрілися з рядом соціальних та економічних проблем, для вирішення яких необхідна розробка нових та вдосконалення існуючих систем, методів, підходів, методик, прийомів та інших засобів управління, які будуть спрямовані на покращення ефективності функціонування компанії.

Економічний аналіз являє собою базу на якій формується вся інформація необхідна для прийняття важливих управлінських рішень. Адже, лише математично вивірене, аналітичне обґрунтування будь-яких дій керівництва, призводить до досягнення максимального фінансово-економічного результату.

Особливо, економічний аналіз допомагає в питанні ефективності використання всіх видів ресурсів в умовах постійного росту дефіциту сировини, підвищенням конкуренції в середовищі суб'єктів господарювання, що провадять свою діяльність в аналогічній або схожих сферах та зростанням професійних ризиків пов'язаних з діяльністю в секторі сільського господарства, що є вкрай залежним від погодних та кліматичних умов, що не перебувають під контролем людини [36].

На сьогоднішній день, всі спеціалісти на підприємстві, починаючи від керівництва, директора, головного бухгалтера, економістів, фінансистів, бухгалтерів мають володіти навиками аналітичного мислення та знати основи економічного аналізу, оскільки це є запорукою ефективної і прибуткової діяльності товариства.

Потрібно вміти правильно оцінити поточний стан справ бізнесу та фінансові показники, а також вчасно виявити слабкі сторони чи негативні тенденції економічних показників та прийняти правильні та доцільні рішення для виведення підприємства з кризового стану чи попередити його появу або ж навпаки покращити показники діяльності та досягти нового економічного рівня зростання.

Аналіз основних показників фінансово-господарської діяльності товариства з обмеженою відповідальністю «Савинці» відображено в таблиці 1.3.

Основні показники фінансово-господарської діяльності ТОВ «Савинці» за 2019 - 2020 роки

№	Показники	Одиниці виміру	Джерела інформації, розрахунок	2019 рік	2020 рік	Відхилення	
						абсолютне, тис. грн.	темп зростання, %
						2020 р. від 2019р.	2020 р. від 2019р.
1	2	3	4	5	6	7	8
	1. АКТИВИ						
1.1	Активи – всього	тис. грн.	Ф.1, ряд. 1300, гр. 4	411142,7	535828,2	124685,50	130,33
1.2	Необоротні активи	тис. грн.	Ф.1, ряд. 1095	39599,4	32617,2	-6982,20	82,37
1.2.2	Незавершені капітальні інвестиції	тис. грн.	Ф.1, ряд 1005	52,7	52,7	0,00	100,00
1.2.3	Основні засоби	тис. грн.	Ф.1, ряд. 1010	35865,1	28190,8	-7674,30	78,60
1.2.4	Довгострокові біологічні активи	тис. грн.	Ф. 1, ряд 1020	3681,6	4373,7	692,10	118,80
1.3	Оборотні активи	тис. грн.	Ф.1, ряд 1195+1200	371543,3	503211	131667,70	135,44
1.3.1	Запаси	тис. грн.	Ф.1, ряд 1100+1110	134663,3	155292	20628,70	115,32
1.3.2	Дебіторська заборгованість	тис. грн.	Ф.1, ряд 1120+1125+1130+1135+1136+1140+1145+1155	221425,3	335569,4	114144,10	151,55
1.3.3	Грошові кошти та їх еквіваленти	тис. грн.	Ф.1, ряд 1160+1165	7894,8	6478,5	-1416,30	82,06

1	2	3	4	5	6	7	8
	2. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ						
2.1	Зобов'язання – усього	тис. грн.	Ф.1, ряд 1595+1695+1700, гр.4	330614,9	723241,2	392626,30	218,76
2.2	Довгострокові зобов'язання	тис. грн.	Ф.1, ряд 1595	1207,4	1393,7	186,30	115,43
2.3	Поточні зобов'язання	тис. грн.	Ф.1, ряд 1695+1700	329407,5	391232,6	61825,10	118,77
2.3.1	Короткострокові кредити	тис. грн.	Ф.1, ряд 1600+1610	0	48066,8	48066,80	0,00
2.3.2	Кредиторська заборгованість за товари	тис. грн.	Ф.1, ряд 1615+1605	36217,9	34151,2	-2066,70	94,29
2.3.3	Кредиторська заборгованість за розрахунками	тис. грн.	2.3 - 2.3.1 – 2.3.2	293189,6	309014,6	15825,00	105,40
2.3.5	Забезпечення витрат і платежів	тис. грн.	Ф. 1, ряд 1520+1525+1660	1207,4	193,7	-1013,70	16,04
	3. ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ						
3.1	Власний капітал – усього	тис. грн.	Ф. 1, ряд.1495, гр. 4	80527,8	143201,9	62674,10	177,83
3.2	Зареєстрований (пайовий) капітал	тис. грн.	Ф.1, ряд.1400	2889	2889	0,00	100,00
3.5	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	тис. грн.	Ф.1, ряд 1420	77638,9	140312,9	62674,00	180,72

1	2	3	4	5	6	7	8
	4.ДОХОДИ І ВИТРАТИ						
4.1	Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції	тис. грн.	Ф.2, ряд.2000, гр3	192234,9	215000	22765,10	111,84
4.2	Собівартість реалізованої продукції	тис. грн.	Ф.2, ряд 2050, гр.3	176384,4	153587,9	-22796,50	87,08
4.3	Валовий прибуток (збиток)	тис. грн.	Ф.2, ряд 2090 (2095), гр.3	15850,5	62212,9	46362,40	392,50
4.4	Прибуток (збиток) від операційної діяльності	тис. грн.	Ф.2, ряд 2190 (2195), гр. 3	71,3	63528,7	63457,40	89100,56
4.5	Прибуток (збиток) до оподаткування	тис. грн.	Ф 2, ряд 2290 (2295), гр. 3	1635,8	62674	61038,20	3831,40
4.6	Чистий прибуток (збиток)	тис. грн.	Ф.2, ряд 2350 (2355), гр.3	1635,8	62674	61038,20	3831,40
	5. ПОКАЗНИКИ РЕНТАБЕЛЬНОСТІ						
5.1	Рентабельність продажу	%	$4.3 / 4.1 * 100$	8,25	28,94	20,69	350,94
5.2	Середня вартість активів	тис. грн.	Ф.1, ряд 1300	411142,7	535828,2	124685,50	130,33
5.3	Рентабельність активів	%	$4.6 / 5.2 * 100$	0,40	11,70	11,30	2939,84
5.4	Середній розмір власного капіталу	тис. грн.	Ф.1, ряд 1495	80527,8	143201,9	62674,10	177,83
5.5	Рентабельність власного капіталу	%	$4.6 / 5.4 * 100$	2,03	43,77	41,73	2154,54
5.6	Середній розмір власного оборотного капіталу	тис. грн.	$\text{Ф.1, ряд } 1495+1500+1510+1515-1095 \text{ (гр. 3+ гр. 4)/2}$	58863,15	75756,55	16893,40	128,70

1	2	3	4	5	6	7	8
5.7	Рентабельність власного оборотного капіталу	%	$4.6 / 5.6 * 100$	2,78	82,73	79,95	2977,01
	6. ТРУДОВІ ПОКАЗНИКИ						
6.1	Середньооблікова кількість працівників	осіб	Ф.1-підприємництво, р.4., ряд. 300	268	272	4,00	101,49
	7. ПОКАЗНИКИ ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ						
7.1	Середній розмір дебіторської заборгованості	тис. грн.	Ф.1, ряд $1120+1125+1130+1135+1136+1140+1145+1155$ (гр. 3+ гр. 4) / 2	345638,5	277997,35	-67641,15	80,43
7.2	Оборотність дебіторської заборгованості	Оборот	$4.1 / 7.1$	0,56	0,77	0,22	139,06
7.3	Середній розмір кредиторської заборгованості	тис. грн.	Ф.1, ряд $1605+ 1615+ 1620+ 1625+ 1630+$ $1635+ 1640 + 1645$ (гр3+ гр 4) / 2	267115,4	335359,75	68244,35	125,55
7.4	Оборотність кредиторської заборгованості	оборот	$4.2 / 7.3$	0,66	0,46	-0,20	69,36
7.5	Середній розмір запасів	тис. грн.	Ф.1, ряд $1100+1110$ (гр.3 + гр. 4) / 2	141647,45	196023,15	54375,70	138,39
7.6	Оборотність запасів	оборот	$4.2 / 7.5$	1,25	0,78	-0,46	62,92
7.7	Середній період інкасації	дні	$365 / 7.2$	656,27	471,95	-184,32	71,91
7.8	Середній період розрахунків з кредиторами	дні	$365 / 7.4$	552,75	796,98	244,23	144,18
7.9	Середній строк зберігання запасів	дні	$365 / 7.6$	0,0026	0,0019	0,00	72,26

1	2	3	4	5	6	7	8
7.10	Період обороту грошових коштів	дні	$7.7 - 7.8 + 7.9$	103,52	-325,03	-428,55	-313,98
	9. ПОКАЗНИКИ ЛІКВІДНОСТІ						
9.1	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,2-0,3	$1.3.3 / 2.2$	6,54	4,65	-1,89	x
9.2	Коефіцієнт термінової ліквідності	0,7-0,8	$(1.3.2+1.3.3) / 2.2$	189,93	245,42	55,50	x
9.3	Коефіцієнт загальної ліквідності	2,0-2,5	$1.3 / 2.2$	307,72	361,06	53,34	x
9.4	Коефіцієнт мобільності активів	$\geq 0,5$	$1.3 / 1.1$	0,90	0,94	0,04	x
9.5	Коефіцієнт співвідношення активів	> 1	$1.3 ./ 1.2$	9,38	15,43	6,05	x
	10. ПОКАЗНИКИ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ						
10.1	Коефіцієнт економічної незалежності (автономії)	$\geq 0,5$	$3.1 / (3.1 + 2.1)$	0,20	0,17	-0,03	x
10.2	Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	$\leq 0,5$	$2.1 / (3.1 + 2.1)$	0,80	0,83	0,03	x
10.3	Коефіцієнт забезпеченості оборотних активів	$> 0,5$	$(1.3 - 2.1) / 1.3$	0,11	-0,44	-0,55	x
10.4	Коефіцієнт маневрування	$\geq 0,5$	$(1.3 - 2.1) / 3.1$	0,51	-1,54	-2,04	x
10.5	Коефіцієнт реальної вартості основних засобів у валюті балансу	0,3-0,5	$1.2.2 / 1.1$	0,00013	0,00010	0,00	x
10.6	Коефіцієнт інвестування	-	$3.1 / 1.2.1$	0,00	0,00	0,00	x
10.7	Коефіцієнт фінансової стійкості	-	$3.1 / (3.1+2.1)$	0,20	0,17	-0,03	x

За допомогою здійснених розрахунків можна проаналізувати фінансовий стан справ досліджуваного підприємства та прослідкувати основні економічні тенденції, що спостерігаються на підприємстві за 2019 – 2020 років.

Динаміка стану основних показників активів ТОВ «Савинці» за 2019 – 2020 роки відображена на рисунку 1.10.

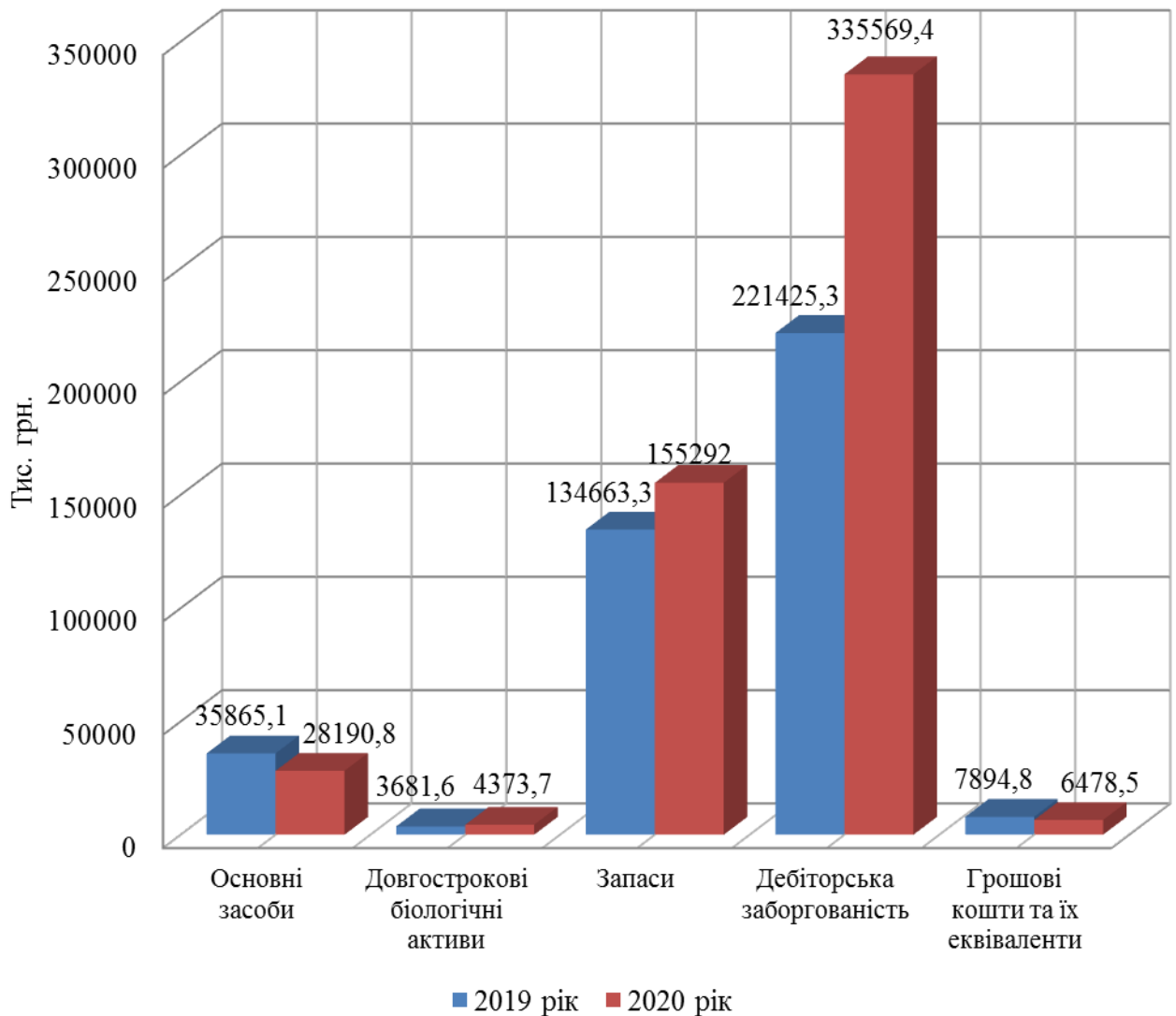

Рисунок 1.10 – Динаміка стану основних показників активів ТОВ «Савинці» за 2019 – 2020 роки

Згідно даної діаграми можна спостерігати поступове зростання загальної вартості показника довгострокові біологічні активи з 3681,6 тис грн. у 2019 році до 4373,7 тис. грн. у 2020 році та підвищення показника запаси з 134663,3 тис. грн. у 2019 році до 155292,00 тис. грн. у 2020 році, що свідчить про нарощення виробничого потенціалу досліджуваного підприємства та особливостей даного

процесу саме серед суб'єктів господарювання, що здійснюють свою діяльність у сфері рослинництва.

Підвищення показника дебіторської заборгованості на 114114,10 тис. грн. свідчить про не достатньо ефективну роботу з підприємствами, що мають заборгованість по оплаті за відвантажений товар. Однак, в сучасних умовах ведення бізнесу, дана ситуація є типовою для більшості підприємств. Кризова ситуація в економіці країни, кліматичні зміни, залежність від природних, неконтрольованих факторів у галузі рослинництва, в сукупності, призводять до тимчасової неплатоспроможності замовників. Проте, керівництву досліджуваного товариству варто звернути увагу на ситуацію, що виникла з дебіторською заборгованістю та розробити план роботи з ненадійними замовниками.

В цілому, зміни що відбуваються з наведеними показниками призвели до підвищення вартісного виміру показника активів на 124685,50 тис. грн. Темп приросту складає 130,33 % (+30,33).

Динаміка показників довгострокових і поточних зобов'язань ТОВ «Савинці» за 2019 - 2020 роки наведена на рисунку 1.11.

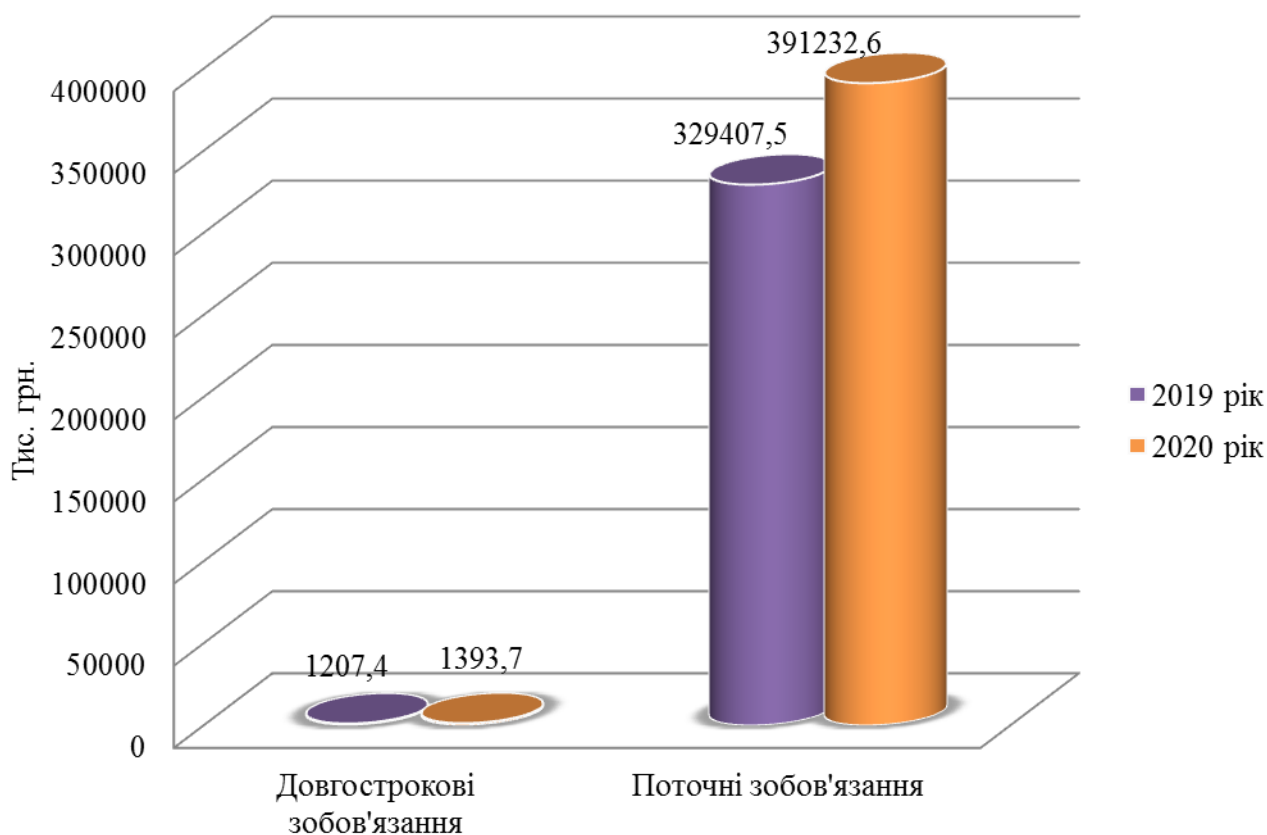

Рисунок 1.11 - Динаміка показників довгострокових і поточних зобов'язань ТОВ «Савинці» за 2019 - 2020 роки

Згідно вище зазначеного рисунку можна спостерігати негативну тенденцію для досліджуваного підприємства, щодо зростання вартісного показника довгострокових зобов'язань на 186,30 тис. грн. та вартісного показника поточних зобов'язань - на 61825,10 тис. грн. протягом аналізованого періоду. Дана ситуація, свідчить про наявність у аналізованого суб'єкта господарювання заборгованості перед іншими організаціями. Керівництву ТОВ «Савинці» потрібно провести ґрунтовний аналіз ситуації, яка виникла та розпочати процес повернення коштів.

Динаміка показників власного капіталу та нерозподіленого прибутку ТОВ «Савинці» за 2019 - 2020 роки наведена на рисунку 1.12.

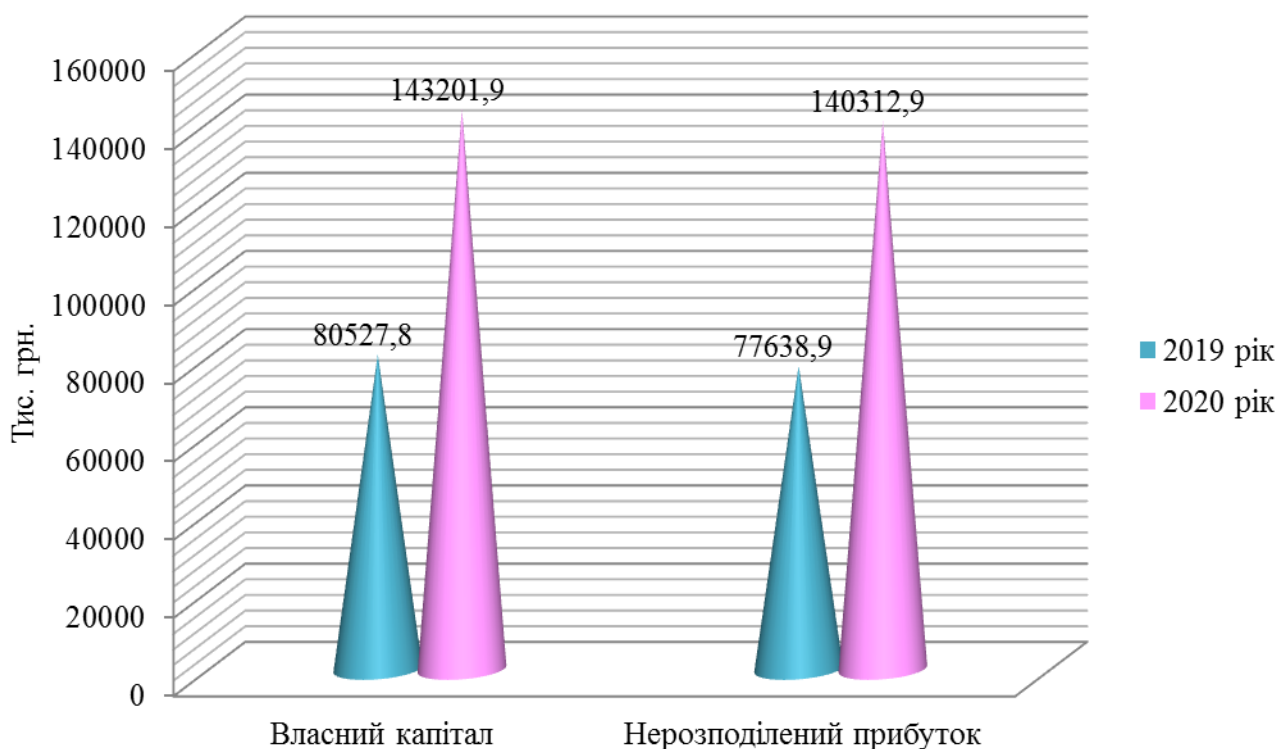

Рисунок 1.12 - Динаміка показників власного капіталу та нерозподіленого прибутку ТОВ «Савинці» за 2019 - 2020 роки

Проаналізувавши показник власного капіталу можна стверджувати, що він зріс з 80527,8 тис. грн. у 2019 році до 143201,9 тис. грн. у 2020 році. Також позитивну динаміку можна спостерігати і стосовно показника нерозподілений прибуток, який зростає на 62674,00 тис. грн. протягом аналізованого періоду.

Тобто, можна стверджувати, що підприємство швидкими темпами нарощує власний прибуток та рухається у правильному економічному напрямку.

Динаміка показників доходів і витрат ТОВ «Савинці» за 2019 - 2020 роки відображена на рисунку 1.13.

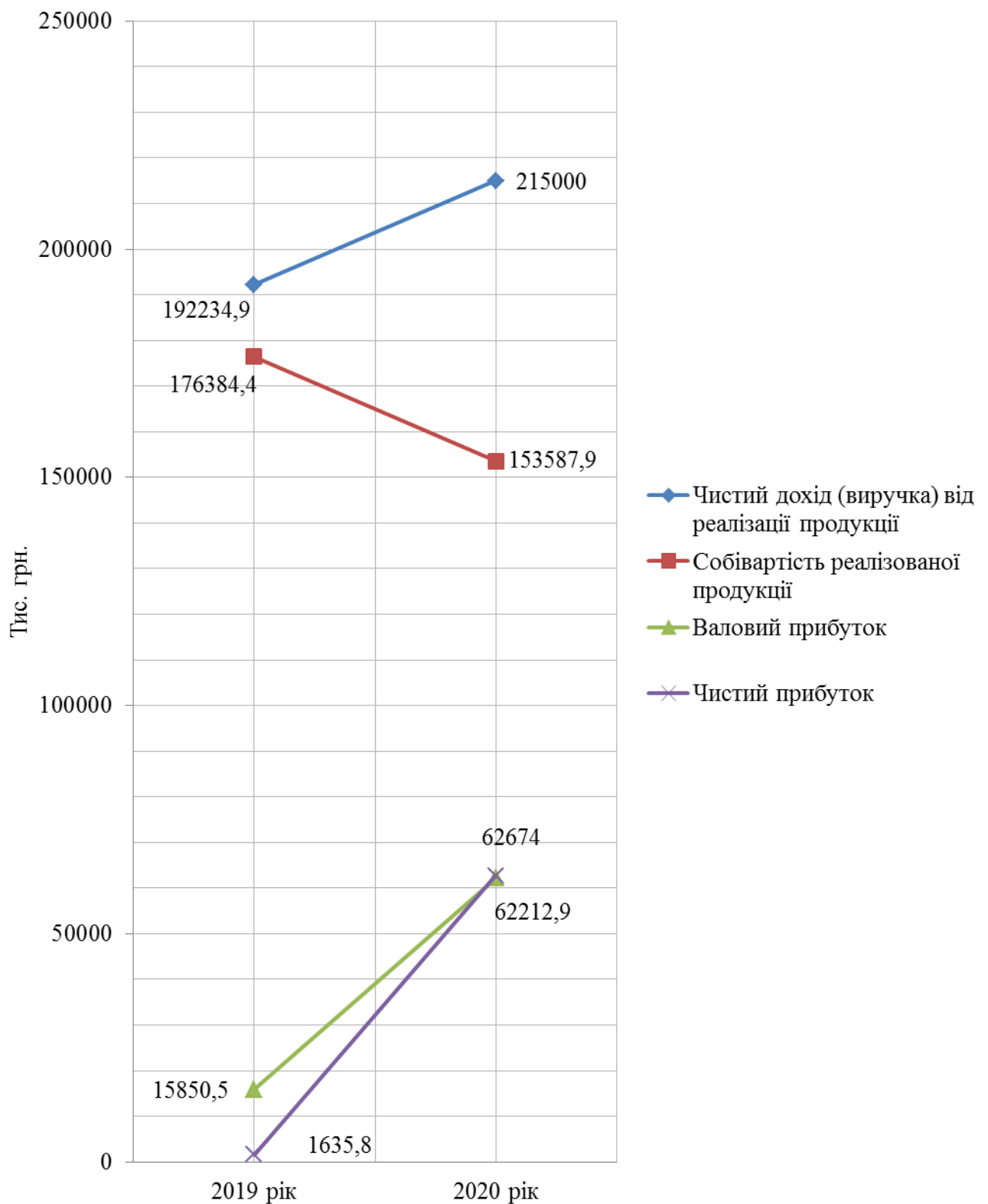

Рисунок 1.13 - Динаміка показників доходів і витрат ТОВ «Савинці» за 2019 - 2020 роки

Даний рисунок свідчить про зростання у 2020 році порівняно з 2019 роком таких показників як: чистий дохід (виручка) від реалізації продукції на 22765,10 тис. грн.; валовий прибуток на 46362,40 тис. грн.; прибуток від операційної діяльності на 63457,40 тис. грн.; прибуток до оподаткування та чистий прибуток на 61038,20 тис. грн. Знизився лише показник собівартості реалізованої продукції з 176384,4 тис. грн. до 153587,9 тис. грн., що свідчить про ефективність діяльності підприємства та вдосконалення процесу виробництва.

Динаміку показників рентабельності ТОВ «Савинці» за 2019 - 2020 роки відображено на рисунку 1.14.

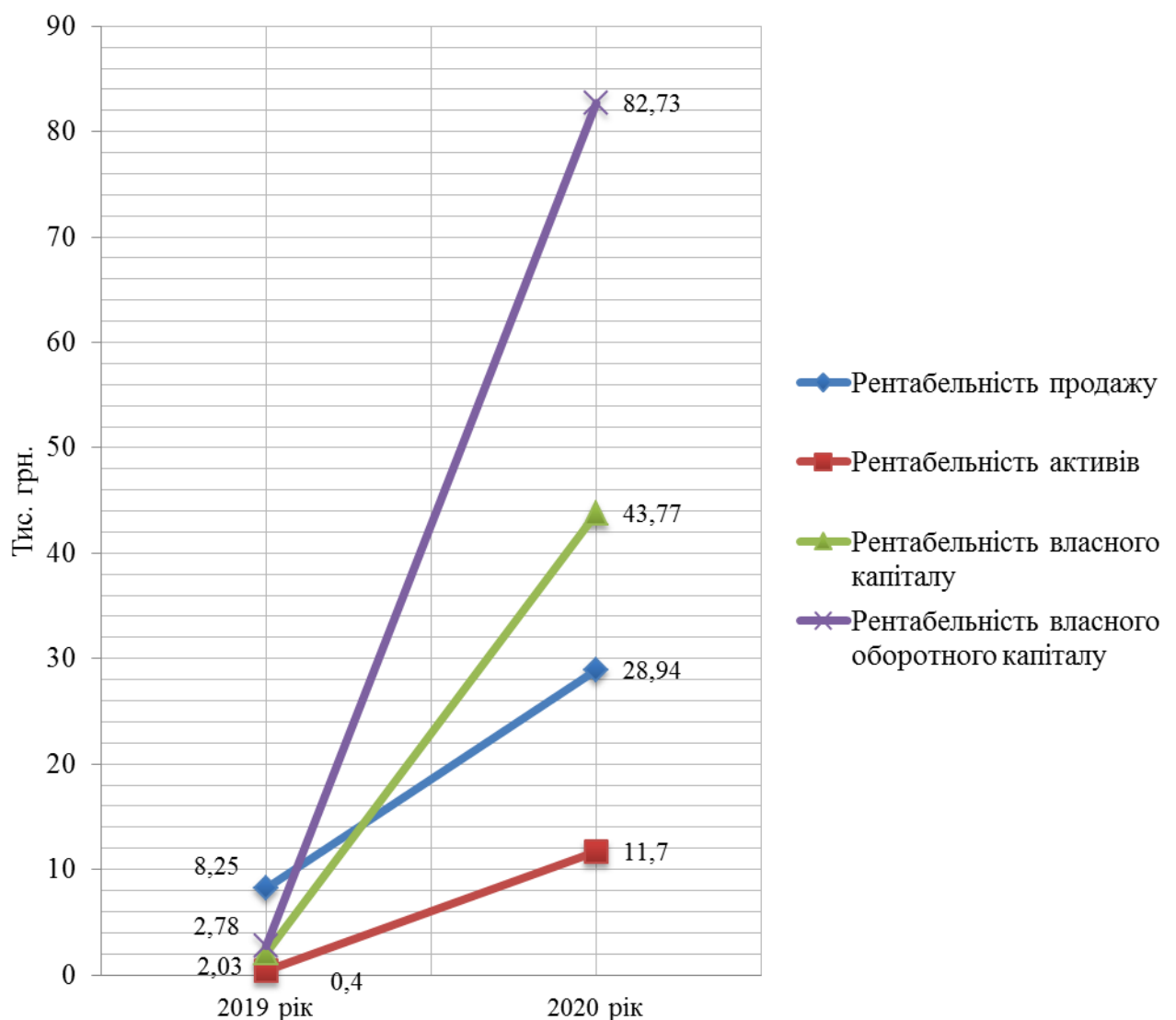

Рисунок 1.14 - Динаміка показників рентабельності ТОВ «Савинці» за 2019 - 2020 роки

Всі показники рентабельності зазнали суттєво підвищення у 2020 році. Найсуттєвіші зміни можна спостерігати серед таких показників як: рентабельність продажу, що підвищився з 8,25 % у 2019 році до 28,94 % у 2020 році; рентабельність власного капіталу - з 2,03 % у 2019 році до 43,77 % у 2020 році; рентабельність власного оборотного капіталу - з 2,78 % до 82,73 % у 2020 році. Це свідчить про високу прибутковість досліджуваного товариства.

Динаміка показників ділової активності ТОВ «Савинці» за 2019 - 2020 роки наведена на рисунку 1.15.

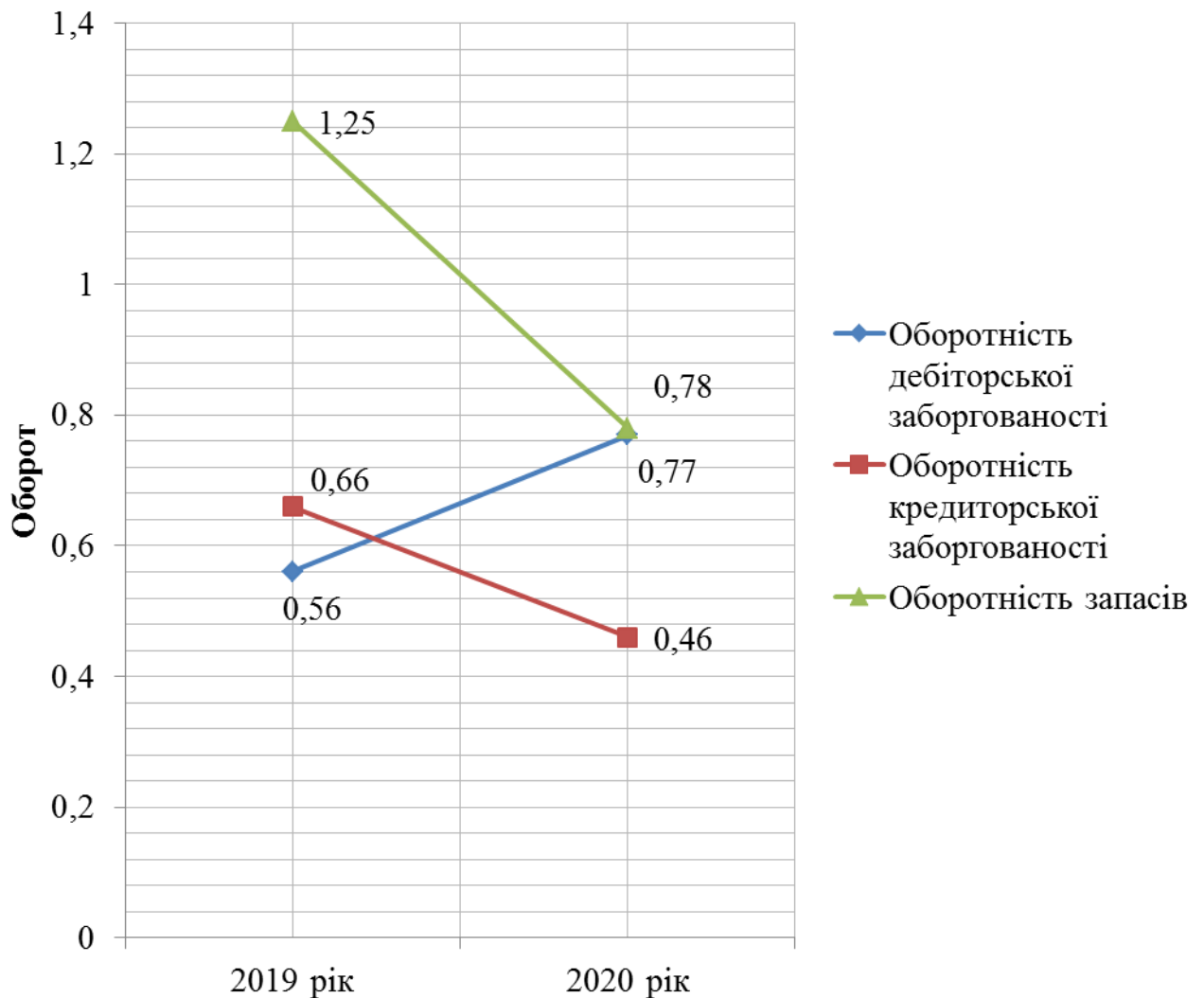

Рисунок 1.15 - Динаміка показників ділової активності ТОВ «Савинці» за 2019 - 2020 роки

Згідно даної діаграми можна спостерігати, що оборотність дебіторської заборгованості зростає з 0,56 оборотів у 2019 році до 0,77 оборотів у 2020 році, що є позитивною тенденцією. Однак, показник оборотності кредиторської заборгованості скоротився з 0,66 оборотів у 2019 році до 0,46 оборотів у 2020 році.

Крім того, показник оборотність запасів теж знизився з 1,25 оборотів у 2019 році до 0,78 оборотів у 2020 році. Дана ситуація виникла у зв'язку з тим, що на підприємстві наявна зростаюча кількість кредиторської заборгованості та обсяг запасів, який постійно збільшується.

Динаміка показників ліквідності ТОВ «Савинці» за 2019 - 2020 роки наведена на рисунку 1.16.

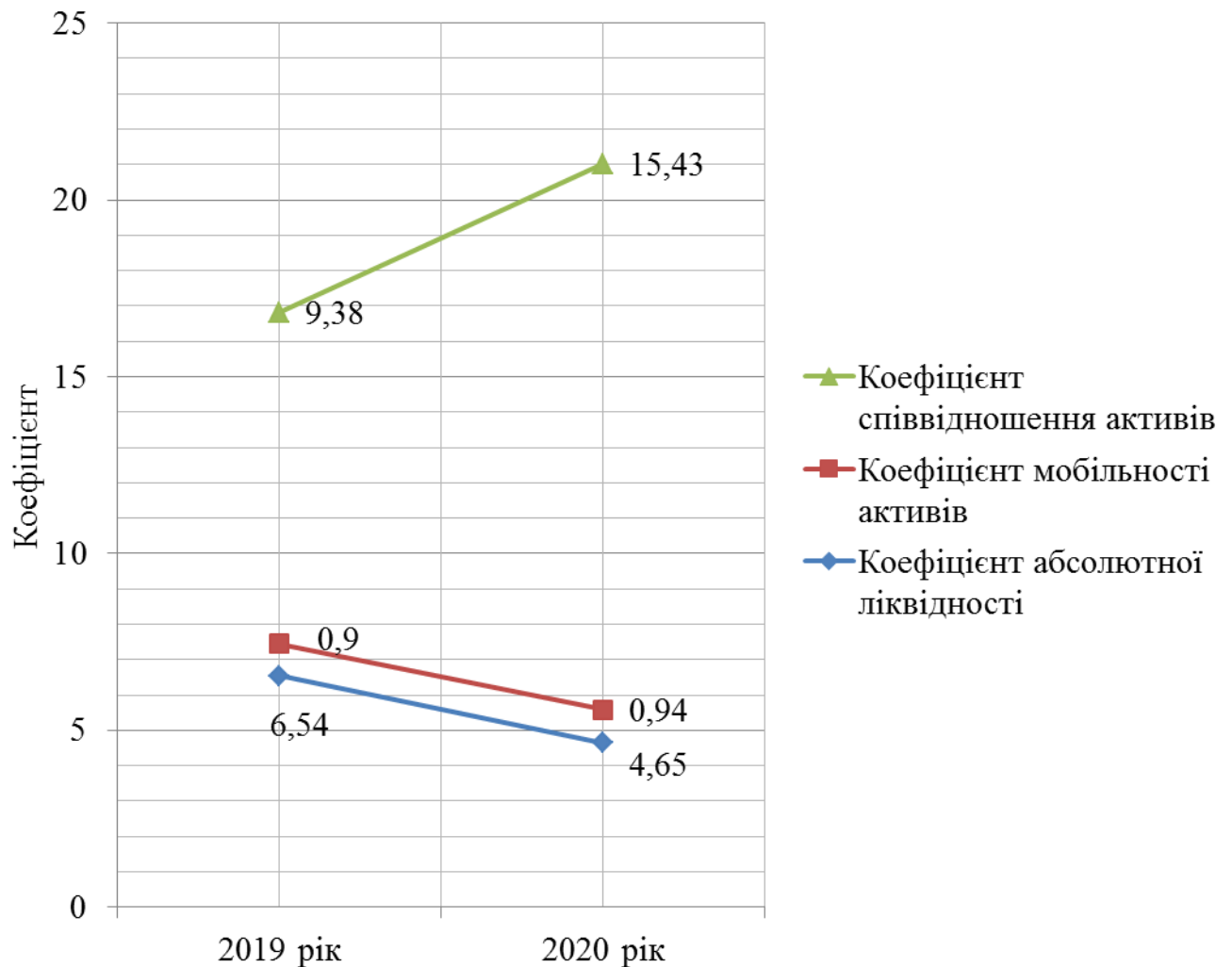

Рисунок 1.16 - Динаміка показників ліквідності ТОВ «Савинці» за 2019 - 2020 роки

Проаналізувавши показники ліквідності можна стверджувати, що коефіцієнт абсолютної ліквідності скоротився з 6,54 у 2019 році до 4,65 у 2020 році. А коефіцієнти мобільності активів та співвідношення активів навпаки зросли до показників 0,94 і 15,43 відповідно.

Динаміка показників фінансової стійкості ТОВ «Савинці» за 2019 - 2020 роки наведена на рисунку 1.17.

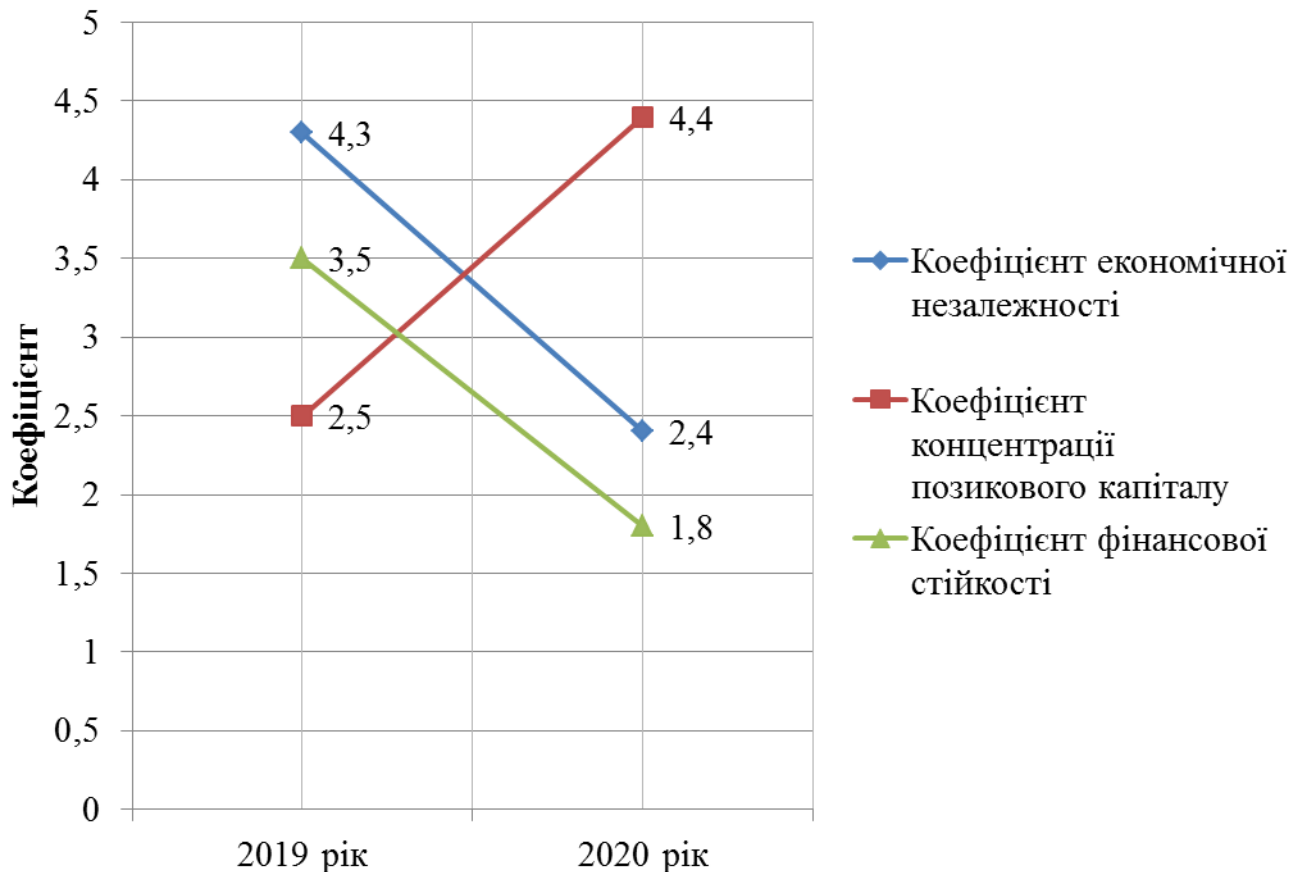

Рисунок 1.17 - Динаміка показників фінансової стійкості ТОВ «Савинці» за 2019 - 2020 роки

З вищезазначеної діаграми можна стверджувати, що зріс лише коефіцієнт концентрації позикового капіталу на 1,9. Тоді як коефіцієнт економічної незалежності скоротився на 1,9, а коефіцієнт фінансової стійкості - на 1,7.

Отже, в цілому фінансово-економічну діяльність аналізованого суб'єкта господарювання можна оцінити як ефективну та спрямовану покращення фінансового стану в цілому. Підприємство нарощує власний капітал, прибуток з кожним роком зростає, використання нових технологій, підходів та методів вирощування зернових культур та тварин дозволяє знизити собівартість при цьому не втративши доходів. Керівництву товариству варто звернути увагу на зростаючу вартість дебіторської заборгованості та провести роботу з підприємствами, які не повертають кошти за продукцію, а також звернути увагу на власну кредиторську заборгованість та вжити негайних заходів по її скороченню.

РОЗДІЛ 2 СУТНІСТЬ ТА МЕТОДИКА СКЛАДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

2.1. Сутність, мета, завдання, класифікація фінансової звітності

Фінансова звітність представляє собою невід'ємний елемент ринкової економіки України, є її інфраструктурою та способом зв'язку з іншими компонентами вітчизняного бізнес ринку.

Головні передумови зростання ролі фінансової звітності та важливості її складання наведені на рисунку 2.1.

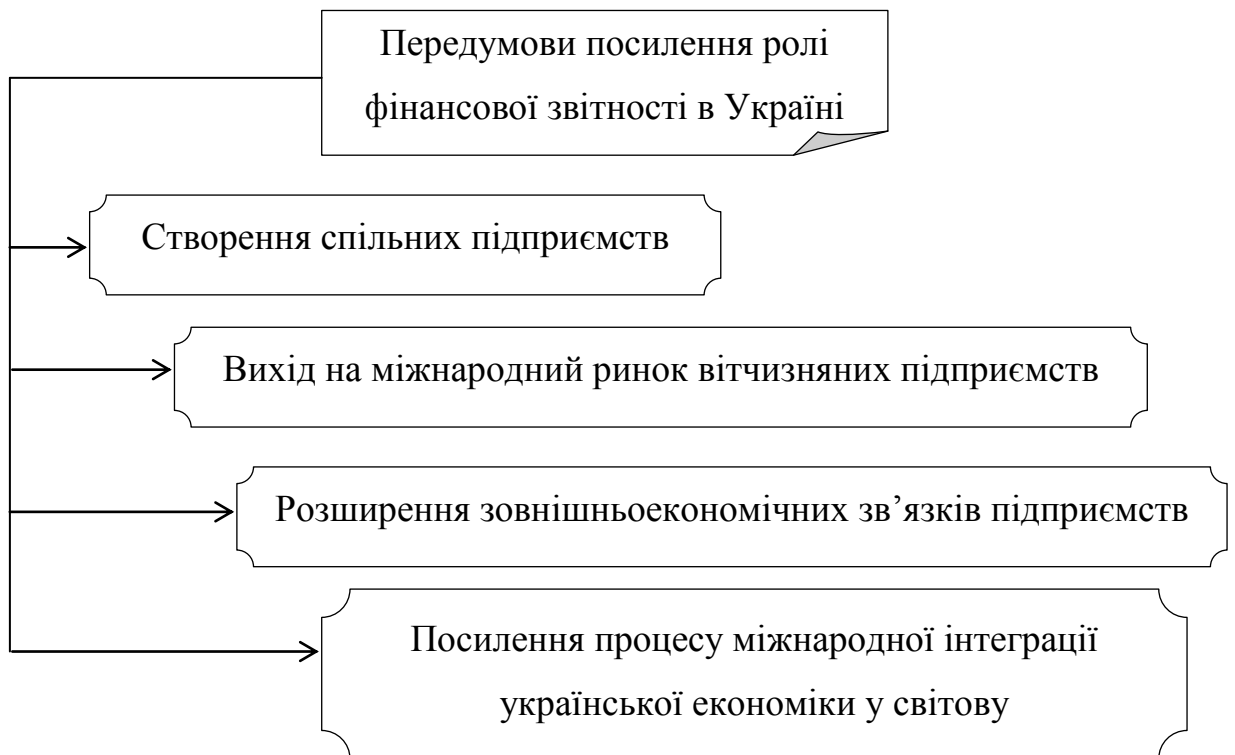

Рисунок 2.1 – Передумови посилення ролі фінансової звітності в Україні

Управління підприємством є неможливим без показників фінансової звітності, які формуються на основі даних бухгалтерського обліку [22].

Бухгалтерський облік – це основа:

- інформаційного забезпечення керівної ланки та менеджменту компанії;
- загального управління компанії;
- інструмент для вирішення економічних завдань суб'єкта господарювання;
- економічної науки.

Фінансова звітність базується на узагальнених даних отриманих за допомогою бухгалтерського обліку та є зв'язуючим елементом підприємства з діловими партнерами та суспільством.

Мета фінансової звітності полягає не лише в отриманні достовірної, повної, неупередженої, точної та вчасної інформації про стан компанії на певну дату та результати діяльності, а ще й можливості здійснити прорахунок та прогноз про подальший хід розвитку аналізованого бізнесу [25].

Основні компоненти від яких залежать напрями використання прибутку наведені на рисунку 2.2.

Рисунок 2.2 – Напрями використання прибутку

Крім того, для можливості ефективного управління підприємством є наявність різного виду інформації у керівництва. Одним з основних різновидів інформаційного забезпечення є звітність, для складання якої, існують різні підходи, що наведені на рисунку 2.3.

Рисунок 2.3 – Фінансова звітність – джерело інформаційного забезпечення керівництва підприємства

Хоча бухгалтерський облік та фінансова звітність між собою тісно пов'язані та не можуть існувати окремо, проте є суттєва різниця між джерелами на яких вони ґрунтуються та результатами які надають для управління компанією. Відмінності між бухгалтерським обліком та фінансовою звітністю наведені на рисунку 2.4.

Рисунок 2.4 – Відмінності між бухгалтерським обліком та фінансовою звітністю

Фінансова звітність є доволі складною економічною категорією, що включає в себе безліч компонентів, пов'язує між собою різні елементи, науки і теорії, тому має безліч підходів до визначення її сутності [26].

Стисло, визначення фінансової звітності полягає в наступному, фінансова звітність – це бухгалтерська звітність, що містить в собі інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів суб'єкта господарювання за певний звітний період.

Однак існує безліч трактувань поняття фінансової звітності, що наведені на рисунку 2.5.

Визначення поняття фінансова звітність

Фінансова звітність – це сукупність облікових записів, що дають можливість проаналізувати господарську діяльність [25].

Фінансова звітність – це джерело інформації для аналізу підсумків діяльності суб'єкта господарювання, оцінки використання ресурсів, його фінансового стану а також виявлення резервів зниження витрат виробництва та росту рентабельності [45].

Фінансова звітність – це система узагальнених і взаємопов'язаних економічних показників, які характеризують виробничу й фінансово-господарську діяльність товариства за певний період [15].

Фінансова звітність – це невід'ємний елемент бухгалтерського обліку, спосіб узагальнення і подання інформації про результати діяльності підприємства [10].

Фінансова звітність – це система економічних показників та сукупність способів і прийомів для узагальнення даних обліку [11].

Фінансова звітність – це система узагальнених економічних показників, що характеризує рівень виконання плану, наявність і використання засобів та результати господарської діяльності за звітний період [32].

Фінансова звітність – це сукупність узагальнених даних, що є напрямком і вказівником для бухгалтерського обліку в питанні групування даних поточного обліку та не є складовою частиною бухгалтерського обліку, а належить до методу статистики та являє собою одну з форм статистичного спостереження [31].

Фінансова звітність – це самостійна система надання даних, необхідних для інформаційного забезпечення менеджменту компанії [26].

Рисунок 2.5 – Поняття фінансової звітності

Отже, фінансова звітність – це сукупність узагальнених економічних показників, що сформовані на основі даних бухгалтерського обліку та має в собі елементи статистичного методу і дозволяє надати керівництву компанії структуровану, стислу, достовірну та узагальнену інформацію про діяльність бізнесу за певний період [33].

Однак, наявність різних думок і підходів, до трактування поняття фінансова звітність, буде й надалі існувати і спір між належність фінансової звітності чи то до облікової науки, чи то до статистичної лише буде набирати обертів або й взагалі буде оскаржений прихильниками самостійності фінансової звітності.

Звісно, без даних бухгалтерського обліку не можливо сформувати показники фінансової звітності, проте, інформація отримана в ході складання звітності є основою для подальшої облікової діяльності, а саме:

1. Дає змогу встановити подальшу стратегію діяльності, нову мету, а також провести оцінку можливостей, що існують на підприємстві, але не використовувалися раніше та визначити перспективи, які відкриваються перед бізнесом в майбутньому.

2. Дозволяє прийняти правильні та вчасні управлінські рішення.

3. Координує між собою діяльність різних структурних підрозділів, що на перший погляд були далекими та не взаємозалежними, та як наслідок направляє їхню загальну роботу до досягнення поставлених нових цілей.

Тобто облік і звітність представляють собою взаємопов'язаний процес, що безупинно відбувається на підприємстві та не може існувати відокремлено один від одного.

Завданням фінансової звітності є забезпечення різних користувачів повною, неупередженою, достовірною, точною інформацією про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів суб'єкта господарювання за певний проміжок часу бо встановлений період, для можливості оцінити управлінською ланкою компанії поточне фінансове становище, на якому етапі відбувається виконання попередньо поставлених задач і завдань та вчасно прийняти управлінські рішення [37].

Користувачі фінансової звітності поділяються на внутрішніх та зовнішніх і наведені на рисунку 2.6.

Рисунок 2.6 – Користувачі фінансової звітності

Також для різних цілей інформаційного забезпечення існують різні види фінансової звітності. Наприклад, за порядком регулювання та роллю в управлінні звітність поділяється на державну, що встановлена органами державного управління та внутрішньогосподарську, тобто звітність окремих підрозділів підприємства.

Також, виділяють звітність за місцем використання на зовнішню, яка використовується за межами підприємства та внутрішню, яка недоступна для зовнішніх користувачів.

Класифікація фінансової звітності наведена на рисунку 2.7.

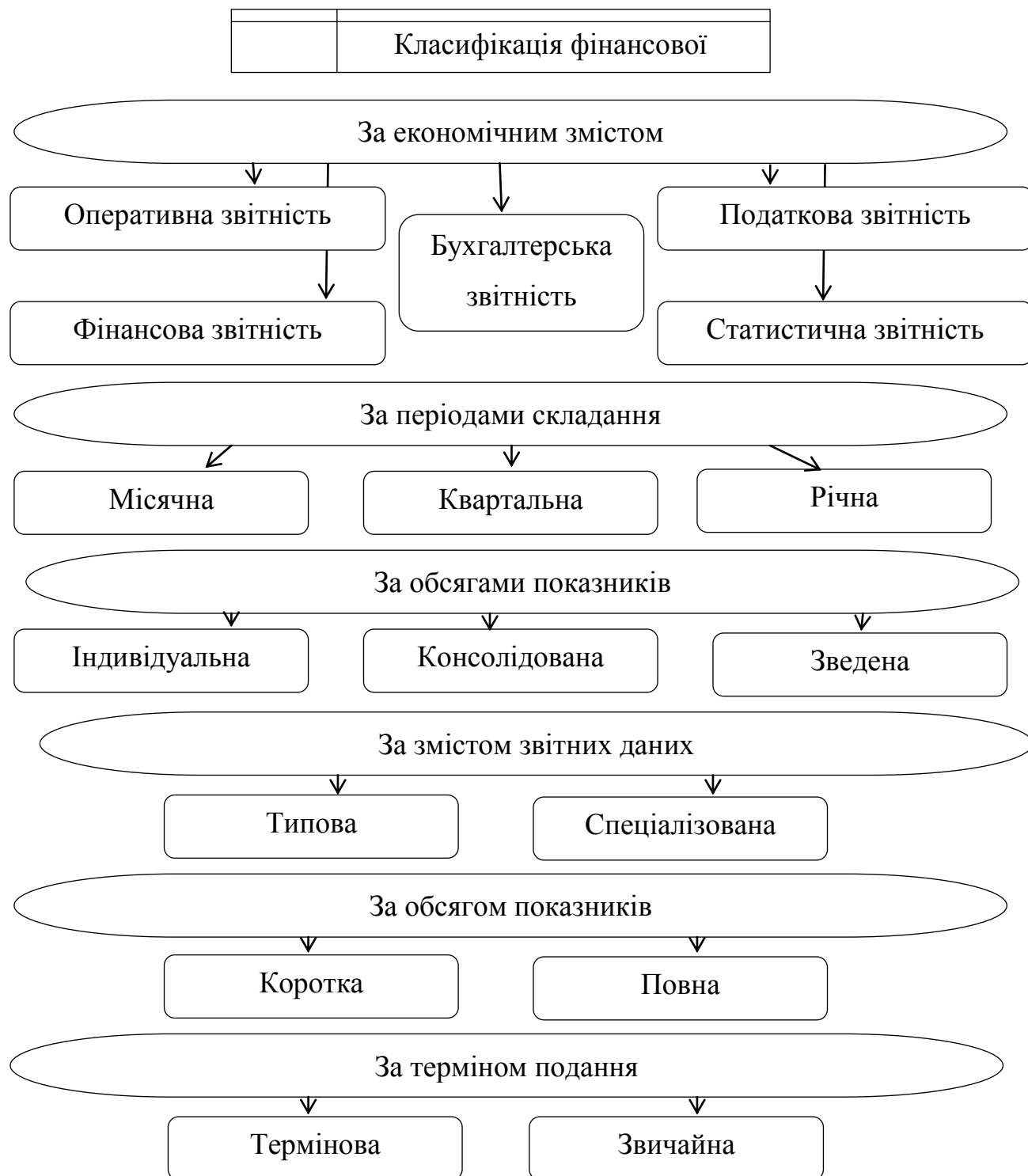

Рисунок 2.7 – Класифікація фінансової звітності

Отже, фінансова звітність, це доволі складне економічне поняття, сутність якого полягає в формуванні економічних показників отриманих з даних бухгалтерського обліку з використанням статистичних методів, з метою надання повної, достовірної та вчасної інформації керівництву для прийняття правильних управлінських рішень, яка є невід’ємним елементом функціонування сучасної компанії, будь-якого напрямку господарювання.

2.2. Методика складання Балансу (Звіту про фінансовий стан)

Форми фінансової звітності затверджені на законодавчому рівні. Першою та основною формою фінансової звітності є Баланс (Звіт про фінансовий стан). Подвійна назва даної форми звітності пов'язана з приведення національної звітності до вимог міжнародної фінансово звітності, що складається відповідно до міжнародних стандартів [45].

Сутність поняття балансу наведена на рисунку 2.8.

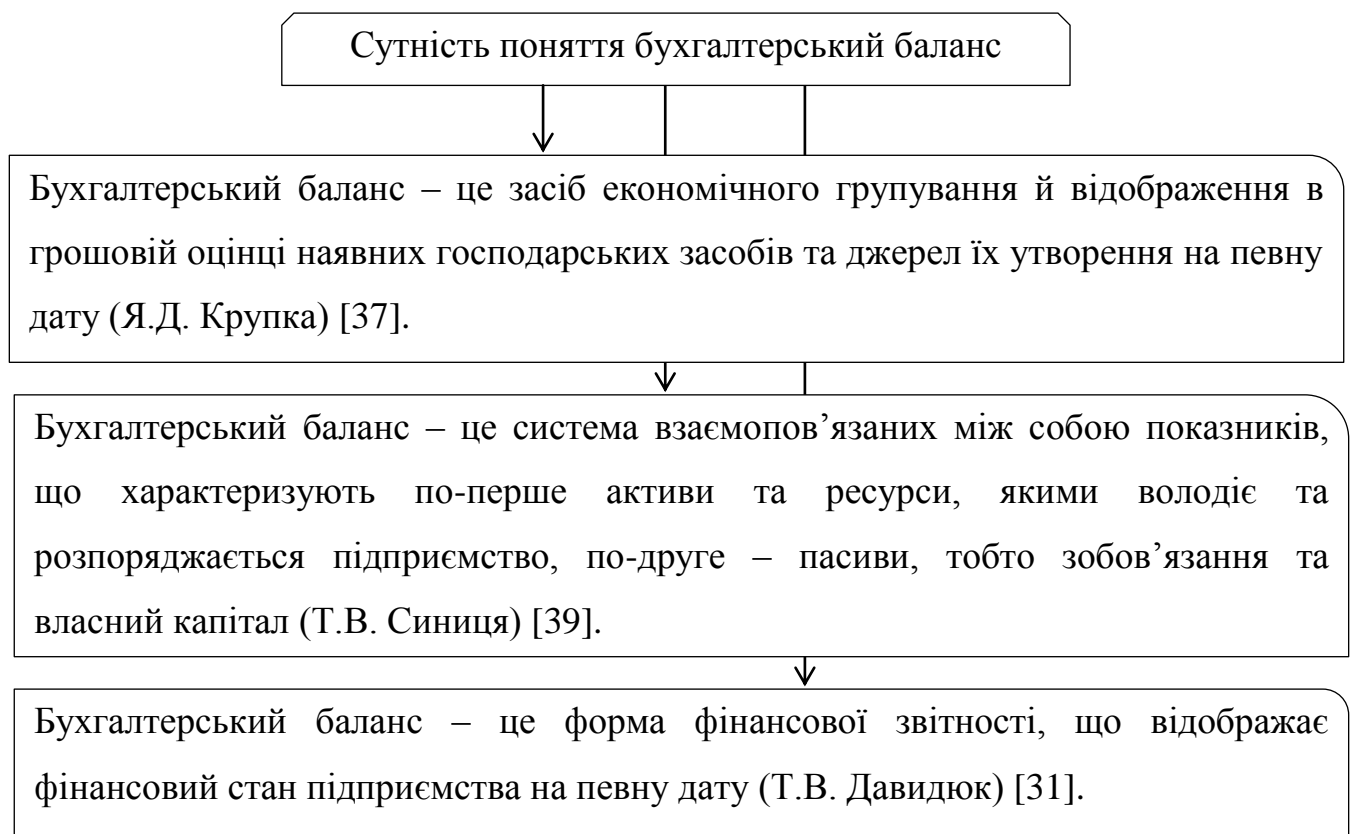

Рисунок 2.8 – Сутність поняття баланс

Метою складання Балансу (Звіту про фінансовий стан) є можливість забезпечити користувачів повною, правдивою та неупередженою інформацією про фінансовий стан суб'єкта господарювання за певний звітний період для можливості оперативно та вчасно прийняти обгрунтовані та ефективні управлінські рішення.

Головне правило балансу це рівність активу та пасиву, що наведено на рисунку 2.9.

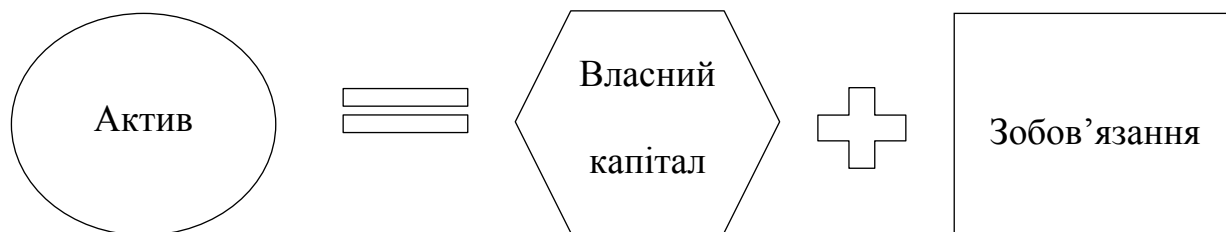

Рисунок 2.9 - Головне правило балансу

Тобто, підсумок активу має дорівнювати сумі власного капіталу та зобов'язань. Дана закономірність має місце в балансі, оскільки господарські операції в ньому відображаються однакові що в розділі активу, що в розділі пасиву.

Проте, відображені вони в даних розділах по різному. А саме групування відбувається за різними ознаками. Наприклад, в активі можна спостерігати відображення засобів за складом і розміщенням, а пасив представляє ті ж засоби але вже за джерелами їх утворення та цільовим призначенням.

Дана властивість підтверджує аксіому - актив не може бути більшим або меншим у вартісному вимірі ніж пасив і навпаки, тому що джерела за кошт яких було сформовано суб'єкт господарювання мають бути рівними всій вартості майна підприємства [46].

Дана рівність має бути непорушною та незмінною. Це і є ключовою відмінністю та особливістю балансу, як форми фінансової звітності, що відрізняє його від інших форм звітності та дозволяє бухгалтерам швидко виявити правильність заповнення даної форми, шляхом зіставлення активу та пасиву.

Також баланс, має певні звітні періоди, тобто терміни до яких він має бути сформованим наростаючим підсумком.

Початковою датою періоду за який формується баланс є 1 січня поточного року, а кінцевою - 31 грудня того ж року. Але це за умови, якщо звітний період на підприємстві встановлений календарний рік.

Крім того, існують інші, проміжні звітні періоди за які складається баланс і вони відображені на рисунку 2.10.

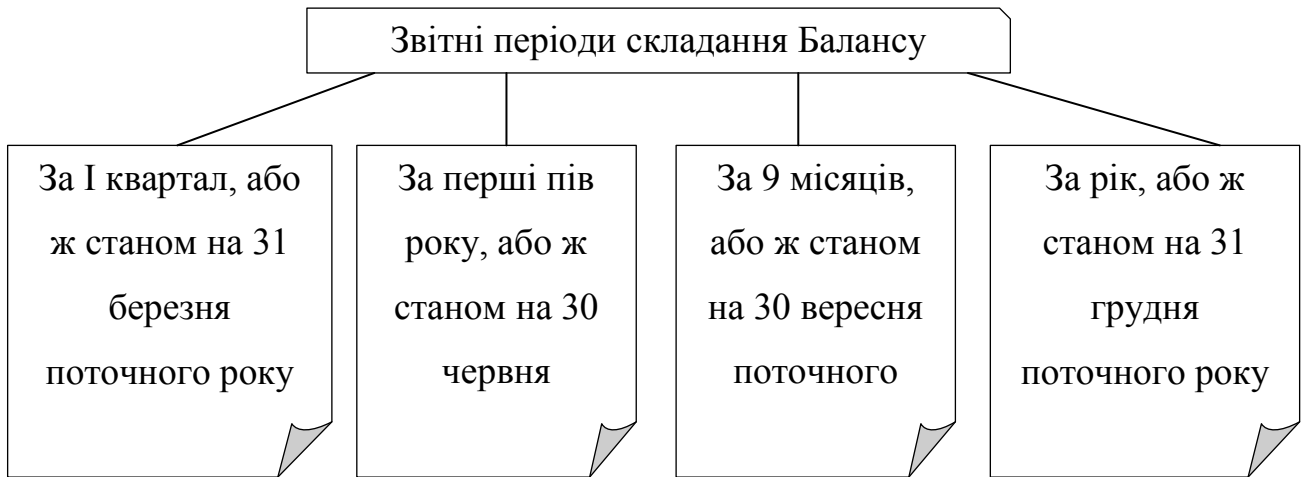

Рисунок 2.10 - Звітні періоди складання Балансу

Також, існує безліч видів балансів, що мають різне значення та класифікаційні ознаки та наведені на рисунку 2.11.

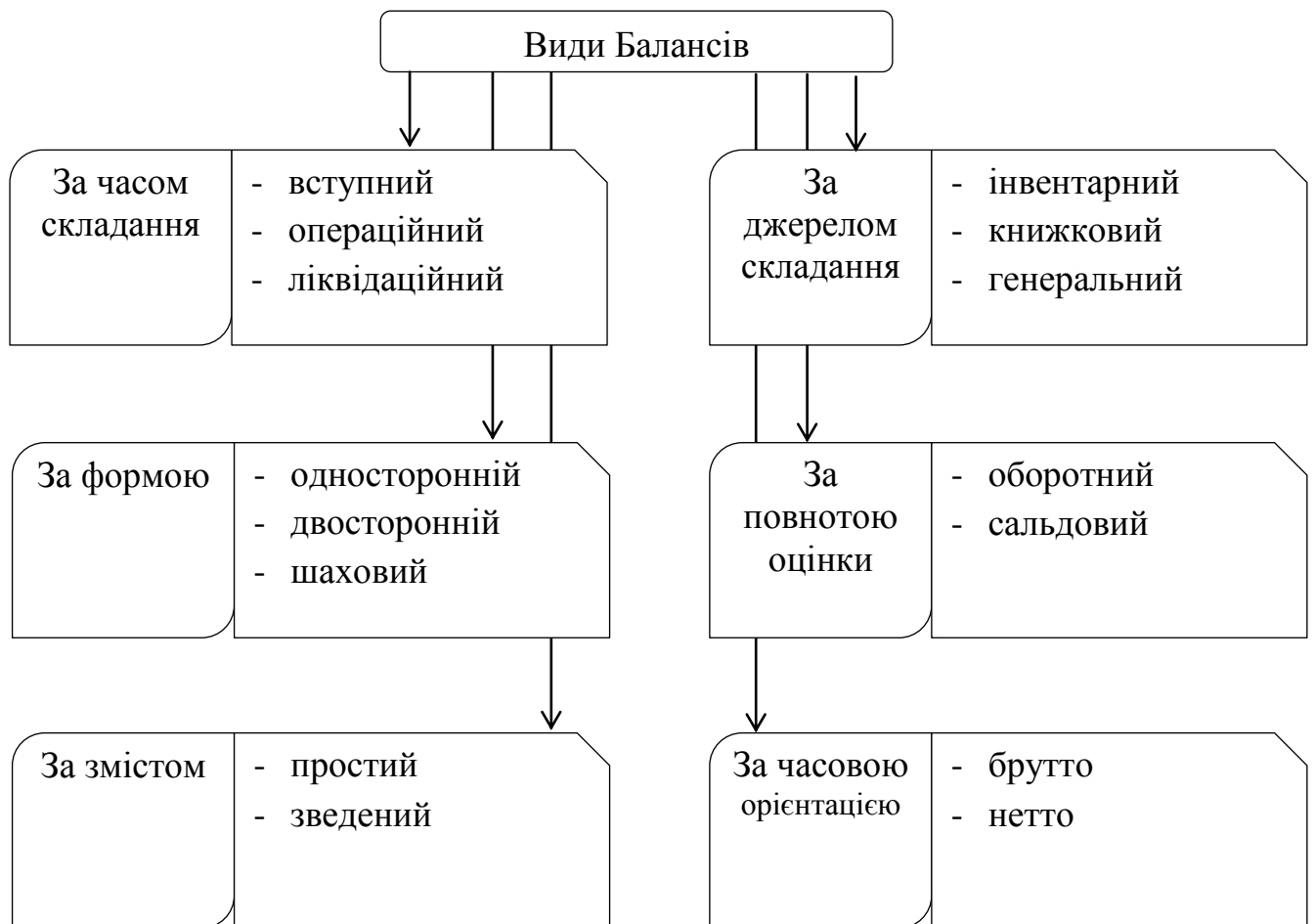

Рисунок 2.11 - Види Балансів

Головним завданням формування балансу як і будь-якої іншої форми фінансової звітності є допомога в управлінні підприємством, а саме надання керівному менеджменту компанії достовірних та точних даних за певний період у стислій формі, що містить ключові аспекти діяльності, а саме у вигляді балансу.

Призначення балансу наведено на рисунку 2.12.

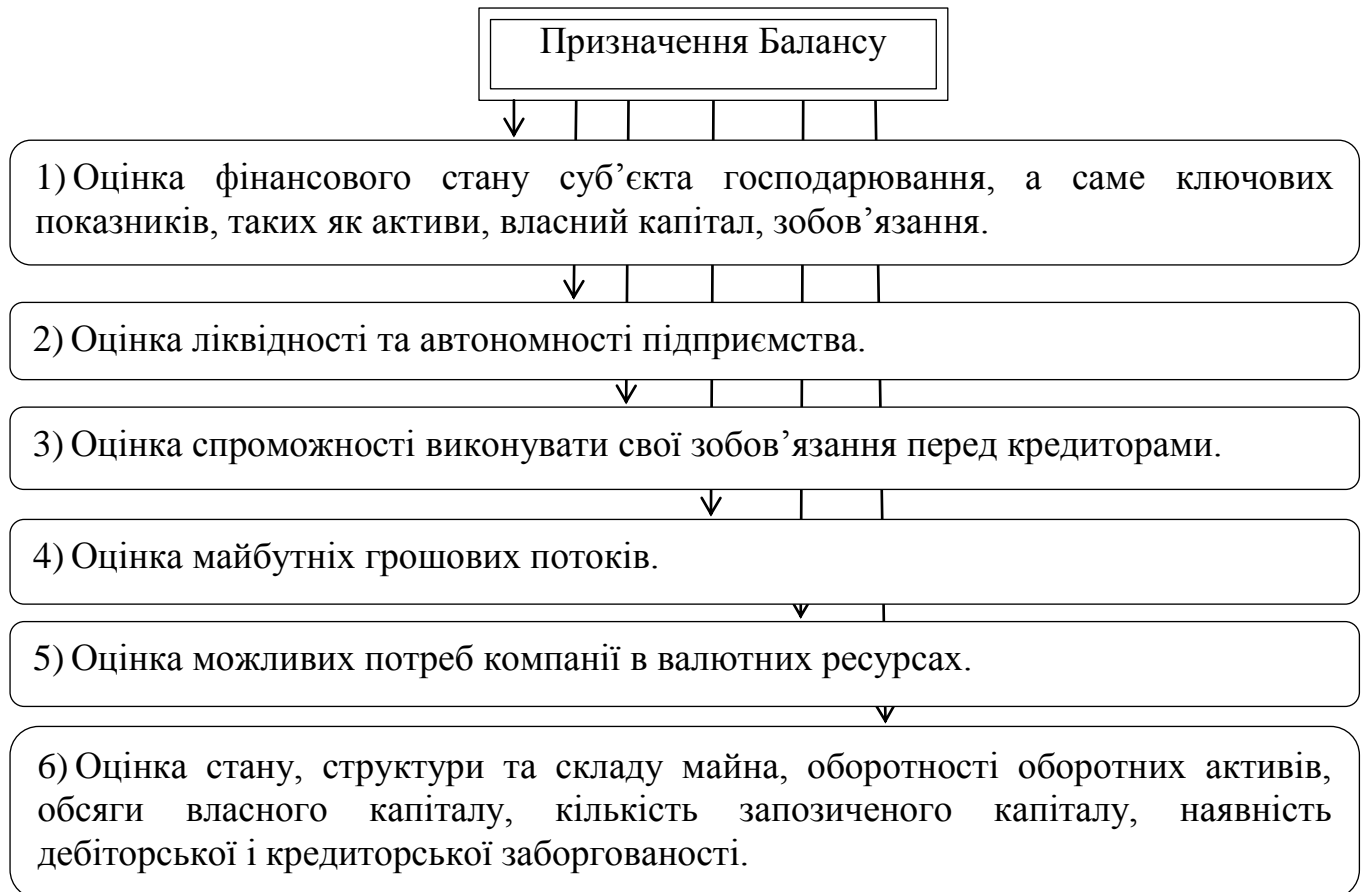

Рисунок 2.12 - Призначення балансу

Оскільки, баланс необхідний для правильного та ефективного управління товариством, то його завдання полягає не лише у підсумовуванні фактів здійснення господарської діяльності в межах певного підприємства в певний період, а ще й для здійснення прогностуючої та контрольної функції.

За допомогою балансу керівництво легко зможе відслідкувати етапи виконання поставлених задач, проектів, планів, розрахувати майбутні прогнози, проаналізувати хід справ у загальному [48].

Також, баланс дозволяє виявити ті ділянки господарської діяльності де відбувається зменшення темпів або ж відсталість в підході до роботи та дозволить менеджменту прийняти рішення про впровадження міжнародного досвіду.

Крім того, баланс є тим документом, до якого звертаються кредитори та банківські установи при розгляді надання можливості видачі підприємству кредиту.

Варто зазначити, що на баланс звертають увагу і податкові органи і міжнародні інвестори.

З облікової точки зору баланс представляє собою таблицю, що складається з двох колонок, в лівій відображається інформація про активи, в правій - пасиви. Інформація що відображена в балансі повинна відповідати ряду критерії, що наведені на рисунку 2.13.

Рисунок 2.13 - Вимоги до інформації, що представлена в балансі

Оскільки, вітчизняний облік лише поступово переходить до принципів міжнародних стандартів, то форма Балансу (Звіту про фінансовий стан)

сформована на законодавчому рівні і має бути сформовано та подана в тому вигляді який запроваджено до використання.

Структура балансу наведена на рисунку 2.14.

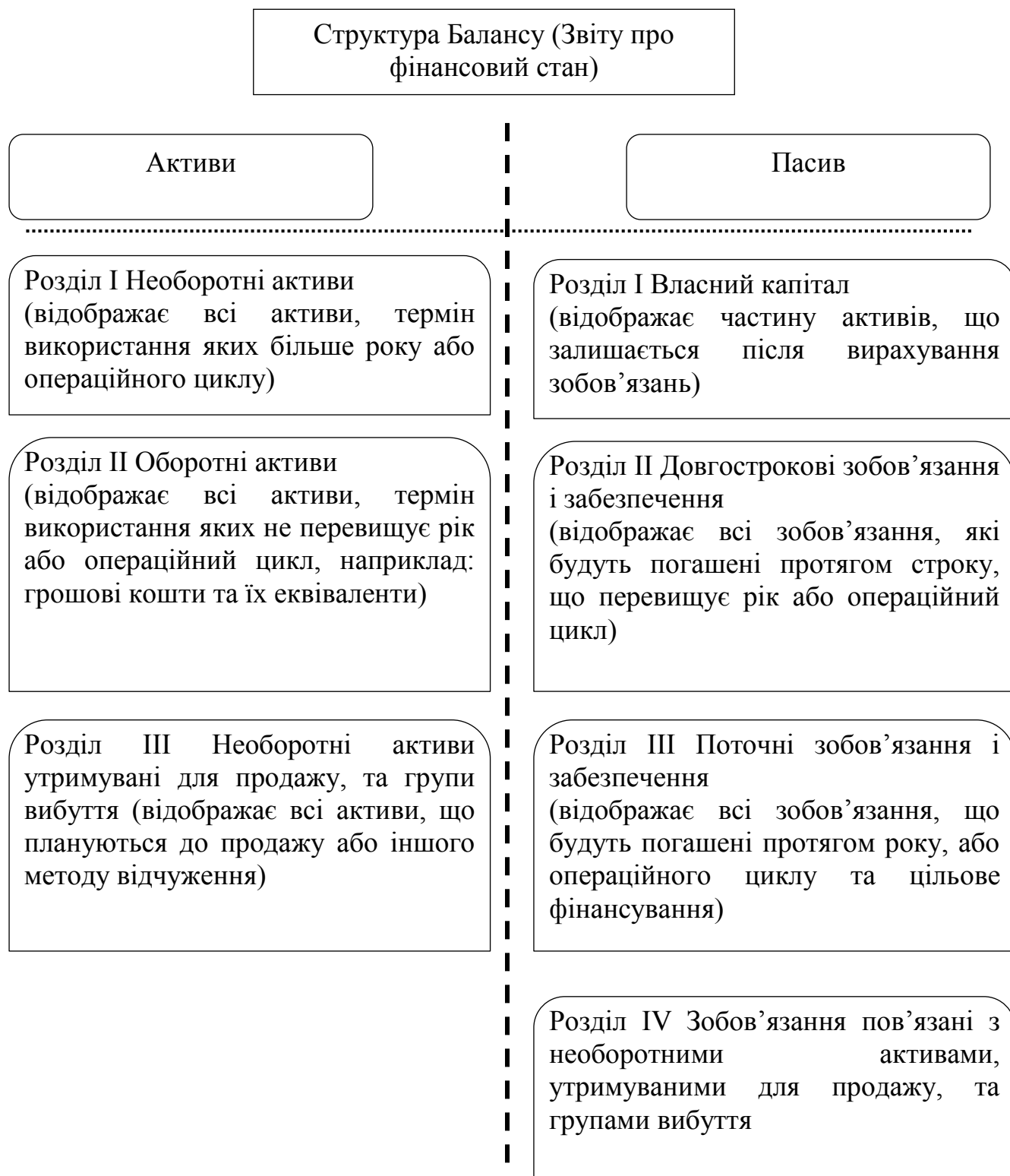

Рисунок 2.14 - Структура Балансу (Звіту про фінансовий стан)

Призначення та зміст кожного з розділів активу та пасиву балансу [7] наведено на рисунку 2.15.

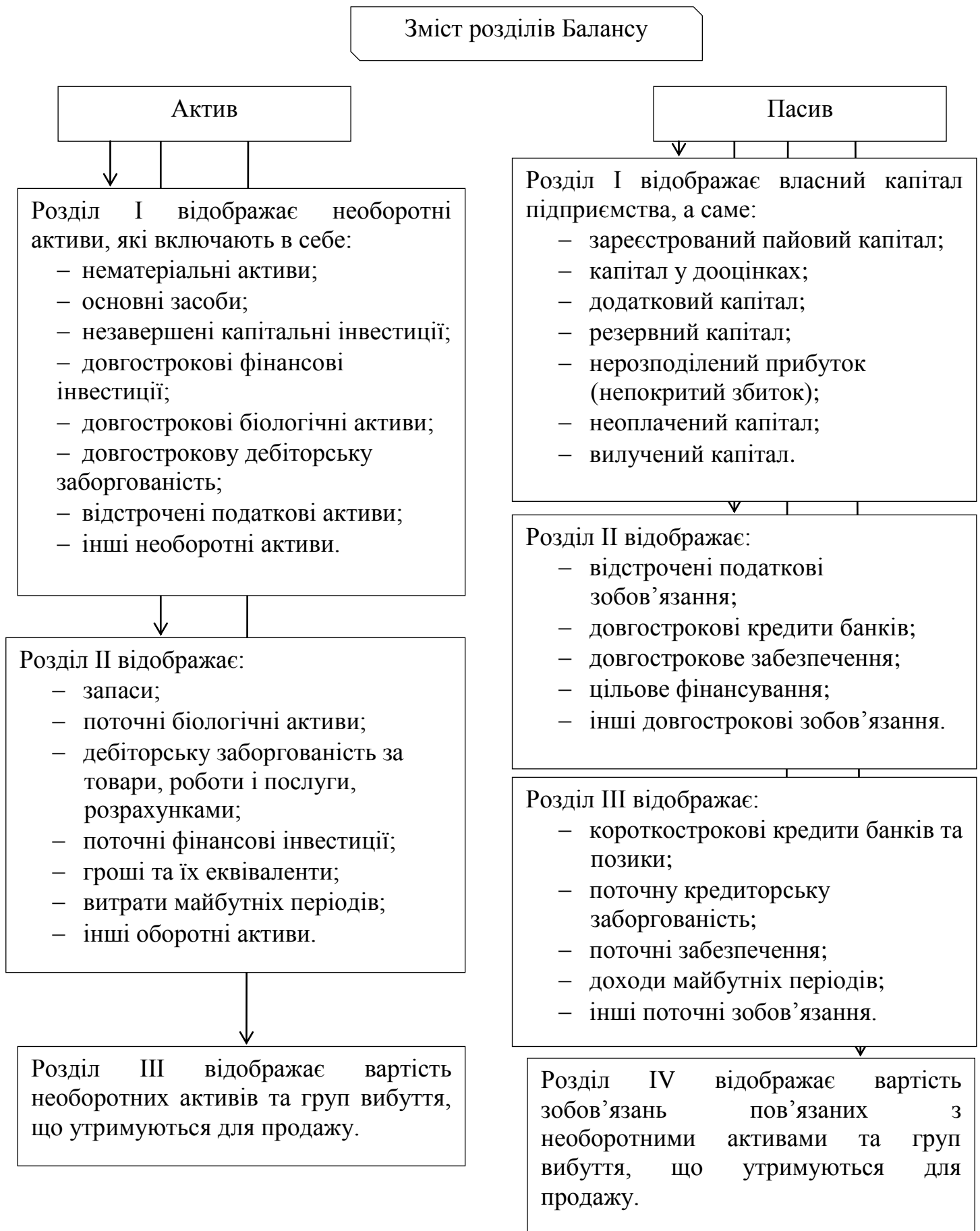

Рисунок 2.15 - Зміст розділів Балансу

За своєю структурою Баланс (Звіт про фінансовий стан) є доволі зрозумілим і простим в заповненні. Основою для формування даної форми звітності виступають бухгалтерські дані, отримані з первинних документів та звірені з залишками на аналітичних та синтетичних рахунках головної книги, за визначений звітний період. Саме з головної книги кінцеве сальдо по кожному рахунку відображається у призначеній статті балансу. Тобто, головним джерелом бухгалтерської інформації для складання балансу є головна книга за журнальною формою обліку. Або ж якщо застосовується на підприємстві інша форма обліку, то джерелом початкових даних для балансу виступатиме оборотна відомість а синтетичними рахунками.

Крім того, особливістю балансу, як форми звітності є співпадіння у більшій кількості назв і змісту статей балансу з назвами конкретних бухгалтерських рахунків. Дана закономірність дозволяє бухгалтерам легко знаходити відповідність між рахунками та рядками звітності, мінімізує переплутування та неправильне і невідповідне відображення даних, спрощує сам процес формування звітності та економить час. Варто звернути увагу, що сама форма балансу містить частину в якій надається інформація про суб'єкт господарювання, а саме різні коди, що стосуються самого підприємства, як юридичної організації, його місця розташування, організаційно-правової форми та виду діяльності [45].

Також при заповненні даної форми звітності варто звернути увагу на перенесення інформації про вартісні показники кожної статті за попередній звітний період в графі «На початок звітного періоду». Дані за поточний період відображаються в графі «На кінець звітного періоду».

По завершення формуванню балансу необхідно поррахувати підсумок активу та пасиву шляхом сумування показників по розділах. Показником правильно складеного балансу буде рівність активів та пасивів. Згідно вітчизняного законодавства підприємства складають баланс нетто, до загального підрахунку не включається знос, резерв сумнівних боргів, власний та неоплачений капітал. Дані в наведених статтях не додаються, а віднімаються від загального підсумку та відображаються зі знаком мінус.

Отже, Баланс (Звіт про фінансовий стан) є першим та обов'язковим для всіх суб'єктів господарювання фінансовим звітом, що містить дані по всіх

ключових рахунках обліку та характеризується невисокою складністю форсування та можливістю негайного визначення правильності його заповнення шляхом зіставлення активів та пасивів.

2.3. Особливості формування Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід)

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) є наступною формою звітності, яка складається після балансу але не менш значимою. Оскільки в порівнянні зі звітом про фінансовий стан, що відображає інформацію про активи, зобов'язання та капітал, звіт про сукупний дохід призначений для надання користувачам інформації про доходи та витрати підприємства.

Тобто, за допомогою даної форми звітності можливо проаналізувати обсяг прибутку або ж збитку що був отриманий або понесений підприємством за певний звітний період, а також що входить до складу даних показників. Оцінити зміни, що відбуваються з капіталом підприємства причинами яких є отриманий прибуток або збиток [46].

Джерелом даних для звіту про фінансові результати є обороти за дебетом і кредитом рахунків дев'ятого та сьомого класів.

Призначення звіту про фінансові результати наведено на рисунку 2.16.

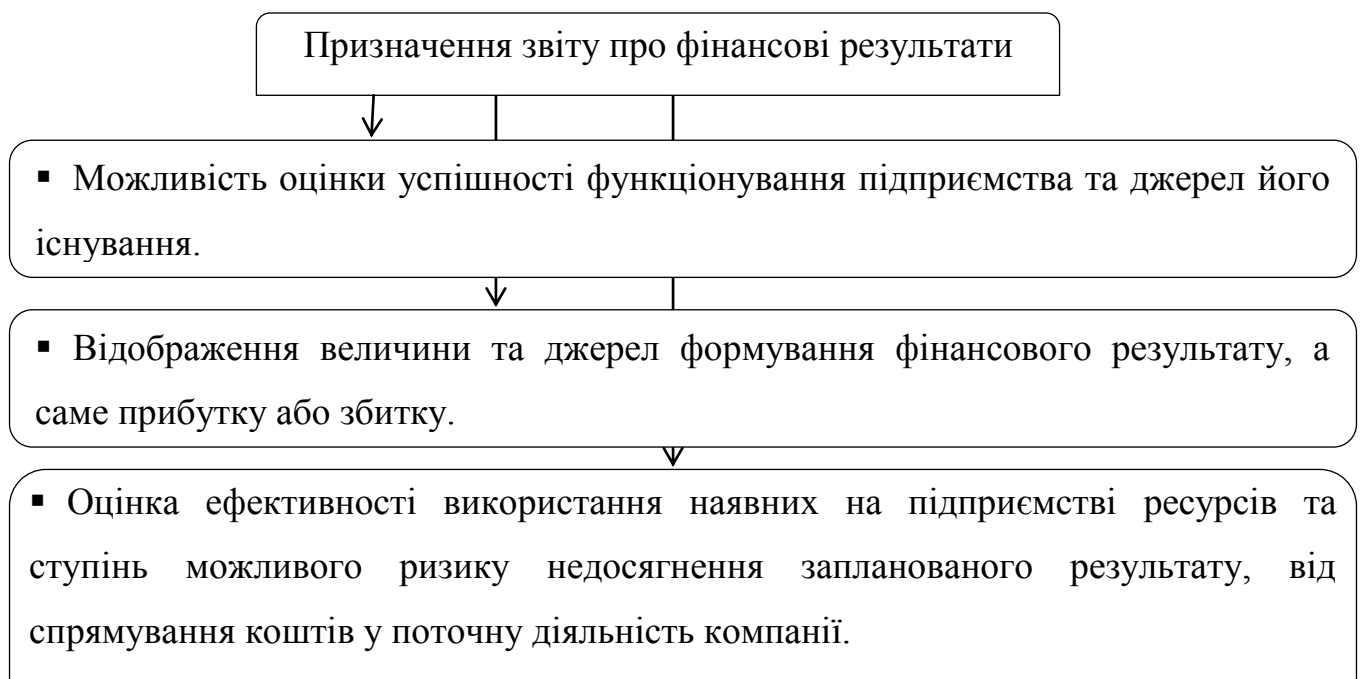

Рисунок 2.16 - Призначення звіту про фінансові результати

Таким чином, звіт про фінансові результати - це звіт, що відображає інформацію про доходи, витрати та фінансові результати, а саме прибуток чи збиток, а також про інший сукупний дохід за певний звітний період.

Мета складання звіту про фінансовий результат - це забезпечити керівний персонал підприємства повною, правдивою та неупередженою інформацією про стан доходів, витрат, та результатів діяльності - прибутків чи збитків за визначений період, для прийняття вчасних управлінських рішень [43].

Звіт про фінансові результати складається з ключових компонентів по яких в ньому відображається інформація та сутність яких розкрито на рисунку 2.17.

Рисунок 2.17 - Елементи звіту про фінансові результати

Головним правилом відображення інформації у звітві про фінансові результати є те, що всі доходи і витрати визнаються в обліку саме в момент їх виникнення, а не в час надходження коштів чи їх оплати і відповідно відображаються у певному звітному періоді.

Важливо розрізняти надходження, що не вважаються доходами. Вони наведені на рисунку 2.18.

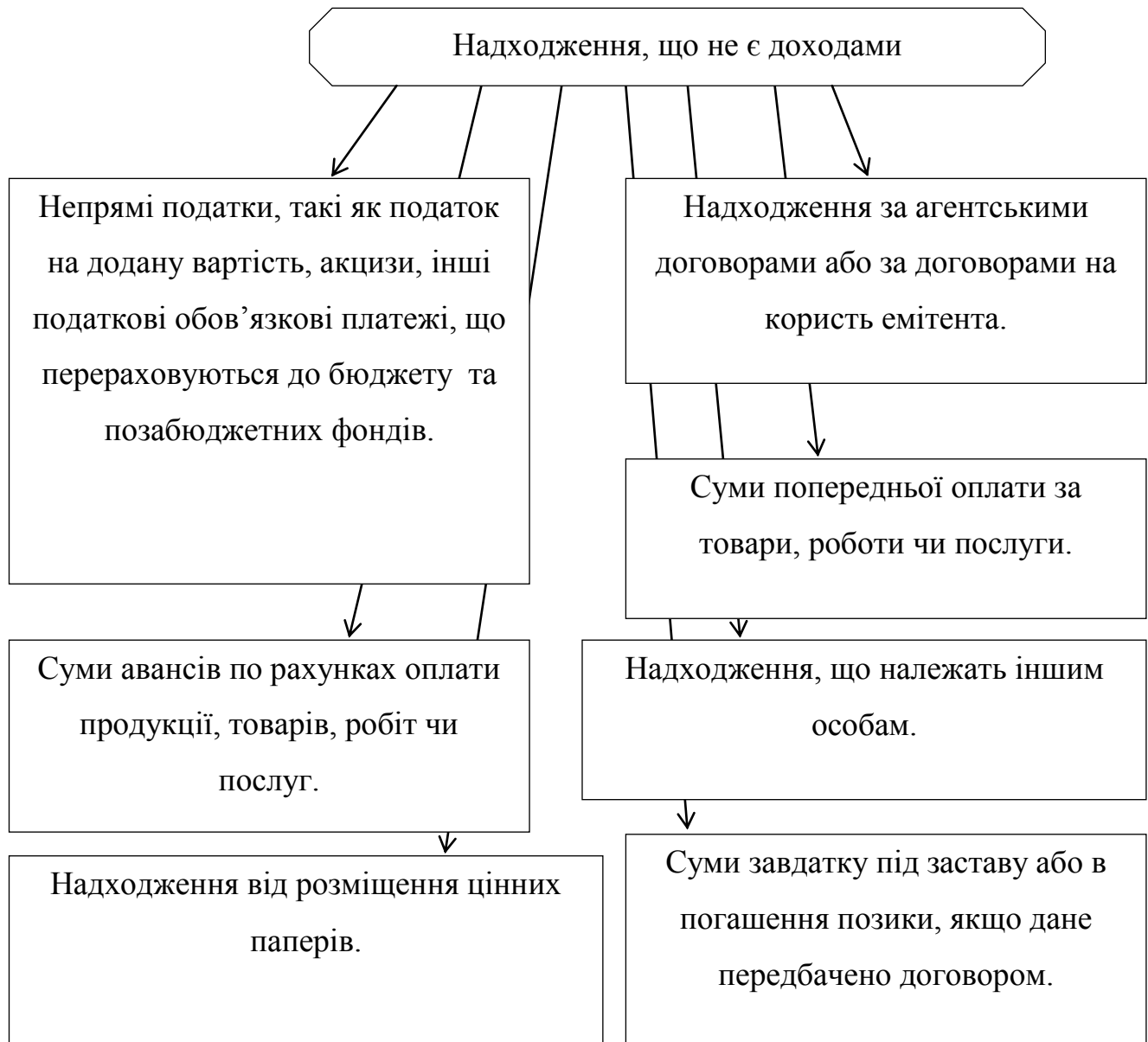

Рисунок 2.18 - Надходження на підприємство, що не вважаються доходами

У звітві про фінансові результати відображається інформація про доходи, які поділяються на п'ять груп, сутність яких відображена на рисунку 2.19.

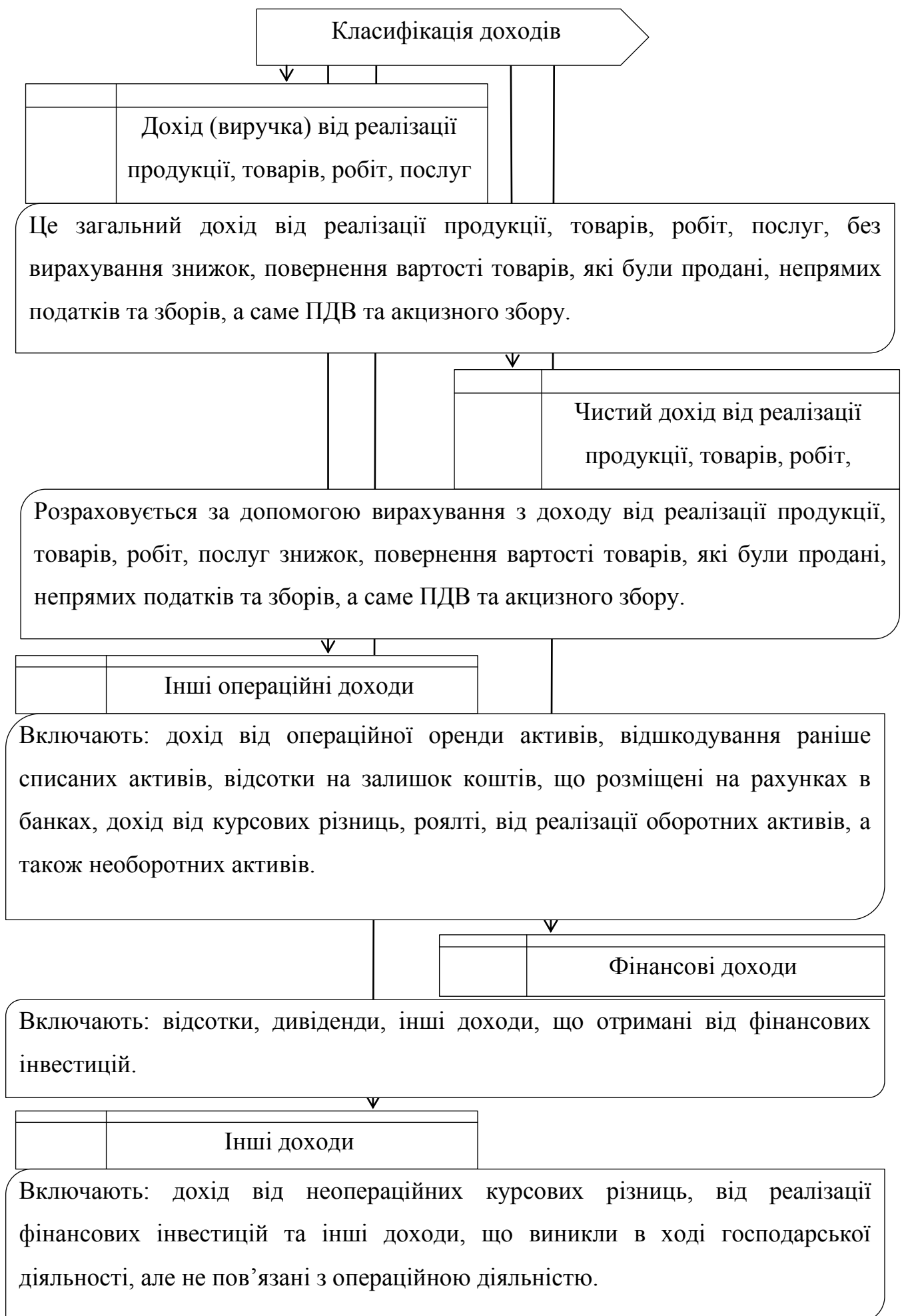

Рисунок 2.19 - Класифікація доходів

При заповненні Звіту про фінансові результати дані по всіх групах мають наводитися в тисячах гривень, не зазначаючи при цьому інші знаки після коми.

Також, однією з особливостей даної форми звітності, є те, що такі показники, як витрати, збитки мають наводитися в дужках та відніматися від суми решти показників. Це означає, що вищезазначені показники зменшують прибуток підприємства [47].

Звіт про фінансовий результат складається з чотирьох розділів:

1. Розділ I - Фінансові результати.
2. Розділ II - Сукупний дохід.
3. Розділ III - Елементи операційних витрат.
4. Розділ IV - Розрахунок показників прибутковості акцій.

Детально сутність інформації, що наводиться в кожному розділі розглянуто далі.

Розділ I Фінансові результати Звіту про фінансовий результат є першим та надзвичайно важливим для обліку.

Містить інформацію про доходи і витрати від операційної, а також інвестиційної та фінансової діяльності суб'єкта господарювання, а саме про:

- чистий дохід від реалізації продукції, товарів, робіт і послуг;
- валовий прибуток або збиток від реалізації товарів, робіт і послуг;
- фінансові результати від операційної діяльності (прибуток або збиток);
- фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування та після оподаткування;
- суму податку на прибуток від звичайної та іншої діяльності;
- суму чистого фінансового результату (прибутку або збитку).

Підсумок за розділом I Фінансові результати відображається в графі:

- 2350 «Прибуток» або
- 2355 «Збиток»

Розділ II Сукупний дохід

Містить інформацію про сукупний дохід суб'єкта господарювання та інший сукупний дохід, а саме про:

- дооцінку та оцінку необоротних активів;
- дооцінку та оцінку фінансових інструментів;

- накопичені курсові різниці;
- податок на прибуток пов'язаний з іншим сукупним доходом.

На рисунку 2.20 відображено як розраховується підсумок за розділом II Сукупний дохід.

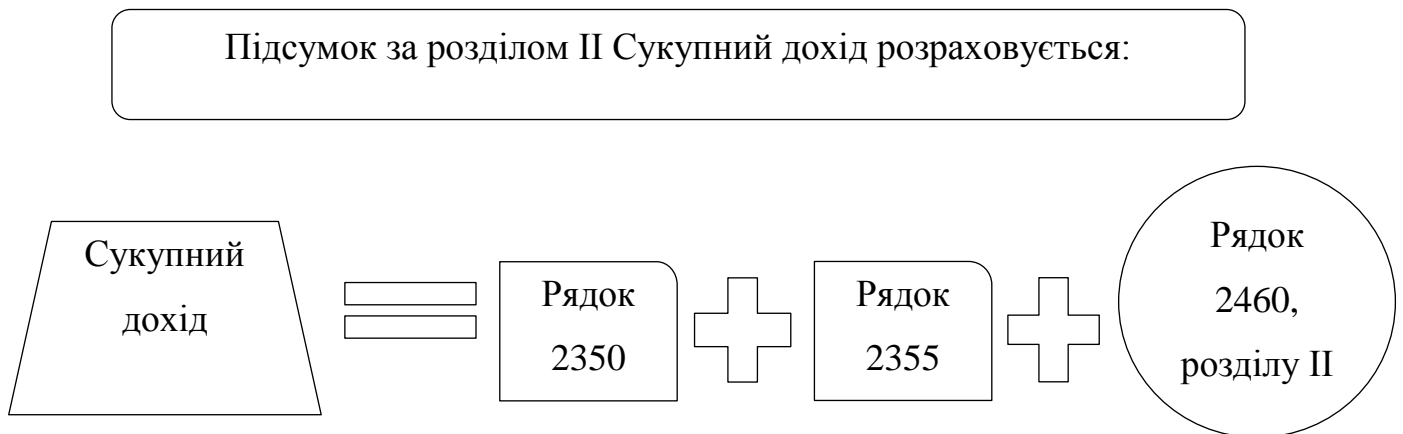

Рисунок 2.20 – Розрахунок підсумку за розділом II Сукупний дохід

Розділ III Елементи операційних витрат призначений для керівництва компанії, аби проаналізувати зміну структури витрат на виробництво, управління, збут та інших операційних витрат з метою прийняття вчасних та правильних управлінських рішень.

Проте в даному розділі не враховується внутрішній оборот. До нього відноситься витрати, що представляють собівартість продукції, робіт, послуг, які були створені та спожиті самим підприємством.

Призначення даних наведених у зазначеному Розділі III:

- можливість проаналізувати структуру витрат на виробництво;
- дослідити сутність витрат на управління та збут;
- визначити будову інших операційних витрат по економічних елементах.

Підсумок за розділом II Елементи операційних витрат розраховується як сума рядків та відображений на рисунку 2.21.

Підсумок за розділом III Елементи операційних витрат розраховується:

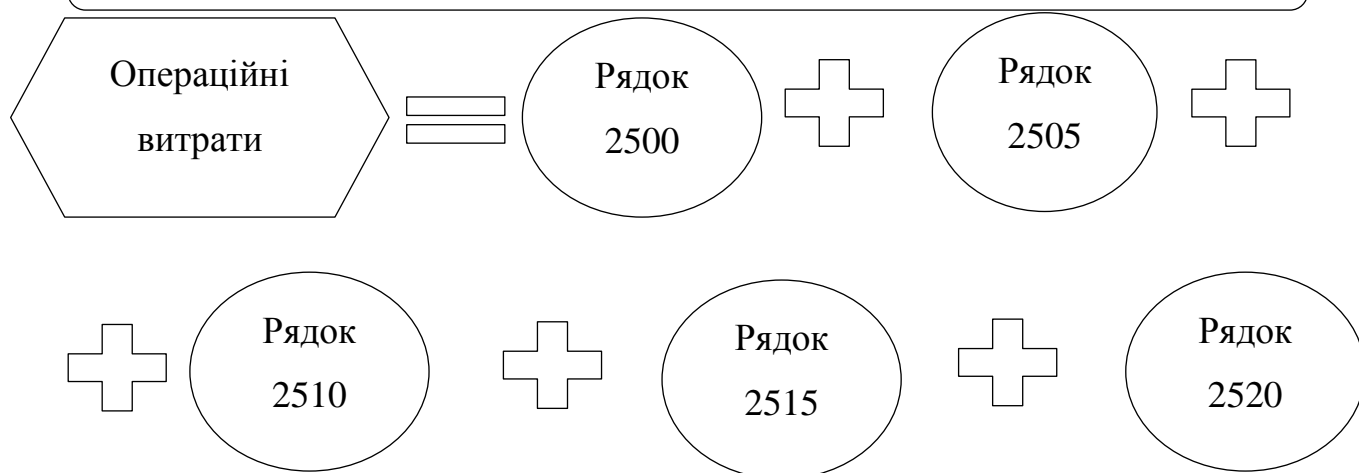

Рисунок 2.21 - Сутність Розділу III Звіту про фінансовий результат

Розділ IV Розрахунок показників прибутковості акцій Даний розділ необхідно заповнювати лише акціонерним товариствам, які здійснюють на фондових біржах продаж простих або потенційно простих акцій, а також компанії, що випускають вищезазначені види акцій.

У ньому відображають інформацію про:

– рядок 2600 - середньорічна кількість простих акцій : розкриває інформацію про середньозважену кількість простих акцій, що були в обігу протягом визначеного звітного періоду;

– рядок 2605 - скоригована середньорічна кількість простих акцій: містить інформацію про середньорічну кількість простих акцій в обігу, що була скоригована на середньорічну кількість потенційних простих акцій;

– рядок 2610 - чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію: розраховується шляхом ділення різниці між сумою чистого прибутку або збитку і сумою дивідендів на привілейовані акції на середньорічну кількість простих акцій в обігу.

– рядок 2615 - скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію: розраховується шляхом ділення скоригованого чистого прибутку (збитку) на скориговану середньорічну кількість простих акцій в обігу.

– рядок 2650 - дивіденди на одну просту акцію: розраховується діленням суми оголошених дивідендів на кількість простих акцій.

У звіті про фінансовий результат відображаються різні види доходів та різні види витрат. Проте, важливо розрізнити, які саме доходи та витрати необхідно зазначати у вищевказаному звіті. На рисунку 2.21 відображено перелік доходів і витрат, що підлягають відображенню в звіті про фінансовий результат.

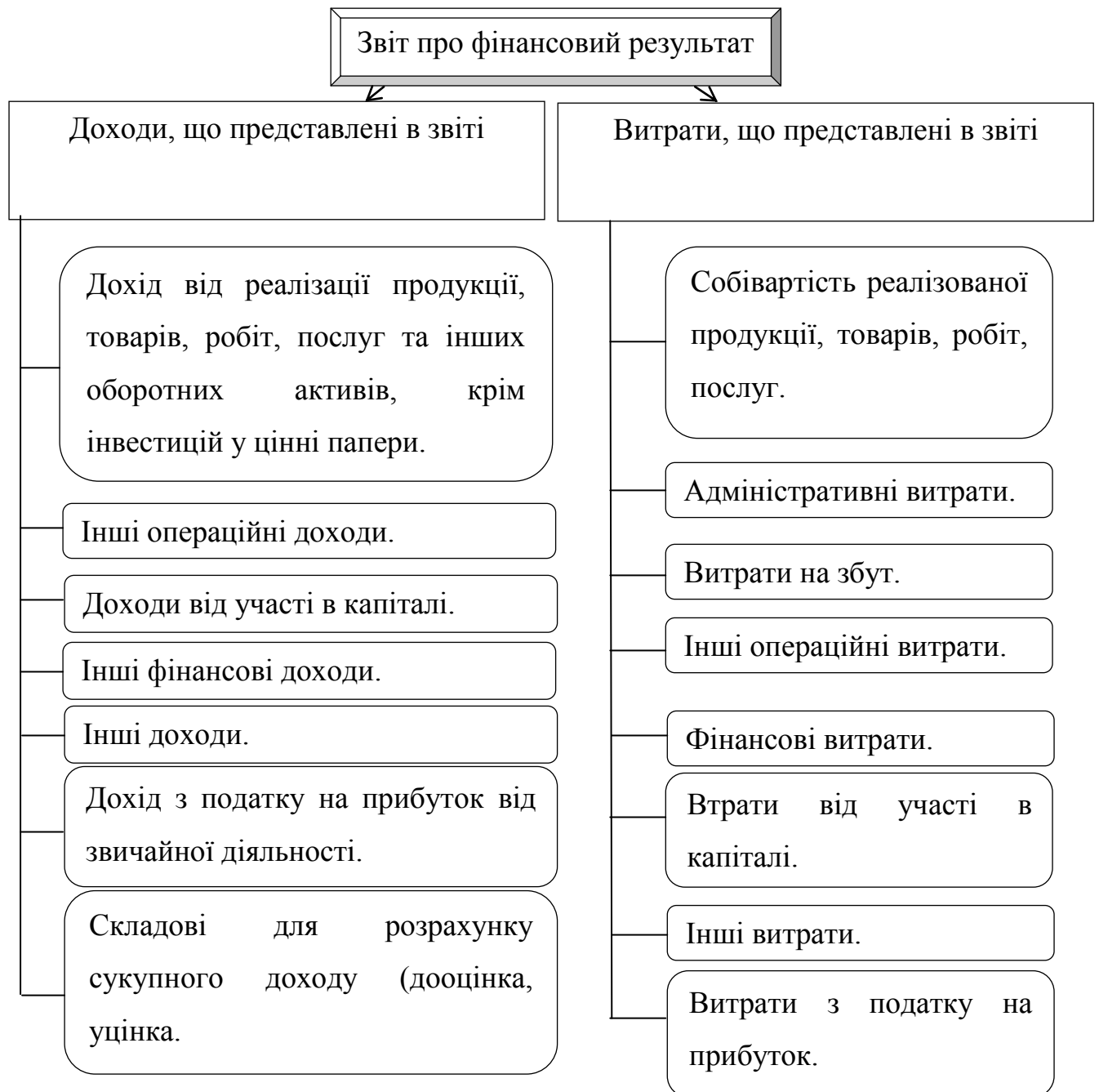

Рисунок 2.22 – Доходи і витрати, що відображаються у звіті про фінансовий результат

Отже, звіт про фінансовий стан складається після балансу, але має не менш важливе значення, оскільки дозволяє проаналізувати доходи та витрати підприємства, оцінити показник прибутковості та прийняти правильні управлінські рішення.

РОЗДІЛ 3 РОЛЬ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ДЛЯ ПОТРЕБ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

3.1. Нормативно-правове забезпечення фінансової звітності

Як і весь бухгалтерський облік так і форма та принципи складання фінансової звітності затверджені на законодавчому рівні та чітко регламентовані. Тобто, всі суб'єкти господарювання не залежно від форми власності та виду діяльності, складають фінансову звітність.

Дана стандартизованість та єдиний підхід для всі підприємств дозволяють зробити узагальнений аналіз про стан та розвиток економіки в Україні в цілому, а також в розрізі галузей діяльності, та певних показників.

З одного боку це дозволяє легко проаналізувати в якому напрямку розвиваються ті чи інші галузі, в яких видах діяльності відбувається економічне підняття, а в яких спад. А з іншого боку – це є суттєвим обмеженням для компаній, оскільки вони обмежені у виборі показників, що відображають у звітності. І нерідко, виникають ситуації коли підприємства є занадто малими за обсягами і тому подають майже порожню фінансову звітність, або ж навпаки, компанії настільки стрімко розвиваються і мають великий грошовий оборот, що показників, які зазначені у вітчизняній фінансовій звітності їм замало для прийняття правильних управлінських рішень. Також такі підприємства зазвичай мають чималі іноземні інвестиції або ж експортують товар за кордон де українська форма звітності є не затребуваною.

Вихід з даної ситуації – це складання фінансової звітності за міжнародними стандартами. Дана тенденція з кожним роком набирає все більшої популярності серед великих підприємств, а також пришвидшує перехід вітчизняного облікового законодавства на міжнародні принципи.

Міжнародні стандарти фінансової звітності є прийнятими і використовуваними у більшості високорозвинених країн світу. Перехід на застосування міжнародного законодавства – це вихід компанії за рамки українського ринку збуту та перспективи розвитку на роки вперед на світовому ринку.

Проте, поки що, українська економіка розвивається не настільки стрімкими темпами і не всі вітчизняні суб'єкти господарювання можуть похвалитися мільйонними прибутками. Тобто, залишається багато невеликих, локальних компаній, які діють в межах своєї області, або проводять діяльність виключно в Україні, їхня продукція є нішевою або спрямована на конкретного покупця, або вони надають якісь специфічні роботи чи послуги, є фахівцями в певній галузі, але бажання виходу на міжнародні ринки такі підприємства не мають оскільки орієнтовані на вітчизняного покупця і готові й надалі розвиватися лише в цьому напрямку.

Саме для такої більшості підприємств вітчизняних форм фінансової звітності є достатньо для відображення економічних показників.

Регламентується фінансова звітність чималим переліком законодавчих документів, що відображені на рисунках 3.1 - 3.2.

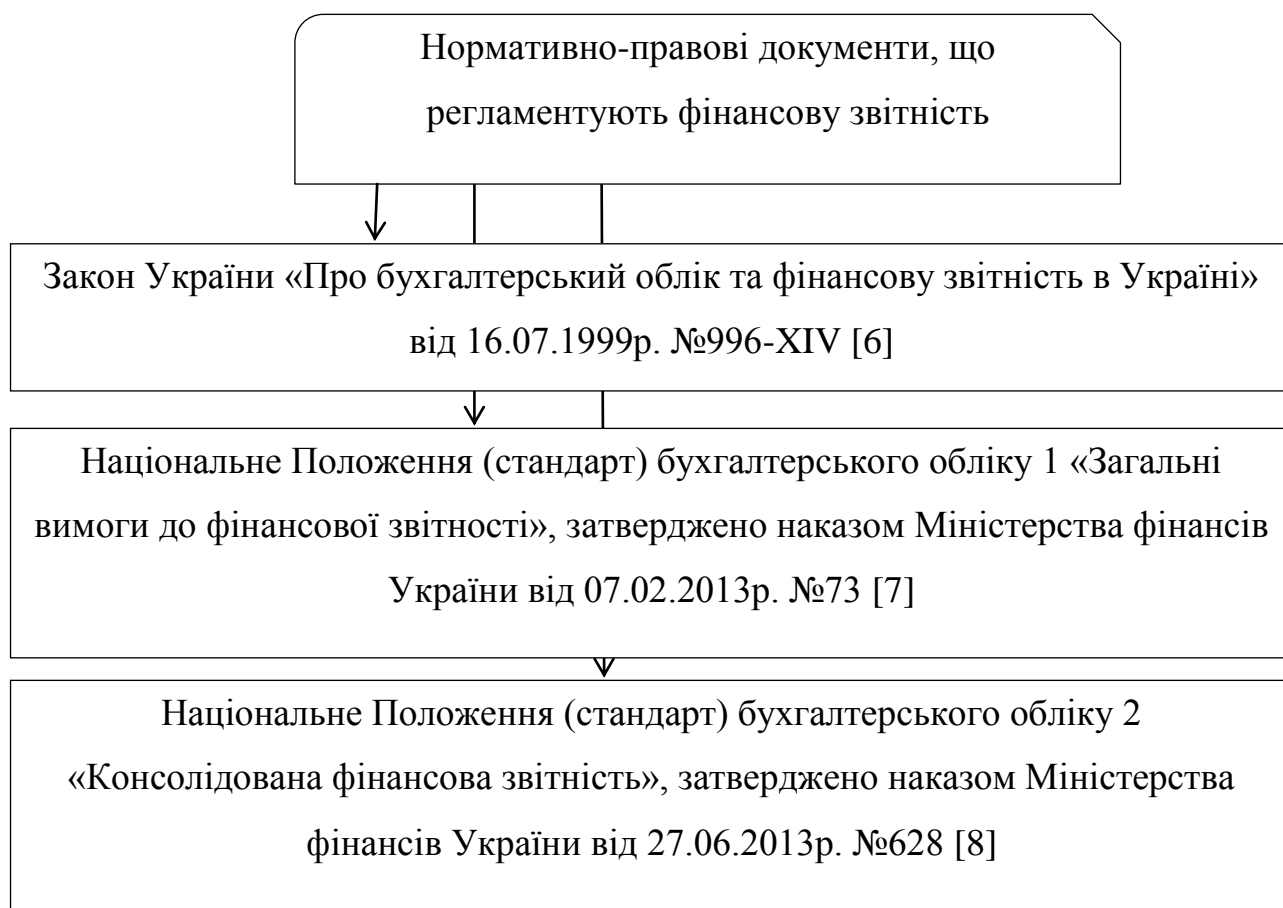

Рисунок 3.1 – Нормативно-правові документи, що регламентують фінансову звітність

Кожен з вищезазначених нормативних документів регулює відповідні принципи складання фінансової звітності.

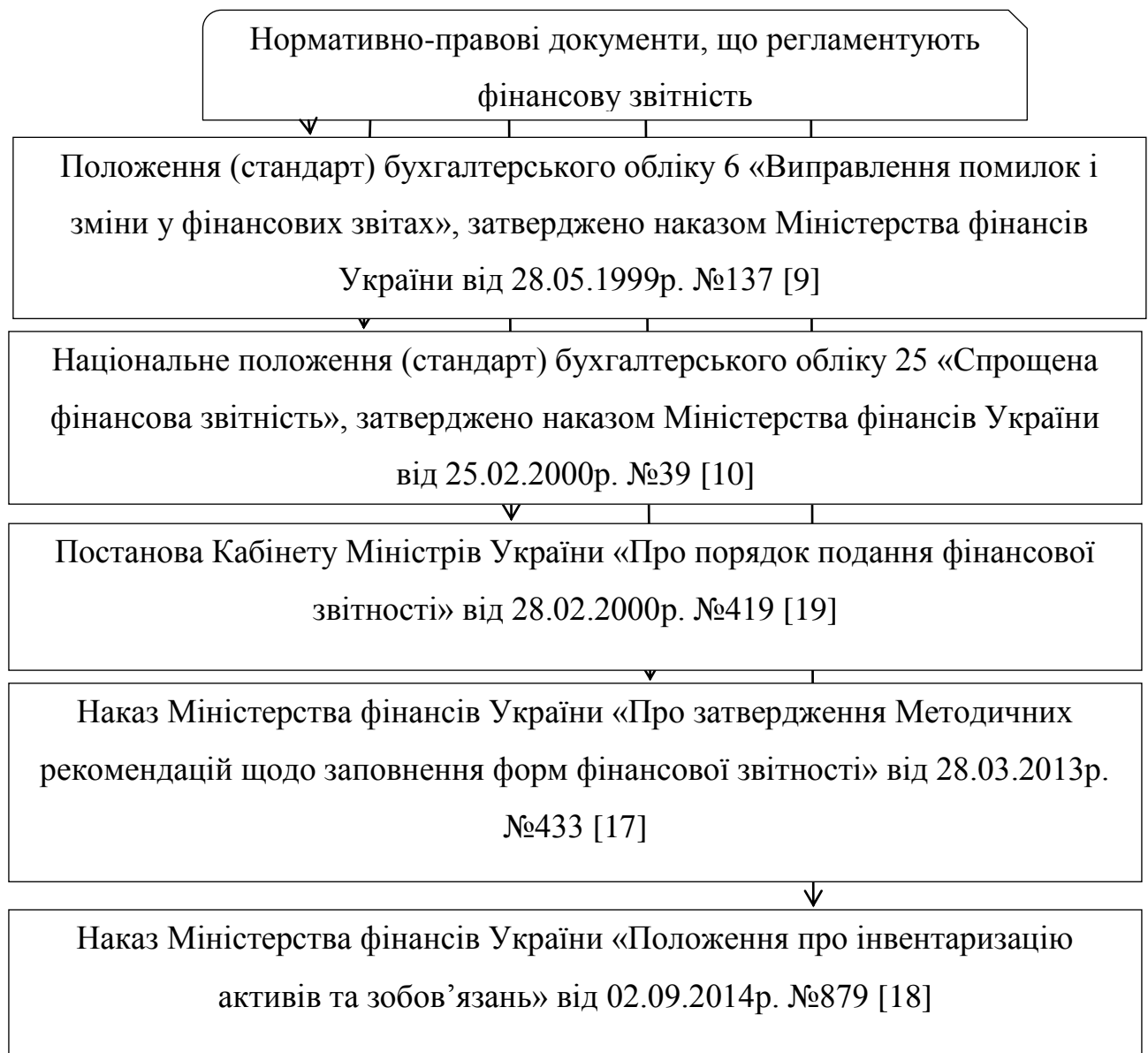

Рисунок 3.2 – Нормативно-правові документи, що регламентують фінансову звітність

Наприклад, Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» є загальним і використовуваним всіма суб'єктами господарювання, незалежно від організаційно-правової форми та форми власності, а також не приймаючи до уваги галузь діяльності. Крім того, норм даного нормативного документу зобов'язані дотримуватись і представництва іноземних компаній, що проводять свою діяльність в Україні та ведуть

бухгалтерський облік та подають фінансову звітність згідно з національними нормами та положеннями.

Проте, національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку охоплюють конкретний предмет обліку або певний вид фінансової звітності, що відображено на рисунках 3.3 - 3.9.

НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»

Дане положення відображає [7]:

- мету складання фінансової звітності;
- склад фінансової звітності;
- принципи підготовки;
- вимоги до визнання та розкриття елементів фінансової звітності.

Дане положення відображає норми, що застосовувати які зобов'язані усі юридичні особи будь-яких форм власності (за виключенням бюджетних та банківських установ), що подають фінансову звітність за національним законодавством.

Рисунок 3.3 - Сутність НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»

НП(С)БО 2 «Консолідована фінансова звітність»

Стандарт визначає [8]:

- порядок складання консолідованої фінансової звітності;
- загальні вимоги до розкриття інформації, що стосується складання консолідованої фінансової звітності.

Норми стандарту використовують групи юридичних підприємств, що складаються з материнського підприємства та дочірніх підприємств, крім компаній, що складають фінансову звітність за міжнародними стандартами.

Рисунок 3.4 - Сутність НП(С)БО 2 «Консолідована фінансова звітність»

П(С)БО 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах»

Дане положення відображає [9]:

- порядок виправлення помилок;
- внесення змін у фінансову звітність;
- розкриття інших змін у фінансовій звітності.

У даному положенні наводяться пояснення, як здійснити виправлення помилок, які були допущені у фінансовій звітності. А саме, шляхом коригування сальдо нерозподіленого прибутку на початок звітного року, але лише в тому разі, якщо дані помилки мають вплив на показник нерозподіленого прибутку або непокритого збитку.

Рисунок 3.5 - Сутність П(С)БО 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах»

НП(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність»

Національне положення регулює процес відображення показників бухгалтерського обліку у фінансовій звітності суб'єктів малого підприємництва та регулює застосування таких форм звітності [10]:

- Форма 1-м «Баланс»;
- Форма 2-м «Звіт про фінансові результати»;
- Форма 1-мс «Баланс» мікропідприємства;
- Форма 2-мс «Звіт про фінансові результати» мікропідприємства.

Рисунок 3.6 - Сутність НП(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність»

Постанова Кабінету міністрів України «Про порядок подання фінансової звітності»

Є необхідною до застосування для всіх вітчизняних підприємств, а також іноземних суб'єктів господарювання незалежно від виду діяльності, що ведуть облік та подають фінансову звітність згідно українського законодавства [19].

Рисунок 3.7 - Сутність постанови Кабінету міністрів України «Про порядок подання фінансової звітності»

Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо заповнення форм фінансової звітності»

Даним наказом затверджено порядок розкриття інформації за статтями, що представлені у формі №1 «Баланс», формі №2 «Звіт про фінансові результати», формі №3 «Звіт про рух грошових коштів» та формі №4 «Звіт про власний капітал» [17].

Рисунок 3.8 - Сутність Наказу Міністерства фінансів України «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо заповнення форм фінансової

Наказ Міністерства фінансів України «Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань»

Дане положення визначає порядок проведення інвентаризації активів та зобов'язань, а також правильність оформлення здійсненої інвентаризації. Положення є обов'язковим до застосування, як українським підприємствам, так і іноземним суб'єктам господарювання, що провадять свою діяльність на території України, не залежно від виду діяльності та організаційно-правової форми та форми власності [18].

Рисунок 3.9 - Сутність Наказу Міністерства фінансів України «Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань»

Оскільки, українське законодавство чітко регламентує весь бухгалтерський облік та фінансову звітність, що подається компаніями, які працюють в Україні, то на державному рівні відбувається і контроль за дотриманням встановлених норм, правил та підходів до ведення обліку, а також стосовно дотримання термінів подання та правильності заповнення форм фінансової звітності.

Тобто, держава не лише встановлює однакові правила обліку за якими мають діяти підприємства, а ще й провадить постійні перевірки дотримання даних правил, а будь-які порушення, що будуть виявлені, оформлюються у вигляді штрафів.

Наприклад, органи, що здійснюють контролюючу функцію, представлені на рисунку 3.3.

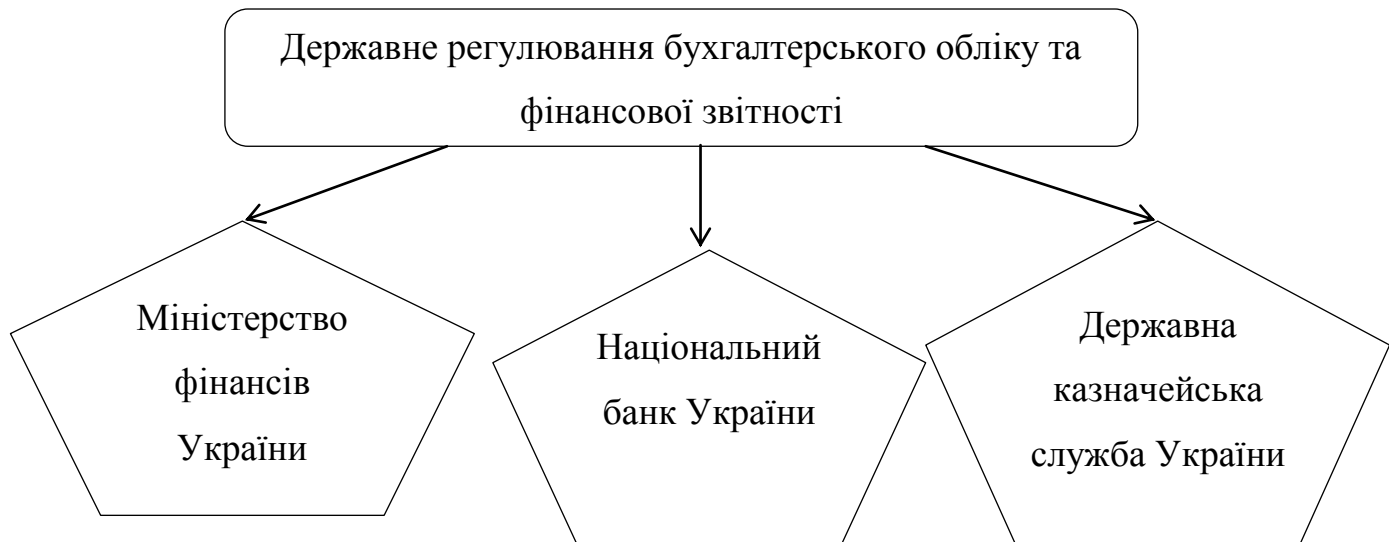

Рисунок 3.3 - Державне регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні

Міністерство фінансів займається розробкою та впровадженням методологічних засад здійснення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, а саме розробляє національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку, нормативно-правові документи, що здійснюють регулювання принципів та підходів ведення бухгалтерського обліку та формування фінансової звітності. Крім того, Міністерство фінансів України постійно переглядає діючу законодавчу базу, вносить зміни, удосконалює, скасовує дію певних положень та стандартів, які вже не є актуальними для сучасного обліку, а також поступово приводить у відповідність діючі вітчизняні стандарти та положення до міжнародних норм.

Національний банк України регулює процес бухгалтерського обліку, що здійснюється у банківських установах, а також принципи подання фінансової звітності банками. Крім того, НБУ регулює та контролює правильність організації та обліку безготівкових розрахунків усіх підприємств, установ та організацій, що здійснюють свою діяльність у відмінних сферах господарювання.

Державна казначейська служба України здійснює контроль за правильністю ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в бюджетних

установах. Також, перевіряє доцільність виконання бюджетів та госпрозрахункових операцій, що проводяться бюджетними установами [26].

Крім того, Міністерством фінансів України було створено дорадчий орган Методологічну раду з бухгалтерського обліку. Функції, які покладені на даний орган зазначені на рисунку 3.4.

Рисунок 3.4 - Функції Методологічної ради з бухгалтерського обліку

Отже, нормативно-правове забезпечення бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні є доволі значним та охоплює всі сфери обліку та надає роз'яснення щодо чималої кількості питань які б могли виникнути в бухгалтерів. Однак, наразі постала проблема у невідповідності вітчизняного законодавства міжнародним стандартам ведення обліку та поступовому приведенню його у відповідність світовим положенням, які застосовуються в міжнародній практиці обліку.

3.2. Аналіз майнових показників фінансової звітності підприємства

Майнові показники фінансової звітності широко наведені в Балансі (Звіті про фінансовий стан) підприємства. Аналіз даних показників дозволяє визначити стан активів та пасивів суб'єкта господарювання, динаміку їх змін протягом визначеного періоду та охарактеризувати напрямок розвитку товариства на майбутню перспективу [40].

Активи досліджуваного товариства представляють власність даного підприємства, тобто будівлі, споруди, автомобілі, обладнання, земельні ділянки, права, інвестиції, дебіторську заборгованість, грошові кошти, що несуть в собі певну цінність та є основою діяльності ТОВ «Савинці».

Першу частину балансу представляють собою активи, що наведені різними статтями.

Наприклад, рядок 1000 «Нематеріальні активи» відображає вартість таких активів як права користування природними ресурсами, майном, права на комерційні позначення, на об'єкти промислової власності, авторські та суміжні з ними права, а також інші нематеріальні. Окремо представлена первісна вартість та залишкова вартість даних активів.

Стаття «Незавершені капітальні інвестиції» балансу, рядок 1005, показує вартість незвершених капітальних інвестицій, наприклад в:

- будівництво;
- придбання або виготовлення основних засобів;
- придбання або виготовлення інших необоротних матеріальних активів;
- створення нематеріальних активів;
- вирощування довгострокових біологічних активів [13].

Аналіз показника незавершені капітальні інвестиції ТОВ «Савинці» за 2019 - 2020 роки дозволяє зробити висновок, що по даній статті балансу не відбулося змін протягом даного періоду, тобто даний показник залишається на рівні 52,7 тис. грн.

Рядок 1010 «Основні засоби» необхідний для аналізу загальної вартості таких об'єктів, як земельні ділянки, капітальні витрати на поліпшення земель,

споруди, будинки, машини, обладнання, транспортні засоби, інструменти, інвентар, прилади, тварини, багаторічні насадження, тощо.

По даній статті окремо представлена первісна вартість основних засобів та сума зносу. Сам рядок 1010 розраховується як різниця між первісною вартістю та зносом.

На досліджуваному підприємстві даний показник зазнав деяких змін, а саме спостерігається незначне скорочення вартості основних засобів на 7674,30 тис. грн. у 2020 році в порівнянні з 2019 роком, що відображено на рисунку 3.5.

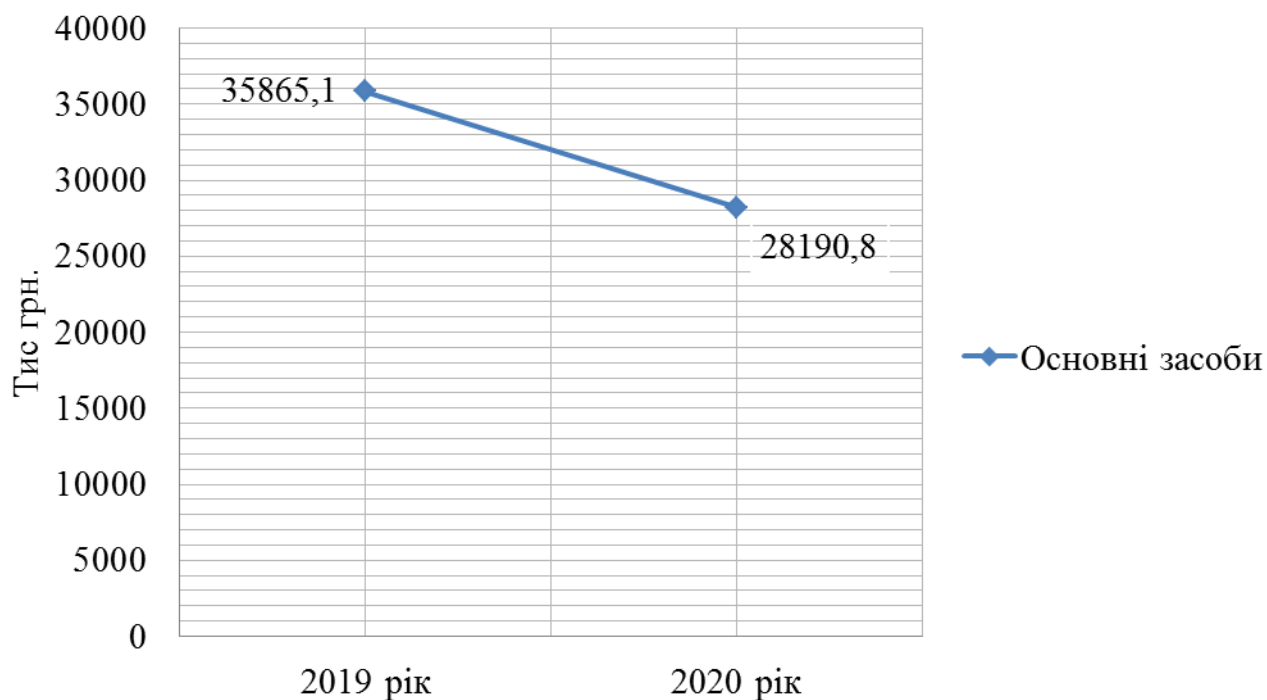

Рисунок 3.5 - Динаміка основних засобів на ТОВ «Савинці» за 2019 - 2020 роки

Стаття «Інвестиційна нерухомість», рядок 1015, представляє дані про справедливу вартість інвестиційної нерухомості на дату балансу у розрізі первісної та залишкової вартості.

Рядок 1020 представляє статтю «Довгострокові біологічні активи», в якій наводиться інформація про наявні довгострокові біологічні активи, що оцінені за справедливою вартістю та за первісною вартістю, довгострокові біологічні активи тваринництва, які оцінені за первісною вартістю та за справедливою вартістю, незрілі довгострокові біологічні активи, які оцінені за справедливою та первісною вартістю.

Динаміка показника довгострокові біологічні активи на ТОВ «Савинці» за 2019 - 2020 років відображена на рисунку 3.6.

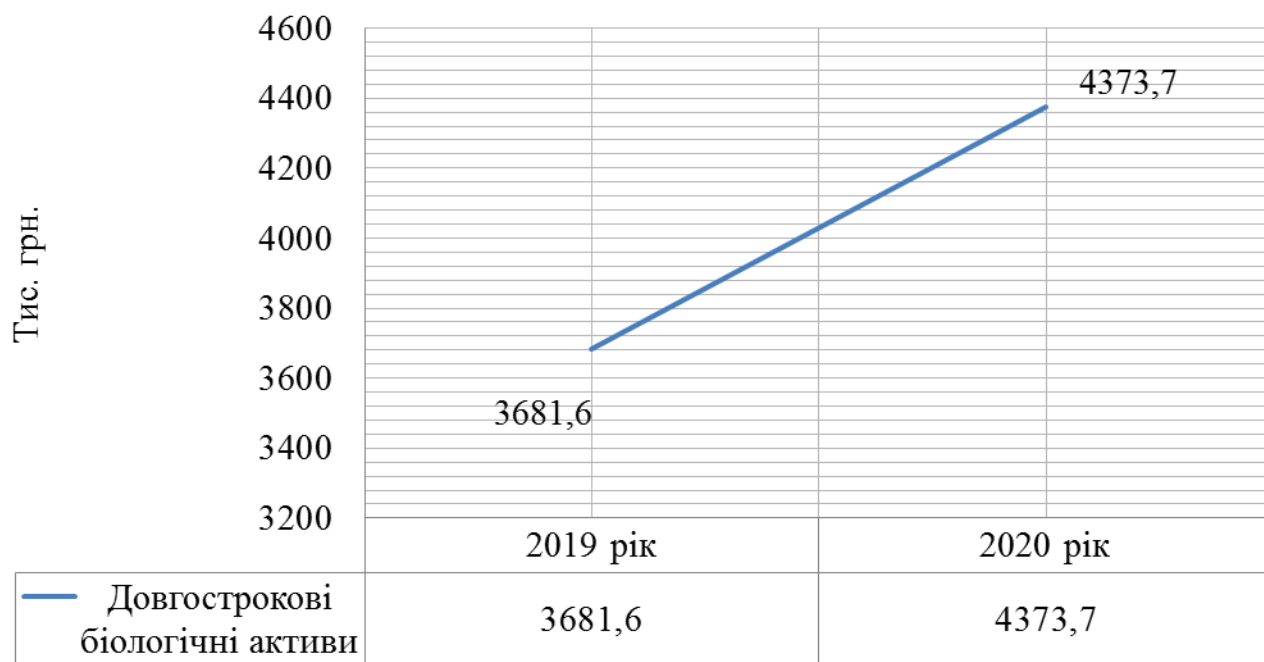

Рисунок 3.6 - Динаміка довгострокових біологічних активів на ТОВ «Савинці» за 2019 - 2020 роки

Згідно даного рисунку можна зробити висновок, що вартість довгострокових біологічних активів суттєво зростає з 3681,6 тис. грн. у 2019 році до 4373,7 тис. грн., що свідчить про нарощення виробничих потужностей досліджуваного підприємства та показує динаміку розвитку.

Стаття «Довгострокові фінансові інвестиції», рядок 1030 відображає фінансові інвестиції, які є на підприємстві терміном, що перевищує один рік або операційний цикл, а саме інвестиції пов'язаним сторонам за методом обліку участі в капіталі, інші інвестиції пов'язаним сторонам, інвестиції непов'язаним сторонам.

Рядок 1040 - «Довгострокова дебіторська заборгованість», призначений для відображення заборгованості фізичних та юридичних осіб, яка буде погашена протягом строку, що перевищує дванадцять місяців та включає в себе довгострокові векселі отримані, іншу дебіторську заборгованість.

Стаття «Гудвіл», рядок 1050 - це величина перевищення вартості придбаних матеріалів над часткою покупця у справедливій вартості придбаних раніше

активів чи отриманих зобов'язань, та включає гудвіл за об'єктами інвестування, при придбанні, при приватизації.

Другий розділ балансу «Оборотні активи» включає в себе статтю «Запаси», рядок 1100, що відображає загальну вартість запасів, що є в наявності на підприємстві та використовуються в процесі виробництва, використовуються для функціонування товариства або готуються до подальшого продажу.

Динаміка запасів ТОВ «Савинці» за 2019 - 2020 роки відображена на рисунку 3.7.

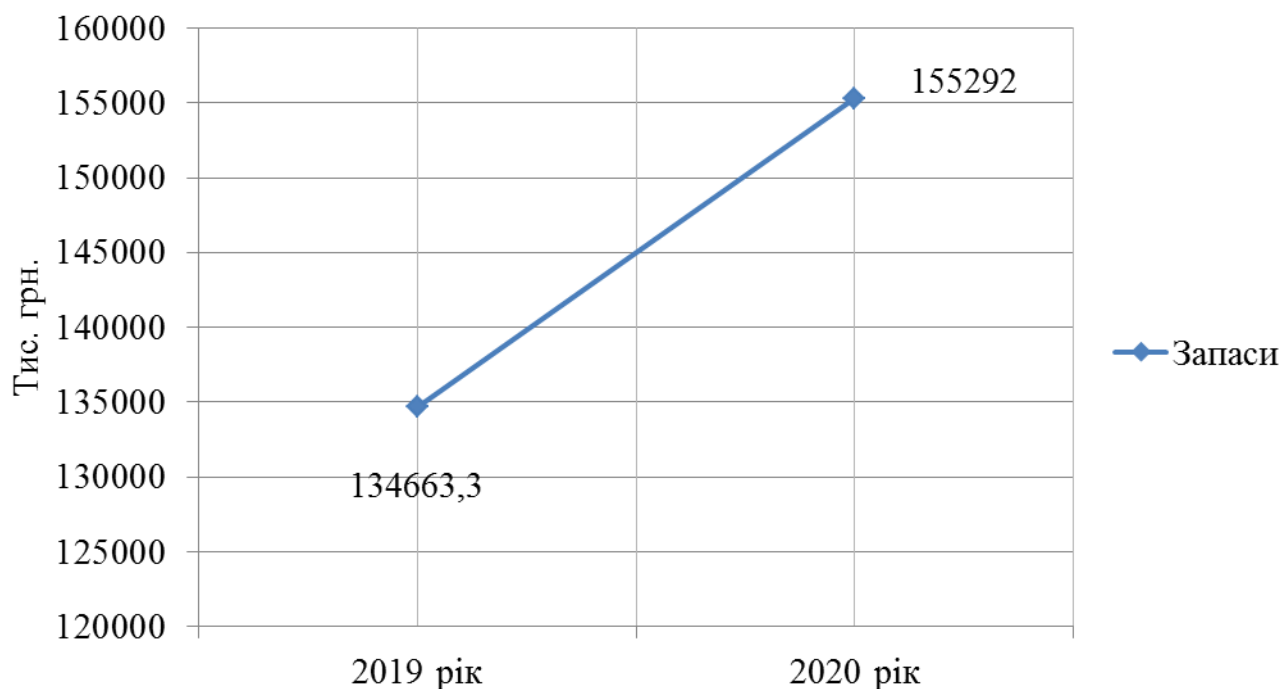

Рисунок 3.7 - Динаміка запасів на ТОВ «Савинці» за 2019 - 2020 роки

Із даного рисунку можна відзначити суттєве зростання показника запаси на 20628,70 тис. грн. у 2020 році в порівнянні з 2019 роком. Тобто, можна стверджувати, що досліджуване підприємство розширює свою діяльність та рухається в правильному напрямку для досягнення поставлених цілей.

Запаси можна проаналізувати в загальному, проте вони включають в себе виробничі запаси, незавершене виробництво, готову продукцію та товари.

До складу виробничих запасів належать:

- сировина й матеріали;
- напівфабрикати та комплектуючі;
- паливо;

- тара, тарні матеріали;
- будівельні матеріали;
- матеріали, передані в переробку, запасні частини;
- матеріали сільськогосподарського призначення та інші.

Стаття незвершене виробництво включає в себе всі витрати, що понесені на процес виробництва і незавершені роботи, послуги. Також в дані статті відображається вартість напівфабрикатів, що виробляє підприємство.

Стаття готова продукція, призначення для відображення вартості продукції, що пройшла всі етапи обробки, виробництва та пакування, є завершеною, готовою до споживання та може бути передана замовникові для подальшої реалізації.

У статті товари відображається вартість тих товарів, які придбає компанія для подальшого продажу [14].

Рядок 1110 «Поточні біологічні активи» призначений для відображення вартості поточних біологічних активів рослинництва, які оцінені за справедливою вартістю, поточних біологічних активів тваринництва, які оцінені за справедливою вартістю, а також поточних біологічних активів тваринництва, що оцінені за первісною вартістю.

Стаття «Дебіторська заборгованість за продукцію товари, роботи, послуги, рядок 1125 призначена для представлення заборгованості покупців, замовників, клієнтів за товари, роботи і послуги, які були їм надані [13].

Крім того, виокремлюють:

1. Рядок 1130 - дебіторська заборгованість за розрахунками за виданими авансами, в якому відображена сума авансів, що були надані іншим товариствам.

2. Рядок 1135 - дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом, представляє заборгованість податковим та фінансовим структурам, переплату податків та зборів.

3. Рядок 1145 - дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків, необхідний для відображення внутрішньої заборгованості між учасниками.

4. Рядок 1155 - інша поточна дебіторська заборгованість, призначений для інших видів дебіторської заборгованості, що не були враховані в попередніх рядках, або дані про яку не можуть бути представлені у вище зазначених статтях.

Узагальнений показник дебіторської заборгованості ТОВ «Савинці» за 2019 - 2020 роки відображено на рисунку 3.8.

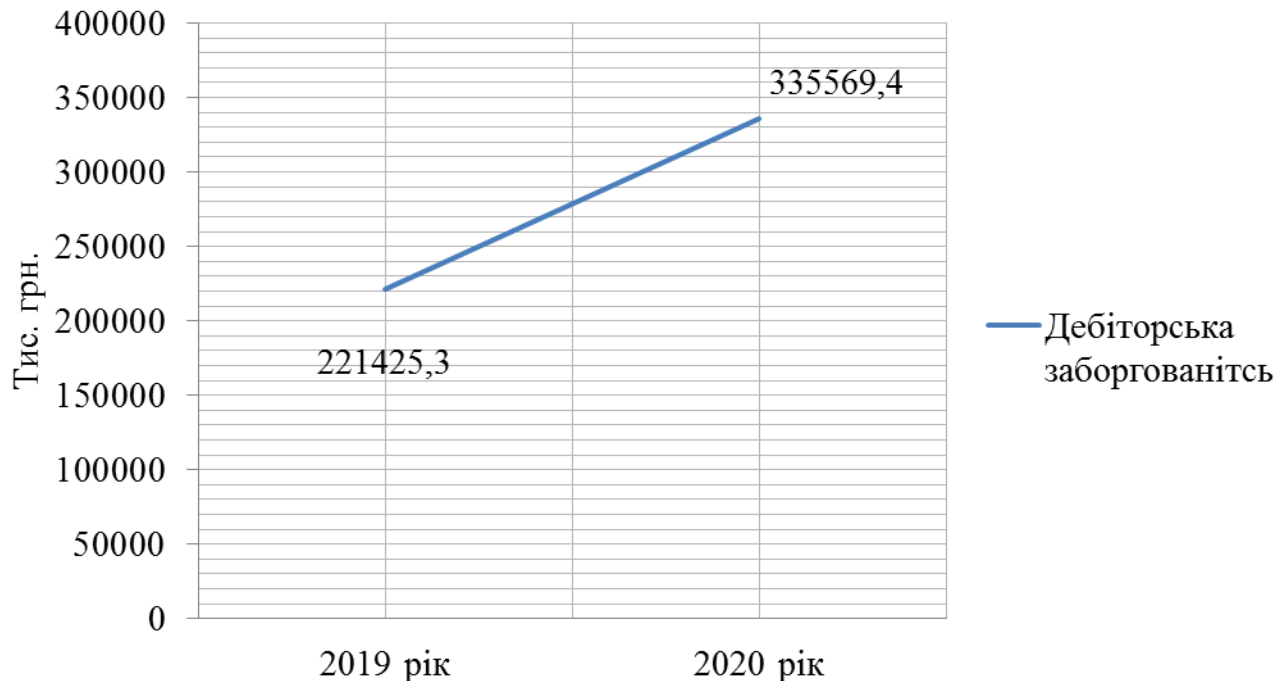

Рисунок 3.8 - Динаміка дебіторської заборгованості на ТОВ «Савинці» за 2019 - 2020 роки

Таким чином, спостерігається тенденція до зростання даного показника з 221425,3 тис. грн. у 2019 році до 335569,4 тис. грн. у 2020 році, тобто, вона зросла на 114144,1 тис. грн., що свідчить про низьку платоспроможність замовників та покупців спричинені нестабільною економічною, політичною та соціальною ситуаціями в країні, відсутністю підтримки з боку держави. Досліджуваному суб'єкту господарювання необхідно прийняти заходи, щодо суми дебіторської заборгованості. Необхідно постійно проводити роботу з недобросовісними покупцями, що затримують оплату за товари, не проводити відвантаження продукції без попередньої оплати, або й взагалі відмовитися від співпраці з недобросовісними покупцями.

Стаття «Поточні фінансові інвестиції», рядок 1160 - призначена для відображення короткострокових фінансових інвестицій на термін, що не

перевищує один рік або операційний цикл, та представляє еквіваленти грошових коштів та інші поточні фінансові інвестиції.

Рядок 1165 - «Гроші та їх еквіваленти», призначений для відображення:

- готівки в національній та іноземній валюті;
- коштів на поточних рахунках в національній та іноземній валюті;
- коштів на інших рахунках в банку в національній та іноземній валюті;
- коштів на спеціальних рахунках в національній та іноземній валюті;
- грошових документів в національній та іноземній валюті;
- грошових коштів в дорозі в національній та іноземній валюті;
- електронних грошей в національній валюті[13].

Стаття «Інші оборотні активи», рядок 1190, призначена для відображення вартості оборотних активів, які існують на підприємстві, але їх не можна включити до попередніх статей, що вже наявні в балансі.

Розділ «Власний капітал» включає в себе такі статті як:

- «Зареєстрований капітал» - рядок 1400;
- «Капітал у дооцінках» - рядок 1405;
- «Додатковий капітал» - рядок 1410;
- «Резервний капітал» - рядок 1415;
- «Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)» - рядок 1420;
- «Неоплачений капітал» - рядок 1425;
- «Вилучений капітал» - рядок 1430;
- «Інші резерви» - рядок 1435.

На досліджуваному товаристві показник власного капіталу зріс на 62674,10 тис. грн. у 202 році в порівнянні з попереднім за рахунок прибутковості підприємства, що є позитивною тенденцією та свідчить про правильний курс розвитку та виважені управлінські рішення.

Розділ «Довгострокові зобов'язання і забезпечення» призначений для відображення різних видів заборгованостей, які має аналізована компанія та які мають бути повернені протягом строку, що перевищує один рік, а саме:

- рядок 1500 - «Відстрочені податкові зобов'язання»;
- 1510 - «Довгострокові кредити банків»;
- 1515 - «Інші довгострокові зобов'язання»;

- 1520 - «Довгострокові забезпечення»;
- 1525 - «Цільове фінансування» та інші.

Розділ балансу «Поточні зобов'язання і забезпечення» показує заборгованість підприємства, що має бути погашена протягом дванадцяти місяців або операційного циклу. Да даного виду заборгованості належать:

- рядок 1600 - «Короткострокові кредити банків»;
- 1610 - «Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями»;
- 1615 - «за товари, роботи, послуги»;
- 1620 - «за розрахунками з бюджетом»;
- 1625 - «зі страхування»;
- 1630 - «з оплати праці»;
- 1635 - «за одержаними авансами»;
- 1640 - «за розрахунками з учасниками»;
- 1645 - «із внутрішніх розрахунків»;
- 1650 - «за страховою діяльністю»;
- 1660 - «поточні забезпечення»;
- 1665 - «доходи майбутніх періодів» [13].

Проаналізувавши довгострокові та поточні зобов'язання ТОВ «Савинці» за 2019 - 2020 років можна стверджувати, що дані показники зросли на 186,30 тис. грн. та 61825,10 тис. грн. Тобто керівництву потрібно звернути увагу на дану тенденцію та розробити план погашення даної заборгованості.

Отже, аналіз майнових показників ТОВ «Савинці» дозволяє зробити висновок, що підприємство має позитивну динаміку розвитку, кожним роком нарощуючи власні потужності та матеріальну базу та розвивається запланованими темпами. Перегляд політики управління дебіторською заборгованістю дозволить покращити загальну економічну ситуацію та вивільнить додаткові кошти для погашення власної кредиторської заборгованості.

3.3. Аналіз платоспроможності та фінансової стійкості ТОВ «Савинці»

Аналіз платоспроможності підприємства дає змогу ефективно оцінити його спроможність вчасно розраховуватися за своїми зобов'язаннями. Тобто, підприємство має достатню кількість коштів для того, щоб оплатити всі поточні зобов'язання які в нього існують [32].

Таким чином, щоб здійснити аналіз платоспроможності ТОВ «Савинці» в 2019 - 2020 роках потрібно порівняти два ключових показники надходження грошових коштів та виплата по зобов'язаннях.

На рисунку 3.9 відображено динаміку грошових коштів та їх еквівалентів ТОВ «Савинці» за 2019-2020 роки.

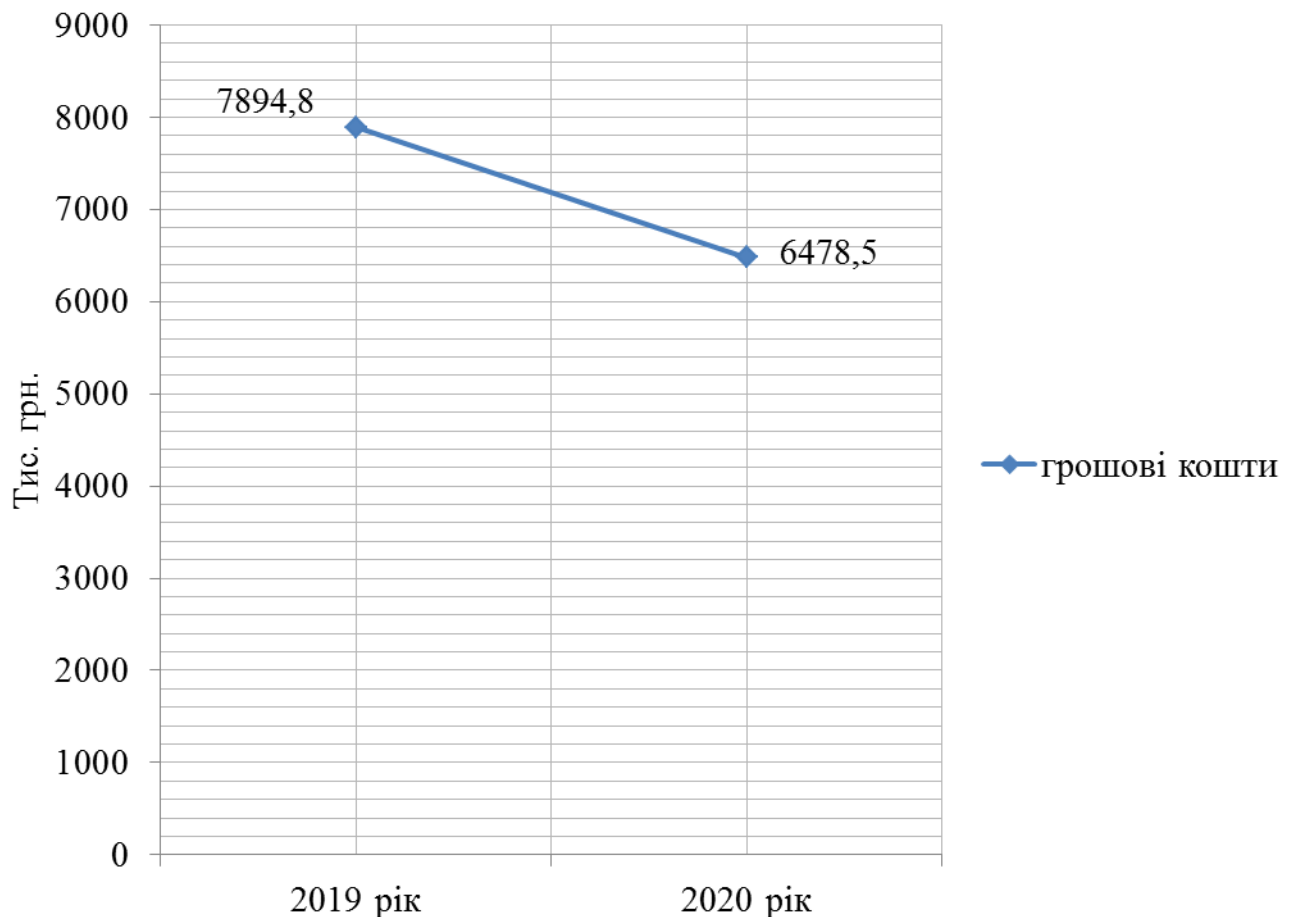

Рисунок 3.9 – Динаміка грошових кошти та їх еквіваленти на ТОВ «Савинці» за 2019-2020 роки

З даного графіка видно, що показник грошових коштів скоротився протягом аналізованого періоду на 1416,30 тис. грн.

Аналізоване товариство має різні види витрат, наприклад, кредиторську заборгованість за товари, яка має бути погашена та відображена на рисунку 3.10.

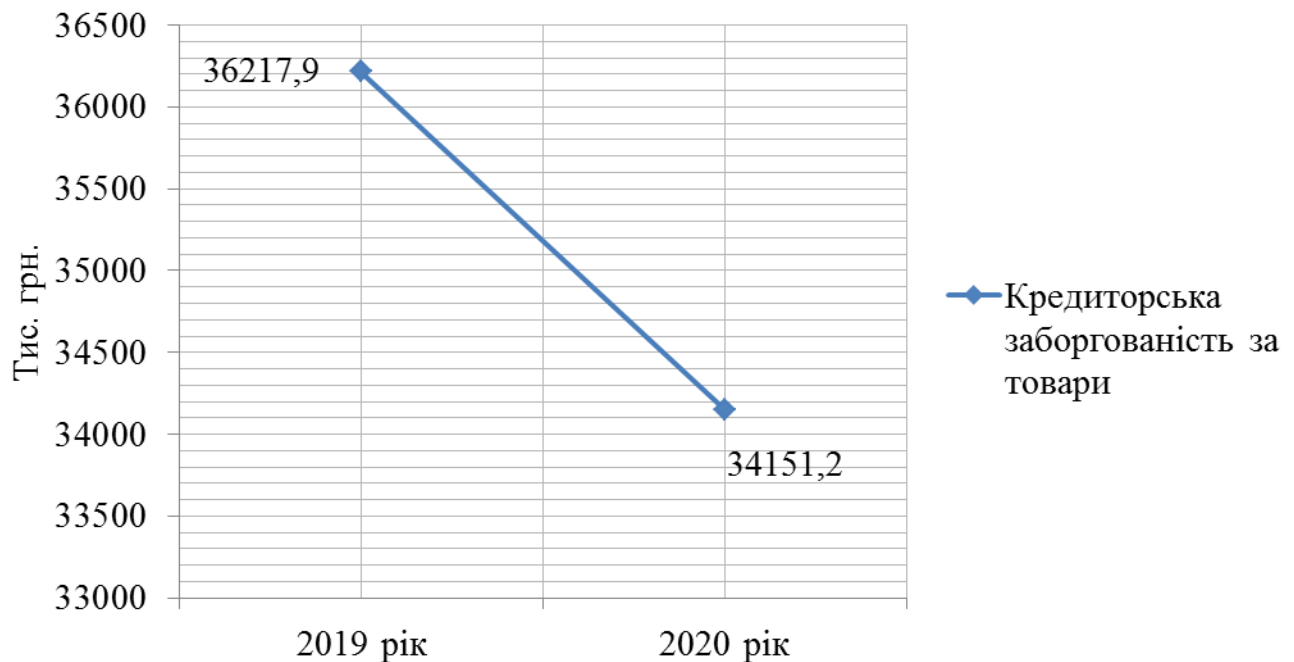

Рисунок 3.10 – Динаміка кредиторської заборгованості за товари ТОВ «Савинці» за 2019-2020 роки

Протягом зазначеного періоду значно скоротилася заборгованість досліджуваного суб'єкта господарювання перед іншими підприємствами за товари, а саме, на 2066,70 тис. грн.

Однак грошових коштів наявних станом на кінець 2020 року не достатньо для покриття заборгованості за товари, яка залишилася перед постачальниками. Тому керівництву варто прийняти управлінські рішення стосовно погашення даної заборгованості, а саме спрямувати частину виручки на оплату даної простроченої заборгованості, що свідчить про залежність підприємства від кредиторів

Фінансова стійкість підприємства – це його незалежність від зовнішніх джерел фінансування, тобто можливість здійснювати свою економічну діяльність без залучення інших коштів та інвестицій. Це можливість оплатити всі рахунки та зобов'язання не беручи для цього кредитні кошти.

Також під фінансовою стійкістю розуміють розумний розподіл та використання фінансових ресурсів, що дозволяє забезпечувати стабільний

розвиток підприємства, отримувати прибуток, примножувати капітал та залишатися на відповідному рівні на економічному ринку [42].

Крім того фінансова стійкість це такий підхід до управління бізнесом, що дає можливість бізнесу міцно триматися в конкурентному середовищу, долати економічні кризи без значних витрат, швидко реагувати на зміни, які відбуваються на ринку, підлаштовуватися під нові вимоги сучасності, гнучко реагувати на потреби клієнтів, пропонувати актуальну продукцію, підлаштовувати стратегію розвитку на основі новітніх напрямків.

Принцип фінансової стійкості підприємства представлено на рисунку 3.11.

Рисунок 3.11 – Принципи фінансової стійкості підприємства

Одним з показників фінансової стійкості є коефіцієнт економічної незалежності (автономії), який розраховується як відношення власного капіталу до суми власного капіталу та зобов'язань і дозволяє визначити яку частину у загальних вкладеннях у підприємство займає власний капітал. Тобто характеризує незалежність товариства від зовнішніх джерел фінансування.

Даний показник має перебувати на рівні більше або дорівнює 0,5. Динаміка показника коефіцієнт економічної незалежності (автономії) представлена на рисунку 3.12.

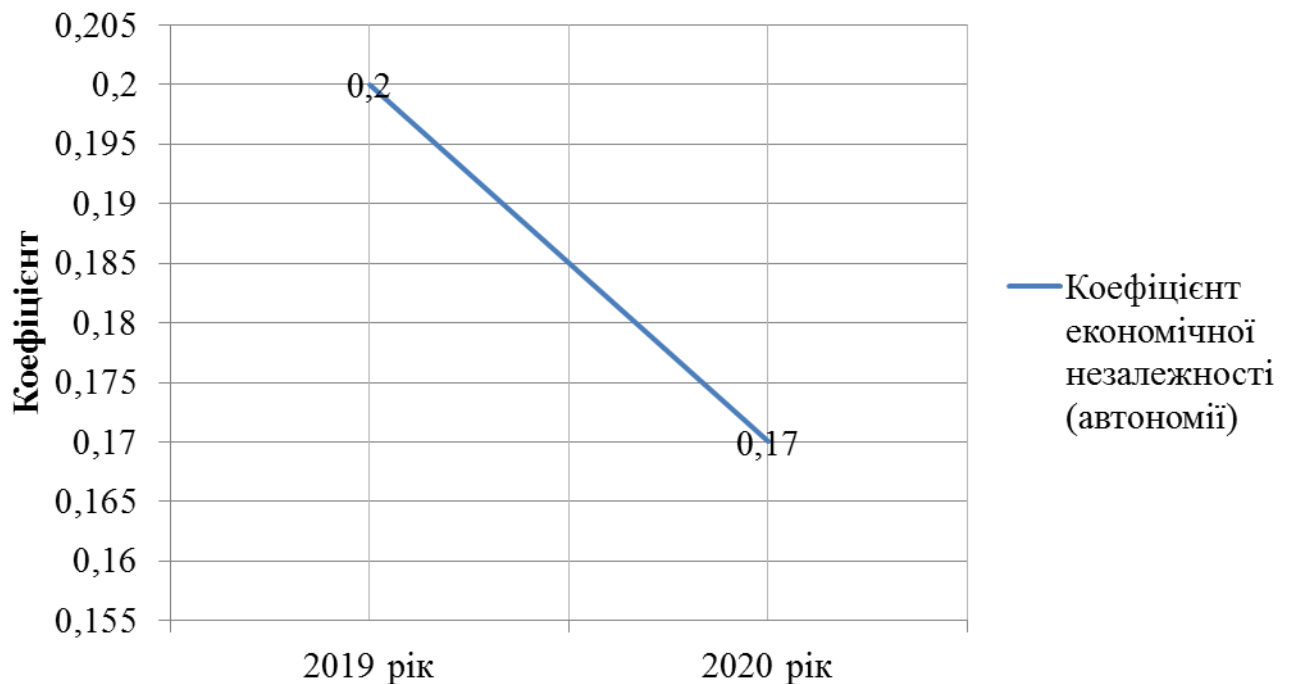

Рисунок 3.12 – Динаміка коефіцієнта економічної незалежності (автономії) ТОВ «Савинці» за 2019 – 2020 роки

Таким чином, коефіцієнт автономії досліджуваного підприємства перебуває нижче прийнятного рівня та має негативну динаміку і тому керівництву підприємства потрібно звернути увагу на дану ситуацію та наприклад, скоротити вартість зобов'язань товариства перед іншими компаніями або ж нарощувати власний капітал.

Наступним, аналізованим коефіцієнтом є концентрації позикового капіталу. Він відображає кількість залучених позикових коштів у структурі власного капіталу підприємства.

Даний коефіцієнт розраховується шляхом ділення загальної вартості зобов'язань на суму власного капіталу та усіх зобов'язань. Нормативне значення показника має перебувати на рівні менше або дорівнює 0,5.

Динаміка коефіцієнта концентрації позикового капіталу ТОВ «Савинці» представлена на рисунку 3.13.

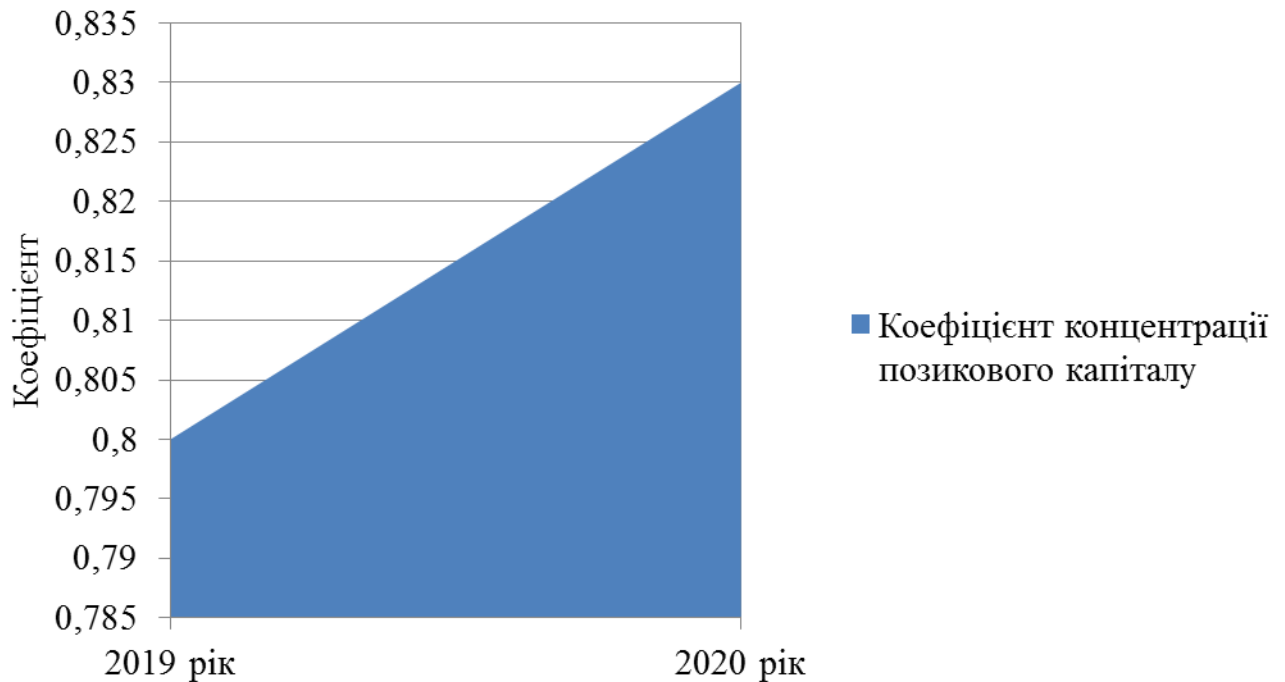

Рисунок 3.13 – Динаміка показника коефіцієнт концентрації позикового капіталу ТОВ «Савинці» за 2019 – 2020 роки

Проаналізувавши рисунок можна стверджувати, що спостерігається негативна тенденція до зростання даного коефіцієнта на відміну від нормативно визначеного рівня. Управлінській команді досліджуваного товариства потрібно здійснити заходи щодо скорочення вартості використовуваного позикового капіталу аби стабілізувати ситуацію в компанії.

Коефіцієнт забезпеченості оборотних активів показує достатність наявності власних коштів підприємства для забезпечення його фінансової стійкості.

Коефіцієнт розраховується шляхом ділення різниці оборотних активів та зобов'язань на власний капітал. Коефіцієнт має перебувати на рівні більше 0,5.

Динаміка коефіцієнта забезпеченості оборотних активів ТОВ «Савинці» за 2019 – 2020 роки відображена на рисунку 3.14.

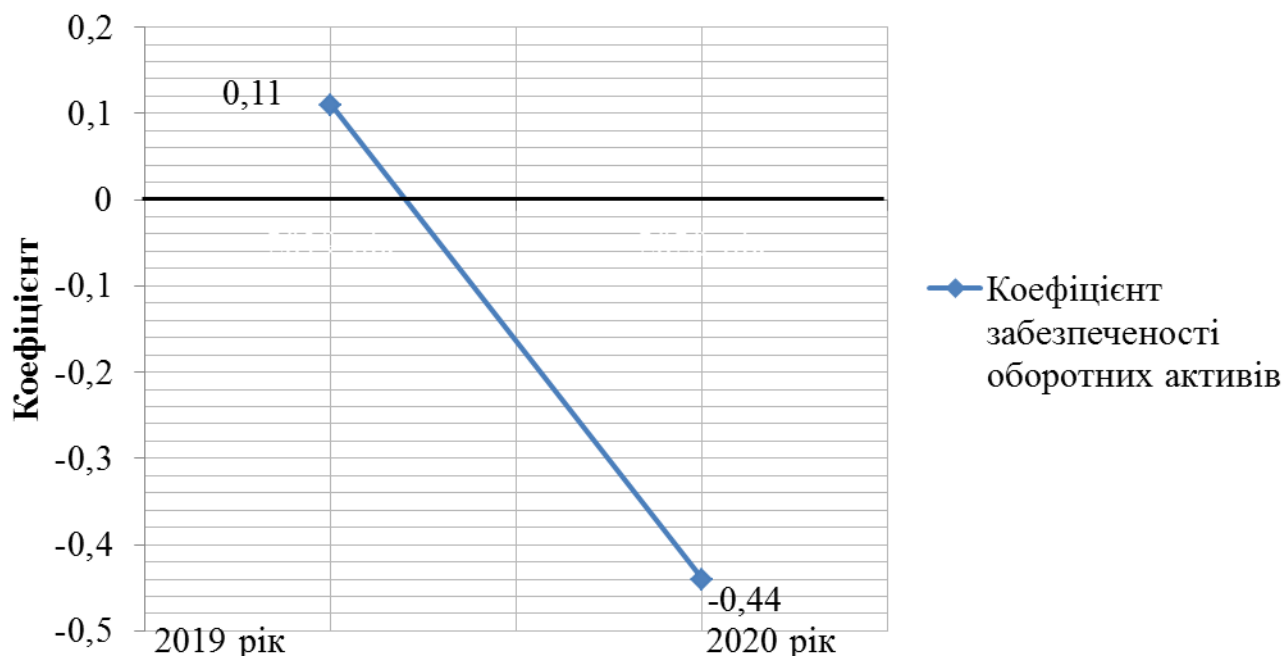

Рисунок 3.14 – Динаміка показника коефіцієнт забезпеченості оборотних активів ТОВ «Савинці» за 2019 – 2020 роки

Аналізований коефіцієнт має негативну динаміку, тому потрібно вжити заходів для його стабілізації і повернення на рівень 2020 року, і в подальшому працювати для досягнення належного рівня даного коефіцієнта, а саме погасити частину заборгованості.

Коефіцієнт маневрування дозволяє визначити співвідношення між власними оборотними ресурсами підприємства та власним капіталом. Розраховується шляхом ділення різниці вартості оборотних активів та зобов'язань на власний капітал.

Даний коефіцієнт має бути меншим або рівним 0,5. Динаміка показника коефіцієнт маневрування представлена на рисунку 3.15.

Проаналізувавши даний показник на аналізованому суб'єкті господарювання можна сформулювати висновок, що станом на 2019 рік коефіцієнт маневрування був на рівні, що відповідає нормативно визначеному, а саме 0,51.

Проте у 2020 році у зв'язку із значним зростанням зобов'язань підприємства даний коефіцієнт показує негативну динаміку і перебуває на рівні -1,54.

Керівництву ТОВ «Савинці» негайно потрібно вжити заходи пов'язані з погашення наявної заборгованості та повернутися на рівень даного показника станом на 2019 рік.

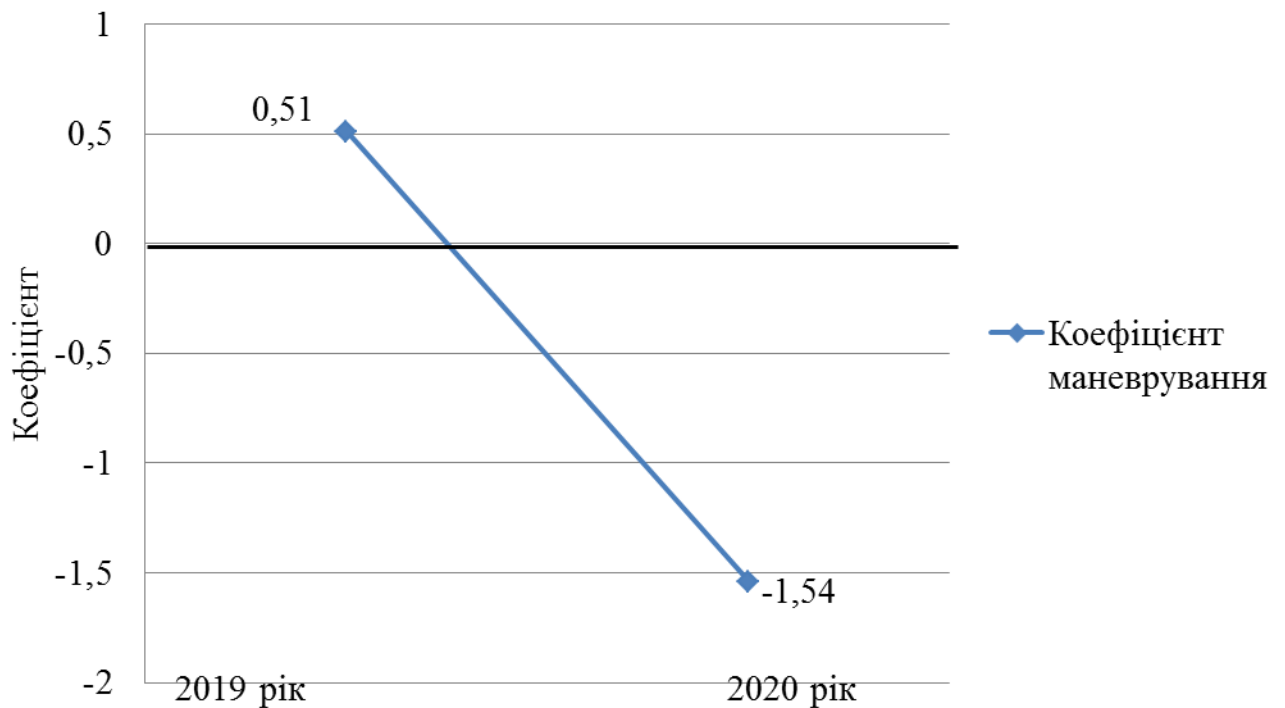

Рисунок 3.15 – Динаміка показника коефіцієнт маневрування ТОВ «Савинці» за 2019 – 2020 роки

Також при аналізі діяльності підприємства варто звертати увагу на показники ліквідності. Дані показники дозволяють визначити спроможність товариства покрити короткострокові зобов'язання за рахунок поточних активів. За ефективної діяльності компанії вартість активів має перевищувати вартість поточних зобов'язань.

На досліджуваному товаристві вартість поточних активів не перевищує вартість поточних зобов'язань. Тому варто детальніше проаналізувати показники ліквідності ТОВ «Савинці».

Наприклад, коефіцієнт абсолютної ліквідності розраховується шляхом ділення показника грошові кошти та їх еквіваленти на довгострокові зобов'язання. Нормативне значення даного коефіцієнта перебуває на рівні 0,2-0,3.

Динаміка коефіцієнта абсолютної ліквідності ТОВ «Савинці» за 2019-2020 роки представлена на рисунку 3.16.

З діаграми можна стверджувати, що даний показник на досліджуваному підприємстві перебуває не на рівні норми. Однак спостерігається позитивна тенденція в 2020 році.

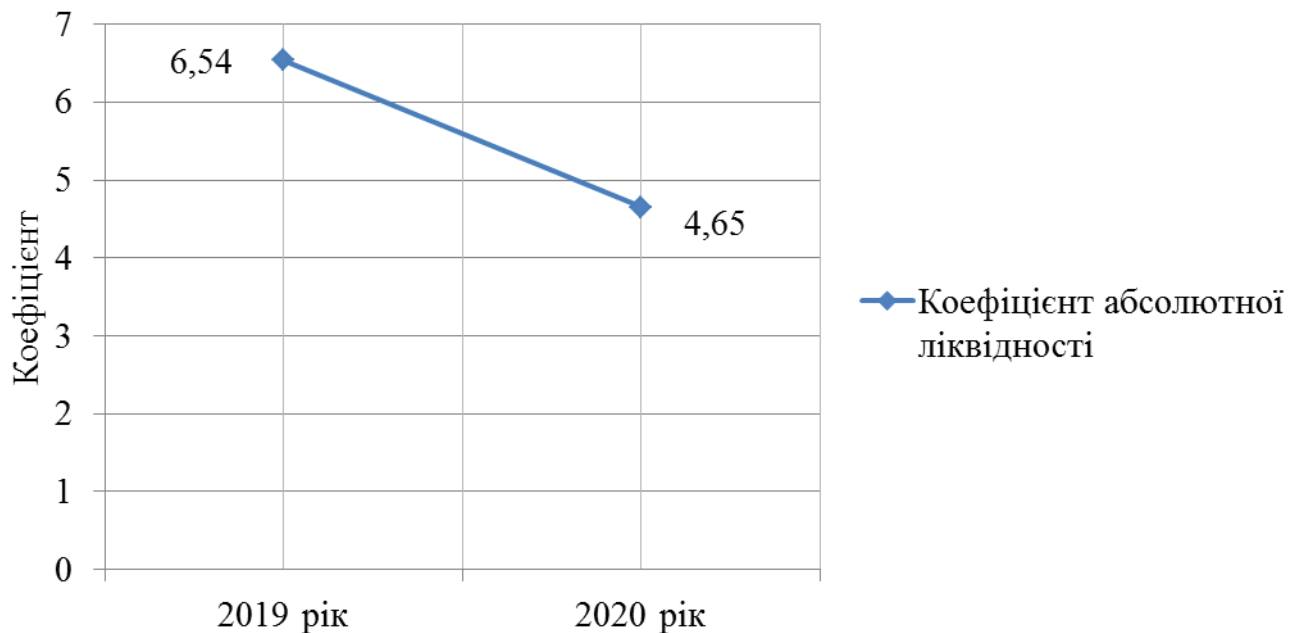

Рисунок 3.16 – Динаміка коефіцієнта абсолютної ліквідності ТОВ «Савинці» за 2019- 2020 роки

Коефіцієнт мобільності активів показує здатність активів швидко переходити в інші форми наприклад в грошову. Даний показник розраховується шляхом ділення вартості оборотних активів на загальну вартість активів. Нормативне значення має перебувати на рівні більше або рівне 0,5.

На досліджуваному товаристві коефіцієнт мобільності активів становив 0,90 та 0,94 у 2019 році та в 2020 році відповідно. Тобто, підприємство має значний запас оборотних активів в загальній структурі активів і швидко може бути конвертований у грошову форму.

Також на високому рівні перебуває коефіцієнт співвідношення активів, а саме 9,38 у 2019 році та 15,43 у 2020 році при нормативному значенні більше 1. Це свідчить про перевагу оборотних активів на необоротними та спричинене ефективною діяльністю компанії та сферою господарювання в якій головну роль відіграють саме оборотні активи та рівень забезпеченості ними.

Отже, аналіз показників платоспроможності та фінансової стійкості ТОВ «Савинці» дозволяє стверджувати, що в цілому товариство стабільно нарощує свої потужності, однак за аналізований період має місце значне зростання дебіторської заборгованості і значне зменшення найбільш ліквідних активів - грошових коштів. Тому ТОВ «Савинці» необхідно розглянути стан дебіторської заборгованості причини їх виникнення і прийняти всі заходи для її погашення.

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

Виконавши кваліфікаційну роботу встановлено:

1. Аграрний сектор України – це комплекс, що включає в себе такі компоненти як наявність сприятливих природних умов, забезпеченість ресурсами, технічні можливості сформовані під впливом розвитку наукової бази та наявність високо-освічених та професійних спеціалістів.

2. Досліджуване товариство з обмеженою відповідальністю «Савинці» - здійснює свою діяльність в галузі сільського господарства, а саме - рослинництві та тваринництві.

3. ТОВ «Савинці» було засноване у 2003 році. Діяльність свою провадить на території Полтавській області, Миргородського району, в селі Савинці, за адресою вулиця Миру, будинок 95. ТОВ «Савинці» здійснює господарську діяльність на площі землі в 6 477,00 га.

4. Бухгалтерський облік – це компонент без якого не може обійтися діяльність жодного сучасного підприємства, установи чи організації.

5. Головне завдання сучасного бухгалтерського обліку, в умовах швидкоплинних змін та інновацій, - це вчасно, швидко та в найкоротші терміни надати зацікавленим особам товариства, а саме: менеджерам, інвесторам, учасникам, акціонерам, керівництву, необхідну та правдиву інформацію для прийняття точних, виважених і актуальних управлінських рішень.

6. На досліджуваному підприємстві керівництво бухгалтерською службою здійснює головний бухгалтер. Йому підпорядковуються всі працівники бухгалтерії на чолі з старшим бухгалтером на якого покладені обов'язки контролю за діяльністю всіх бухгалтерів. У складі бухгалтерської служби ТОВ «Савинці» налічується вісім бухгалтерів, що поділені за напрямками діяльності та один бухгалтер-ревізор.

7. Фінансова звітність представляє собою невід'ємний елемент ринкової економіки України, є її інфраструктурою та способом зв'язку з іншими компонентами вітчизняного бізнес ринку.

8. Мета фінансової звітності полягає не лише в отриманні достовірної, повної, неупередженої, точної та вчасної інформації про стан компанії на певну

дату та результати діяльності, а ще й можливості здійснити прорахунок та прогноз про подальший хід розвитку аналізованого бізнесу.

9. Бухгалтерський баланс – це засіб економічного групування й відображення в грошовій оцінці наявних господарських засобів та джерел їх утворення на певну дату.

10. Метою складання Балансу (Звіту про фінансовий стан) є можливість забезпечити користувачів повною, правдивою та неупередженою інформацією про фінансовий стан суб'єкта господарювання за певний звітний період для можливості оперативно та вчасно прийняти обґрунтовані та ефективні управлінські рішення.

11. Звіт про фінансові результати - це звіт, що відображає інформацію про доходи, витрати та фінансові результати, а саме прибуток чи збиток, а також про інший сукупний дохід за певний звітний період.

12. Мета складання звіту про фінансовий результат - це забезпечити керівний персонал підприємства повною, правдивою та неупередженою інформацією про стан доходів, витрат, та результатів діяльності - прибутків чи збитків за визначений період, для прийняття вчасних управлінських рішень.

13. Показники фінансової звітності, які наведені у звіті про фінансовий стан використовуються для аналізу динаміки активів і пасивів, а також для розрахунку коефіцієнтів фінансової стійкості та платоспроможності підприємства.

14. За результатами проведеного дослідження можна сформулювати наступні пропозиції для розвитку ТОВ «Савинці»:

- залучення коштів інвесторів для розвитку товариства;
- впровадження інноваційних технологій вирощування зернових культур;
- закупка нової техніки для обробки ґрунтів;
- підвищення якості вирощених зернових;
- внесення мінеральних та органічних добрив;
- використання сучасних підходів до вирощування великої рогатої худоби та свиней;
- розширення кола споживачів;
- вихід на нові ринки збуту, як в середині країни та і закордоном.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бюджетний кодекс України : Закон України від 08 липня 2010 р. із змінами та доповненнями / Верховна Рада України. *Відомості Верховної Ради України*. 2010. № 50-51. Ст. 572 (дата звернення: 26.05.2021).
2. Господарський процесуальний кодекс України : Закон України від 06 листопада 1991 р. із змінами та доповненнями / Верховна Рада України. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 6. Ст. 56 (дата звернення: 20.05.2021).
3. Податковий Кодекс України: Закон України від 02 грудня 2010 р. із змінами та доповненнями / Верховна Рада України. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 13-14, 15-16, 17. Ст. 112 (дата звернення: 15.06.2021).
4. Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 р. із змінами та доповненнями / Верховна Рада України. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 40-44. Ст. 356 (дата звернення: 06.06.2021).
5. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21 грудня 2017 р. / Верховна Рада України. *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 9. Ст. 50 (дата звернення: 18.05.2021).
6. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 липня 1999 р. із змінами та доповненнями / Верховна Рада України. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 996-XIV. Ст. 11 (дата звернення: 01.05.2021).
7. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 р. № 73. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua> (дата звернення: 20.05.2021).
8. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Консолідована фінансова звітність»: Наказ Міністерства фінансів України від 27 червня 2013р. № 628 URL: <http://zakon5.rada.gov.ua> (дата звернення: 12.05.2021).
9. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах»: Наказ Міністерства фінансів України від 28 травня 1999р. № 137 URL: <http://zakon5.rada.gov.ua> (дата звернення: 02.06.2021).

10. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Спрощена фінансова звітність»: Наказ Міністерства фінансів України від 25 лютого 2000р. No 39 URL: <http://zakon5.rada.gov.ua> (дата звернення: 12.06.2021).

11. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 «Подання фінансової звітності». URL: <http://zakon5.rada.gov.ua> (дата звернення: 29.05.2021).

12. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, інших завдань з надання впевненості та супутніх послуг: видання 2012 року. / Міжнародна федерація бухгалтерів. Переклад з англ. мови. URL: www.apu.com.ua. (дата звернення: 09.06.2021).

13. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Наказ Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. No 291. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua> (дата звернення: 26.05.2021).

14. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Наказ Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. No 291. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua> (дата звернення: 03.06.2021).

15. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку: Наказ Міністерства фінансів України від 24 травня 1995 р. No 88. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua> (дата звернення: 14.05.2021).

16. Про затвердження методичних рекомендацій по застосуванню регістрів бухгалтерського обліку: Наказ Міністерства фінансів України від 29 грудня 2000 р. No 356. URL: <https://minfin.com.ua> (дата звернення: 01.05.2021).

17. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо заповнення форм фінансової звітності: Наказ Міністерства фінансів України від 28 березня 2013р. No 433 URL: <https://minfin.com.ua> (дата звернення: 08.05.2021).

18. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань: Наказ Міністерства фінансів України від 02 вересня 2014р. No 879 URL: <https://minfin.com.ua> (дата звернення: 14.05.2021).

19. Про порядок подання фінансової звітності: Постанова Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2000р. No 419 : <http://zakon2.rada.gov.ua> (дата звернення: 03.06.2021).

20. Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: Постанова Правління Національного банку України від 21 січня 2004 р. No 22. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua> (дата звернення: 29.05.2021).

21. Про затвердження Інструкції про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах: Постанова Правління Національного банку України від 12 листопада 2003 р. No 492. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua> (дата звернення: 15.05.2021).

22. Артюх О.В. Бухгалтерський облік: навч. посібник. Одеса : ОНЕУ, 2017. 305 с.

23. Аудит: навчальний посібник / А. О. Баранова, Т. А. Наумова., А.І. Кашперська. Харків : ХДУХТ, 2017. 246 с.

24. Аудит: навчальний посібник / С. І. Дерев'яно, Н. П. Кузик, С.О. Олійник. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 380 с.

25. Аудит: підручник / наук. ред. І. І. Пилипенка. Київ : ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2017. 643 с.

26. Бруханський Р. Ф. Бухгалтерський облік: навч. посіб. Тернопіль : ТНЕУ, 2016. 444 с.

27. Бухгалтерський облік: навчальний посібник / І.Б.Садовська, Т.В. Божидарнік, К.Є.Нагірська. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 688 с.

28. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: підручник / Ткаченко Н. М. – 6-те вид., доповн. і переробл. Київ : Алерта, 2016. 982 с.

29. Виваль Н.В. Теорія бухгалтерського обліку. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 354 с.

30. Виноградова М.О., Жидєєва Л.І. Аудит: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 654 с.

31. Давидюк Т. В. Бухгалтерський облік : навч. посіб. Харків : Гельветика, 2016. 391 с.

32. Економічний аналіз: навчальний посібник / Б. Є. Грабовецький. Вінниця : ВНТУ, 2018. 85 с.

33. Звітність підприємств: навчальний посібник / В.П. Пантелеєв. Київ : ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2017. 432 с.

34. Карпенко В.В., Успенко В.І. Бухгалтерський облік : навч. посіб. Харків : Лідер, 2019. 616 с.
35. Кобернік С.Г., Коваленко Р.Р. Географія. Київ : Літера 2018. 608 с.
36. Кодекс етики професійних бухгалтерів 2009 Міжнародної федерації бухгалтерів / Перекл. з англ. мови за ред. С.Я.Зубілевич. Київ : ФПБАУ, 2020. 124 с.
37. Крупка Я.Д., Кулинич М.Б., Сафарова А.Т. Бухгалтерський облік за видами економічної діяльності : навч. посіб. Луцьк : Вежа-Друк, 2016. 451 с.
38. Приймак С.В., Костишина М.Т., Долбнєва Д.В. Фінансова звітність підприємств: навчально-методичний посібник. Львів : Ліга-Прес, 2016. 268 с.
39. Синиця Т.В., Осьмірко І.В. Бухгалтерський облік: теоретичні основи, організація та оптимізація облікових процесів: навч. посіб. Харків : ФОП Панов А.М., 2016. 276 с.
40. Сокольська Р.Б., Зелікман В.Д., Акімова Т.В. Фінансовий аналіз: Навч. посібник. Частина І. Аналіз фінансової звітності Дніпро : НМетАУ, 2018. 92 с.
41. Фінансовий аналіз : навчальний посібник / І. П. Отенко, Г. Ф. Азаренков, Г. А. Іващенко. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. 156 с.
42. Фінансовий аналіз за ред. Школьник І.О. Київ : «Центр учбової літератури», 2016. 368с.
43. Фінансовий облік / Крупка Я.Д., Задорожний З.В., Микитюк Н.Я. та ін.: підручник. Київ : Кондор-Видавництво, 2018. 552 с.
44. Безверхий К. Методичні рекомендації з оцінки активів і зобов'язань для формування облікової звітності. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2016. № 9. С. 15-26.
45. Богуцька Х.Г. Економічний зміст і структура фінансової звітності підприємства. *Методологія та організація обліку*. 2018. № 5. С. 54 - 56.
46. Іваненко В.О., Шигун М.М. Види звітності підприємств: підходи до їх класифікації. *Наукові праці обліку*. 2020. № 3. С. 432 - 443.
47. Прохар Н.В. Особливості та дискусійні аспекти фінансової звітності відповідно до Національного Положення (стандарту) бухгалтерського обліку. *Фінансова звітність*. 2019. № 25. С. 17-25.

48. Рубейкін В.А. Призначення та зміст фінансової звітності. *Фінансова звітність*. 2017. № 14. С. 253-256.

ДОДАТКИ